

การพัฒนาความมีน้ำใจของนักเรียนประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนพิบูลอุปถัมภ์
โดยใช้การเรียนรู้จากตัวแบบมีชีวิตและตัวแบบสัญลักษณ์

นางสาวปวีร์ กาญจนภี

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาจิตวิทยาการศึกษา ภาควิชาวิจัยและจิตวิทยาการศึกษา

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2552

ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

DEVELOPMENT OF KWAM-MEE-NAMJAI OF PRATHOM SUKSA FIVE STUDENTS,
PHIBOONUPPATHUM SCHOOL, THROUGH LEARNING FROM
LIVE MODELS AND SYMBOLIC MODELS

Miss Pawaree Kanchanapee

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Education Program in Educational Psychology

Department of Educational Research and Psychology

Faculty of Education
Chulalongkorn University

Academic Year 2009

Copyright of Chulalongkorn University

หัวข้อวิทยานิพนธ์

การพัฒนาความมีน้ำใจของนักเรียนประถมศึกษาปีที่ 5
โรงเรียนพิบูลอุปถัมภ์ โดยใช้การเรียนรู้จากตัวแบบมีชีวิต
และตัวแบบสัญลักษณ์

โดย

นางสาวปวีร์ กาญจนภี

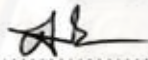
สาขาวิชา

จิตวิทยาการศึกษา

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

อาจารย์ ดร.วรรณิ เจตจำนงนุช

คณะกรรมการ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้นับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบัณฑิต

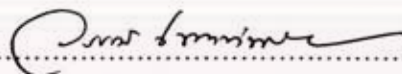

..... คณบดีคณะครุศาสตร์
(ศาสตราจารย์ ดร.ศิริชัย กาญจนวาสี)

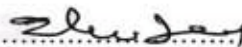
คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(อาจารย์ ดร.ปิยวรรณ วิเศษสุวรรณภูมิ)

..... อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก
(อาจารย์ ดร.วรรณิ เจตจำนงนุช)

..... กรรมการภายนอกมหาวิทยาลัย
(รองศาสตราจารย์ ดร.ประสาร มาลากุล ณ อยุธยา)

ศูนย์วิจัยทรัพยากรชีวภาพ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปวีร์ กาญจนภี : การพัฒนาความมีน้ำใจของนักเรียนประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนพิบูลอุปถัมภ์ โดยใช้การเรียนรู้จากตัวแบบมีชีวิตรและตัวแบบสัญลักษณ์.
 (DEVELOPMENT OF KWAM-MEE-NAMJAI OF PRATHOM SUKSA FIVE STUDENTS, PHIBOONUPPATHUM SCHOOL, THROUGH LEARNING FROM LIVE MODELS AND SYMBOLIC MODELS) อ. ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก : อาจารย์ ดร.วรรณิ เจตจำนงนุช, 171 หน้า.

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยกึ่งทดลอง มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบผลของการเรียนรู้จากตัวแบบมีชีวิตรและตัวแบบสัญลักษณ์ที่มีต่อการพัฒนาความมีน้ำใจของนักเรียนประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนพิบูลอุปถัมภ์ กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนพิบูลอุปถัมภ์ ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2552 จำนวน 114 คน นักเรียนถูกสุ่มเพื่อเข้าร่วมกลุ่มทดลอง 2 กลุ่ม และกลุ่มควบคุม 1 กลุ่ม แต่ละกลุ่มมีนักเรียนกลุ่มละ 38 คน กลุ่มทดลองที่ 1 เรียนรู้ความมีน้ำใจผ่านตัวแบบมีชีวิตร กลุ่มทดลองที่ 2 เรียนรู้ความมีน้ำใจผ่านตัวแบบสัญลักษณ์ กลุ่มควบคุมไม่ได้รับการฝึกฝนใดๆ เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบวัดความมีน้ำใจ งานวิจัยนี้วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้วิธีการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวและการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวแบบวัดซ้ำ

ผลการวิจัยพบว่า

1. หลังการทดลองไม่พบความแตกต่างระหว่างกลุ่มทดลองที่ 1 กลุ่มทดลองที่ 2 และกลุ่มควบคุม ของคะแนนความมีน้ำใจก่อนการทดลอง หลังการทดลองครั้งที่ 1 และหลังการทดลองครั้งที่ 2
2. ไม่พบความแตกต่างระหว่างคะแนนความมีน้ำใจก่อนการทดลอง หลังการทดลองครั้งที่ 1 และหลังการทดลองครั้งที่ 2 ภายในกลุ่มทดลองที่ 1 แต่พบความแตกต่างระหว่างคะแนนความมีน้ำใจหลังการทดลองครั้งที่ 2 สูงกว่าคะแนนความมีน้ำใจก่อนการทดลองภายในกลุ่มทดลองที่ 2

ภาควิชา.....วิจัยและจิตวิทยาการศึกษา...ลายมือชื่อนิสิต.....ปวีร์ ก.กาญจนภี.....
 สาขาวิชา.....จิตวิทยาการศึกษา.....ลายมือชื่อ อ.ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก.....
 ปีการศึกษา..2552.....

5183355027 : MAJOR EDUCATIONAL PSYCHOLOGY

KEYWORDS : KWAM-MEE-NAMJAI / LIVE MODELS / SYMBOLIC MODELS

PAWAREE KANCHANAPEE : DEVELOPMENT OF KWAM-MEE-NAMJAI OF PRATHOM SUKSA FIVE STUDENTS, PHIBOONUPPATHUM SCHOOL, THROUGH LEARNING FROM LIVE MODELS AND SYMBOLIC MODELS.
 THESIS ADVISOR : WANNEE JETCHAMNONGNUCH, Ph.D., 171 pp.

This research is a Quasi-experimental study. The purposes were to study and compare the effects of learning from live and symbolic models on development of *Kwam-Mee-Namjai* of Prathom Suksa five students, Phiboonuppathum School. The subjects were 114 students of Prathom Suksa five, Phiboonuppathum School in the second semester of 2009. Students were randomly assigned to two experimental groups and one control group. Each group contained 38 students. Experimental group 1 learned *Kwam-Mee-Namjai* from live models. Experimental group 2 learned *Kwam-Mee-Namjai* from symbolic models. The control group received no any training. The measure used in this study was a *Kwam-Mee-Namjai* questionnaire. One-Way ANOVA and One-Way repeated measure ANOVA were employed for data analysis.

Results are:

1. After the intervention, there were no significant differences among experimental group 1, experimental group 2, and a control group on Posttest and Delayed-posttest scores of *Kwam-Mee-Namjai*.
2. Pretest, Posttest, and Delayed-posttest scores of *Kwam-Mee-Namjai* of experimental group 1 were not significantly different. However, Delayed-posttest scores of experimental group 2 were significantly higher than Pretest scores.

Department : ..... Educational Research and Psychology

Student's Signature Pawaree Kanchanapee

Field of Study : ..... Educational Psychology

Advisor's Signature Wannee Jetchamnongnuch

Academic Year : 2009.....

กิตติกรรมประกาศ

ขอขอบพระคุณอาจารย์ ดร.วรรณิ เจตจำนงนุช อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ที่ได้ให้ความรู้ และให้คำแนะนำในการปรับปรุงแก้ไข ตลอดจนให้ความช่วยเหลือในการทำวิทยานิพนธ์ในครั้งนี้ ให้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี

ขอขอบพระคุณอาจารย์ ดร.ปิยวรรณ วิเศษสุวรรณภูมิ ประธานสอบวิทยานิพนธ์ และรองศาสตราจารย์ ดร.ประสาร มาลากุล ณ อยุธยา กรรมการสอบวิทยานิพนธ์ รวมถึงผู้ช่วยศาสตราจารย์นิรันดร์ แสงสวัสดิ์ อาจารย์ ดร.วิรพล แสงปัญญา อาจารย์ดุสิตา ทินมาลา อาจารย์สาขาวิชาจิตวิทยาการศึกษา ที่ได้ให้ความรู้ และให้คำแนะนำในการปรับปรุงแก้ไข ตลอดจนให้ความช่วยเหลือในการทำวิทยานิพนธ์ในครั้งนี้ ด้วยดีเสมอมา

ขอขอบพระคุณรองศาสตราจารย์ ดร.สมโภชน์ เขียมสุภาษิต ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ณัฐฐภรณ์ หลาวทอง ผู้ช่วยศาสตราจารย์กรกฏา นักคัมภ์ อาจารย์ ดร.นันทวิทย์ เผ่ามหานาคะ และอาจารย์รัชนิกรณธ์ นาวะลี ผู้ทรงคุณวุฒิที่ช่วยตรวจสอบเครื่องมือในการทำวิทยานิพนธ์ครั้งนี้

ขอขอบคุณคณะครูและนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนวัดสระบัว ที่ให้ความร่วมมือในการทดลองใช้เครื่องมือ รวมถึงคณะครูและนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนพิบูลอุปถัมภ์ ที่ให้ความร่วมมือในการทดลองทำวิทยานิพนธ์ในครั้งนี้ และขอขอบคุณกรรมการผู้จัดการบริษัทสกอลาร์ วิดีโอ จำกัด ผู้อำนวยการสำนักสื่อสารองค์กร และผู้จัดการโอม อนิเมชั่น ที่อนุญาตให้ติดต่อการตูนเพื่อใช้เป็นสื่อการสอนในการทำวิทยานิพนธ์ครั้งนี้

ขอขอบคุณบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยที่ให้ทุนอุดหนุนในการทำวิทยานิพนธ์ครั้งนี้

ขอขอบคุณนายสุวุฒิ วงศ์ทางสวัสดิ์ ผู้ที่คอยช่วยเหลือ และให้กำลังใจแก่ผู้วิจัย ด้วยดีเสมอมา รวมถึงเพื่อนๆ พี่ๆ น้องๆ ภาควิชาวิจัยและจิตวิทยาการศึกษา และเพื่อนๆ พี่ๆ น้องๆ คณะจิตวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยทุกคน ที่ช่วยเหลือ บอกข่าวสาร และเป็นกำลังใจให้กันมา โดยตลอด

ขอกราบขอบพระคุณนายรุ่งวิทย์ นางประพิศ และนายปวฤทธิ์ กาญจนภิ บิดา มารดา และพี่ชายของผู้วิจัย ที่ได้ให้ความรัก ความห่วงใย แก่ผู้วิจัยด้วยดีตลอดมา รวมถึงญาติพี่น้อง และเพื่อนๆ ทุกคน ที่ช่วยเหลือและให้กำลังใจในการทำวิทยานิพนธ์ให้สำเร็จลุล่วง

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ญ
สารบัญแผนภาพ.....	ฎ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
คำถามของการวิจัย.....	3
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	4
สมมติฐานของการวิจัย.....	4
ขอบเขตของการวิจัย.....	4
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	5
คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย.....	5
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	6
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	7
ตอนที่ 1 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเรียนรู้จากตัวแบบ.....	8
1.1 ทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคมเชิงพุทธิปัญญา (Social cognitive theory)	8
1.2 กระบวนการเรียนรู้โดยการสังเกตจากตัวแบบ.....	9
1.3 ประเภทตัวแบบและลักษณะของตัวแบบ.....	10
1.4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเรียนรู้จากตัวแบบ.....	10
1.4.1 งานวิจัยต่างประเทศ.....	11
1.4.2 งานวิจัยในประเทศ.....	11
1.4.2.1 งานวิจัยในประเทศที่เกี่ยวข้องกับการเรียนรู้จากตัวแบบมีชีวิต.....	11

บทที่

	1.4.2.2 งานวิจัยในประเทศที่เกี่ยวข้องกับการเรียนรู้จาก	
	ตัวแบบสัญลักษณ์.....	15
	ตอนที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความมีน้ำใจ.....	19
	2.1 ทฤษฎีพัฒนาพฤติกรรมเสริมสร้างสังคม	19
	2.2 ทฤษฎีพัฒนาการช่วยเหลือผู้อื่น	19
	2.3 ทฤษฎีพัฒนาการเห็นอกเห็นใจผู้อื่น	20
	2.4 ความหมายและพฤติกรรมของความมีน้ำใจ.....	20
	2.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความมีน้ำใจ.....	24
	2.5.1 งานวิจัยต่างประเทศ.....	24
	2.5.2 งานวิจัยในประเทศ.....	25
	ตอนที่ 3 ลักษณะพัฒนาการทางจริยธรรมของวัยเด็กตอนปลาย.....	29
	3.1 ทฤษฎีพัฒนาการทางจริยธรรมของ Piaget.....	30
	3.2 ทฤษฎีพัฒนาการทางจริยธรรมของ Kohlberg.....	30
3	วิธีดำเนินการวิจัย.....	33
	ตอนที่ 1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	33
	ตอนที่ 2 รูปแบบของการวิจัย.....	34
	ตอนที่ 3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	35
	ตอนที่ 4 การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	54
	ตอนที่ 5 การวิเคราะห์ข้อมูล.....	54
4	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	56
5	สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	65
	สรุปผลการวิจัย	66
	อภิปรายผล.....	67
	ข้อเสนอแนะ.....	70
	ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้.....	70
	ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป.....	71
	รายการอ้างอิง.....	72
	ภาคผนวก.....	77
	ภาคผนวก ก รายงานผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือ.....	78
	ภาคผนวก ข หนังสือขอความร่วมมือในการวิจัย.....	80

ภาคผนวก ค เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	91
ภาคผนวก ง ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	156
ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์.....	171

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
2.1	งานวิจัยในประเทศที่เกี่ยวข้องกับการเรียนรู้จากตัวแบบมีชีวิต.....	12
2.2	งานวิจัยในประเทศที่เกี่ยวข้องกับการเรียนรู้จากตัวแบบสัญลักษณ์.....	15
2.3	ความหมายและพฤติกรรมของความมีน้ำใจ.....	21
2.4	งานวิจัยในประเทศที่เกี่ยวข้องกับความมีน้ำใจ.....	26
2.5	ทฤษฎีพัฒนาการทางจริยธรรมของ Piaget.....	30
2.6	ทฤษฎีพัฒนาการทางจริยธรรมของ Kohlberg.....	30
3.1	จำนวนนักเรียนในกลุ่มทดลองที่ 1 กลุ่มทดลองที่ 2 และกลุ่มควบคุม.....	34
3.2	กิจกรรมการเรียนรู้จากตัวแบบมีชีวิต.....	36
3.3	กิจกรรมการเรียนรู้จากตัวแบบสัญลักษณ์.....	41
3.4	เกณฑ์การให้คะแนนแบบวัดความมีน้ำใจด้านการไม่เห็นแก่ตัว.....	49
3.5	เกณฑ์การให้คะแนนแบบวัดความมีน้ำใจด้านการช่วยเหลือผู้อื่น.....	50
3.6	เกณฑ์การให้คะแนนแบบวัดความมีน้ำใจด้านการเห็นอกเห็นใจผู้อื่น.....	51
4.1	ผลการวิเคราะห์คะแนนความมีน้ำใจก่อนการทดลอง ระหว่างกลุ่มทดลองที่ 1 กลุ่มทดลองที่ 2 และกลุ่มควบคุม.....	57
4.2	ผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยของคะแนนความมีน้ำใจก่อนการทดลอง ระหว่างกลุ่ม ทดลองที่ 1 กลุ่มทดลองที่ 2 และกลุ่มควบคุม.....	58
4.3	ผลการวิเคราะห์คะแนนความมีน้ำใจหลังการทดลองครั้งที่ 1 ระหว่างกลุ่ม ทดลองที่ 1 กลุ่มทดลองที่ 2 และกลุ่มควบคุม.....	58
4.4	ผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยของคะแนนความมีน้ำใจหลังการทดลองครั้งที่ 1 ระหว่างกลุ่มทดลองที่ 1 กลุ่มทดลองที่ 2 และกลุ่มควบคุม.....	59
4.5	ผลการวิเคราะห์คะแนนความมีน้ำใจหลังการทดลองครั้งที่ 2 ระหว่างกลุ่ม ทดลองที่ 1 กลุ่มทดลองที่ 2 และกลุ่มควบคุม.....	59
4.6	ผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยของคะแนนความมีน้ำใจหลังการทดลองครั้งที่ 2 ระหว่างกลุ่มทดลองที่ 1 กลุ่มทดลองที่ 2 และกลุ่มควบคุม.....	60
4.7	ผลการวิเคราะห์คะแนนความมีน้ำใจก่อนการทดลอง หลังการทดลองครั้งที่ 1 และหลังการทดลองครั้งที่ 2 ภายในกลุ่มทดลองที่ 1.....	61
4.8	ผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยของคะแนนความมีน้ำใจก่อนการทดลอง หลังการ ทดลองครั้งที่ 1 และหลังการทดลองครั้งที่ 2 ภายในกลุ่มทดลองที่ 1.....	61

ตารางที่		หน้า
4.9	ผลการวิเคราะห์คะแนนความมีน้ำใจก่อนการทดลอง หลังการทดลองครั้งที่ 1 และหลังการทดลองครั้งที่ 2 ภายในกลุ่มทดลองที่ 2.....	62
4.10	ผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยของคะแนนความมีน้ำใจก่อนการทดลอง หลังการทดลองครั้งที่ 1 และหลังการทดลองครั้งที่ 2 ภายในกลุ่มทดลองที่ 2.....	62
4.11	ผลการวิเคราะห์คะแนนความมีน้ำใจก่อนการทดลอง หลังการทดลองครั้งที่ 1 และหลังการทดลองครั้งที่ 2 ภายในกลุ่มควบคุม.....	63
4.12	ผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยของคะแนนความมีน้ำใจก่อนการทดลอง หลังการทดลองครั้งที่ 1 และหลังการทดลองครั้งที่ 2 ภายในกลุ่มควบคุม.....	63

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญแผนภาพ

แผนภาพที่		หน้า
2.1	การกำหนดซึ่งกันและกันของทั้ง 3 ส่วน (Triadic reciprocal determinism)....	8
2.2	กระบวนการเรียนรู้โดยการสังเกตจากตัวแบบ.....	9
2.3	กรอบแนวคิดในการวิจัย (Conceptual Framework).....	32
3.1	รูปแบบของการวิจัย.....	35
3.2	ขั้นตอนการสร้างกิจกรรมการเรียนรู้จากตัวแบบมีชีวิต.....	35
3.3	ขั้นตอนการสร้างกิจกรรมการเรียนรู้จากตัวแบบสัญลักษณ์.....	40
3.4	ขั้นตอนการสร้างแบบวัดความมีน้ำใจ.....	47
3.5	องค์ประกอบของแบบวัดความมีน้ำใจ.....	48
4.1	ค่าเฉลี่ยของคะแนนความมีน้ำใจของกลุ่มทดลองที่ 1 กลุ่มทดลองที่ 2 และ กลุ่มควบคุม การวัดผลก่อนการทดลอง หลังการทดลองครั้งที่ 1 และหลังการ ทดลองครั้งที่ 2.....	64

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

สังคมโลกในศตวรรษใหม่ มีแนวโน้มจะมีการเปลี่ยนแปลงจากเดิมไปอย่างมาก พร้อมทั้งความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีสมัยใหม่ ได้เข้ามามีบทบาทและส่งผลกระทบต่อสังคมไทย จนเกิดเป็นความเจริญและความเสื่อมบางประการ เนื่องจากมีความเจริญทางด้านวัตถุ แต่ความเจริญทางด้านจิตใจกลับไม่มีการพัฒนาไปพร้อมกัน จึงทำให้ค่านิยม กฎระเบียบ วินัย ความดีงาม คุณธรรมและจริยธรรมของบุคคลมีการเบี่ยงเบนออกจากบรรทัดฐานทางศีลธรรม จรรยาของศาสนา จึงก่อให้เกิดปัญหาในสังคมตามมา (พระมหาชยันต์ แสนโบราณ, 2547) ซึ่งปัญหาสังคมที่ได้รับความสนใจเป็นอย่างมาก คือ ปัญหาจริยธรรมซึ่งเป็นปัญหาที่เป็นผลกระทบสืบเนื่องมาจากความเจริญเติบโตทางด้านอุตสาหกรรม ตั้งแต่ปี พ.ศ.2504 ประเทศไทยมีการพัฒนาประเทศอย่างเร่งรัด เริ่มมีแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 1 (พ.ศ. 2504-2509) ถึงฉบับที่ 8 ในปี พ.ศ.2540 โดยแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 1-4 รัฐบาลได้เน้นเฉพาะเรื่องเศรษฐกิจ แต่ในฉบับที่ 5 ได้เริ่มเน้นถึงการพัฒนาด้านจิตใจและศีลธรรมไว้ด้วย ทั้งนี้เพราะประเทศไทยก็มีปัญหาเหมือนประเทศทั้งหลายที่กำลังพัฒนาหรือที่พัฒนาแล้ว คือ ในขณะที่มีความเจริญทางด้านอุตสาหกรรมอย่างรวดเร็วก็จะมีชื่อเสียงทางศีลธรรมและจริยธรรมเพิ่มขึ้น (สุรางค์ ใควตระกูล, 2550)

ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 หมวดที่ 4 ได้กำหนดแนวทางการจัดการศึกษาส่วนหนึ่งให้จัดการเรียนการสอน โดยผสมผสานสาระความรู้ในด้านต่างๆ รวมทั้งปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยมที่ดีงาม และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ไว้ในทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ เพื่อเป็นแนวทางในการเสริมสร้างมนุษย์ให้สมบูรณ์พร้อมทั้งทางด้านร่างกายและจิตใจ ผ่านทางระบบการศึกษาอันเป็นกลไกสำคัญในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ซึ่งมีผลโดยตรงต่อพื้นฐานการพัฒนาสังคมและประเทศชาติ (พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ, 2545) รวมทั้งกระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการ ซึ่งประกอบด้วย ขยัน ประหยัด ซื่อสัตย์ มีวินัย สุภาพ สะอาด สามัคคี และความมีน้ำใจ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551) รวมถึงนักจิตวิทยาเองก็ได้พยายามคิดที่จะช่วยปรับปรุงสังคมให้ดีขึ้น โดยพยายามหาทางปลูกฝังพฤติกรรมเสริมสร้างสังคม ซึ่งพฤติกรรมเสริมสร้างสังคม (Prosocial Behavior) หมายถึงพฤติกรรมที่ผู้แสดงตั้งใจจะช่วยเหลือผู้อื่น ตั้งใจทำงานให้เป็นประโยชน์ต่อผู้อื่น โดยไม่หวังผลตอบแทน (Musses และ Eisenberg-Berg, 1977 อ้างถึงในสุรางค์ ใควตระกูล, 2550) โดย

นักจิตวิทยาที่ศึกษาพฤติกรรมเสริมสร้างสังคม คือ นักจิตวิทยาที่ใช้ทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคมเชิงพุทธิปัญญา (Social Cognitive Theory) ซึ่งถือว่าพฤติกรรมเสริมสร้างสังคม เป็นพฤติกรรมที่ได้เรียนรู้โดยการสังเกตจากตัวแบบ เช่น เมื่อเด็กเห็นเพื่อนแสดงพฤติกรรมเสริมสร้างสังคม เด็กก็จะเกิดการเรียนรู้และแสดงพฤติกรรมเสริมสร้างสังคมด้วย โดยมีผู้วิจัยเกี่ยวกับพฤติกรรมเสริมสร้างสังคม เช่น การวิจัยเพื่อพัฒนาความกรุณา ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ การช่วยเหลือแบ่งปันและการร่วมมือซึ่งกันและกัน (Bar-Tal, 1976; Eisenberg-Berg, 1982; Stueb, 1979, อ้างถึงใน สุรางค์ ใคว์ตระกูล, 2550) ดังจะเห็นได้ว่าถ้ามีการทำวิจัยเกี่ยวกับพฤติกรรมเสริมสร้างสังคมในประเทศไทยบ้างก็จะมีประโยชน์มาก เพราะพฤติกรรมเสริมสร้างสังคมบางประการ เช่น การเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ เป็นพฤติกรรมที่คู่วัฒนธรรมของไทยเรามาตั้งแต่โบราณ สมควรที่จะรักษาไว้ให้คงอยู่ (สุรางค์ ใคว์ตระกูล, 2550)

เมื่อผู้วิจัยได้ศึกษางานวิจัยต่างประเทศและงานวิจัยในประเทศที่เกี่ยวข้องกับการใช้ทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคมเชิงพุทธิปัญญา เพื่อพัฒนาพฤติกรรมเสริมสร้างสังคม (Robert, Ross และ Robert, 1977; Chimezie , 2005; Rachel, Nancy และ Mark, 2009; Richard และ Charies, 2007; พิมพิไล ทองไพบูลย์, 2528; รังสิมันต์ สุนทรไชยา, 2536; ประทีป กระจายพันธ์, 2538; เตือนเด่นหล้า ชัยปริญญา, 2539; ประภาพร มั่นเจริญ, 2544; รัตนภรณ์ พลชา, 2544; กรุณา ศรีแสน, 2546; วิภาวี วงศ์อินทร์, 2546; พระมหาชยันต์ แสนโบราณ, 2547; สิริพร ปุรันต์, 2547) พบว่ามีการใช้ทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคมเชิงพุทธิปัญญา เพื่อพัฒนาพฤติกรรมเสริมสร้างสังคมเป็นจำนวนมาก เช่น ความมีระเบียบวินัย ความรับผิดชอบ และความขยันหมั่นเพียร เป็นต้น หากแต่ยังไม่ครบตามคุณธรรม 8 ประการ ของกระทรวงศึกษาธิการ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง คือ ความมีน้ำใจ

เมื่อผู้วิจัยศึกษางานวิจัยต่างประเทศที่เกี่ยวข้องกับความมีน้ำใจ (Jon, 2005; Gena, Couloura และ Kymissis, 2005; Stephanie, Michelle, Maria และ Etienne, 2008) พบว่าการวิจัยต่างประเทศไม่ได้เป็นการวิจัยความมีน้ำใจโดยตรง ตามที่ผู้วิจัยนิยามขึ้น แต่เป็นการพัฒนาพฤติกรรมเสริมสร้างสังคมด้านอื่นๆ เช่น การให้อภัย การเห็นอกเห็นใจผู้อื่น ซึ่งมีความหมายใกล้เคียงหรือมีบางลักษณะเป็นส่วนหนึ่งของความมีน้ำใจที่ผู้วิจัยนิยามขึ้น และเมื่อผู้วิจัยศึกษางานวิจัยในประเทศที่เกี่ยวข้องกับความมีน้ำใจ (เอษณีย์ ฉัตรวิทยานนท์, 2537; ชรียนาท จิตต์บรรเทา, 2538; อาคม หงษ์ทอง, 2539; สุกัญญา ภูริยะพันธ์, 2540; ถวิลวัลย์ อัมรินทร์, 2543; มยุรี เสมใจดี, 2546) พบว่าการพัฒนาความมีน้ำใจส่วนมากเป็นการใช้กิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ การใช้สถานการณ์จำลอง และการใช้กรณีตัวอย่าง เป็นต้น หากไม่พบการพัฒนาความมีน้ำใจโดยใช้การเรียนรู้จากตัวแบบ ทำให้ผู้วิจัยเกิดความสนใจที่จะศึกษาการพัฒนาความมีน้ำใจโดยใช้การเรียนรู้จากตัวแบบ เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาความมีน้ำใจอีกวิธีการหนึ่ง นอกจากการใช้

กิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ การใช้สถานการณ์จำลอง และการใช้กรณีตัวอย่าง ตามที่เคยมีงานวิจัยเสนอมาตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน

จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเรียนรู้จากตัวแบบและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความมีน้ำใจ พบว่ากลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยมากที่สุด คือ วัยรุ่น อายุระหว่าง 13-15 ปี ทำให้ผู้วิจัยเกิดความสนใจที่จะศึกษาการเรียนรู้อจากตัวแบบมีชีวิตและตัวแบบสัญลักษณ์เพื่อพัฒนาความมีน้ำใจในวัยอื่น นอกจากวัยรุ่น ผู้วิจัยจึงได้ศึกษาลักษณะพัฒนาการทางจริยธรรมของวัยเด็กตอนปลาย พบว่าลักษณะพัฒนาการทางจริยธรรมของวัยเด็กตอนปลาย ตามทฤษฎีพัฒนาการทางจริยธรรมของ Piaget (1932) และทฤษฎีพัฒนาการทางจริยธรรมของ Kohlberg (1976) สรุปได้ว่าพัฒนาการทางจริยธรรมของบุคคลเป็นไปตามขั้นและขึ้นกับวัย ซึ่งเป็นผลจากการมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคลกับสิ่งแวดล้อม และจากการศึกษาทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคมเชิงพุทธิปัญญา Bandura (1977) ได้อธิบายว่า การเกิดพฤติกรรมของบุคคลนั้นจะต้องประกอบด้วย 3 ส่วน คือ ส่วนพฤติกรรม ส่วนความคิดและปัจจัยอื่นของแต่ละบุคคล และส่วนอิทธิพลของสิ่งแวดล้อม ซึ่งทั้ง 3 ทฤษฎีนี้มีความคล้ายคลึงกันตรงที่การเกิดพฤติกรรมของบุคคลนั้นจะต้องมีการปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคลกับสิ่งแวดล้อม ซึ่งลักษณะพัฒนาการทางจริยธรรมของวัยเด็กตอนปลายนั้น เด็กจะทำตามกฎเกณฑ์จากความคาดหวังของคนอื่น เช่น ครอบครัว เพื่อน แสดงพฤติกรรมตามความคาดหวังของคนอื่น ถูกผิดจากการทำตามความคาดหวังของคนอื่น ทำให้ผู้วิจัยสนใจที่จะศึกษาวิจัยโดยใช้กลุ่มตัวอย่างเป็นวัยเด็กตอนปลาย ซึ่งเป็นวัยที่มีพัฒนาการทางจริยธรรมตามกฎเกณฑ์จากความคาดหวังของคนอื่น เช่น ครอบครัว เพื่อน แสดงพฤติกรรมตามความคาดหวังของคนอื่น ถูกผิดจากการทำตามความคาดหวังของคนอื่น ดังนั้นหากมีการนำทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคมเชิงพุทธิปัญญาโดยใช้การเรียนรู้จากตัวแบบมีชีวิต คือ เพื่อน และตัวแบบสัญลักษณ์ คือการ์ตูน เพื่อพัฒนาพฤติกรรมเสริมสร้างสังคมคือความมีน้ำใจ น่าจะทำให้เกิดการพัฒนาความมีน้ำใจได้เหมาะสมตามลักษณะพัฒนาการทางจริยธรรมของวัยเด็กตอนปลาย เพื่อเป็นแนวทางในการศึกษาและพัฒนางานวิจัยที่เกี่ยวข้องต่อไป

คำถามของการวิจัย

1. การเรียนรู้จากตัวแบบมีชีวิตและตัวแบบสัญลักษณ์จะส่งผลต่อการพัฒนาความมีน้ำใจของนักเรียนประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนพิบูลอุปถัมภ์หรือไม่
2. การเรียนรู้จากตัวแบบมีชีวิตและตัวแบบสัญลักษณ์จะส่งผลต่อการพัฒนาความมีน้ำใจของนักเรียนประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนพิบูลอุปถัมภ์แตกต่างกันหรือไม่

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาผลของการเรียนรู้จากตัวแบบมีชีวิตและตัวแบบสัญลักษณ์ที่มีต่อการพัฒนาความมีน้ำใจของนักเรียนประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนพิบูลอุปถัมภ์
2. เพื่อศึกษาความแตกต่างระหว่างผลของการเรียนรู้จากตัวแบบมีชีวิตและตัวแบบสัญลักษณ์ที่มีต่อการพัฒนาความมีน้ำใจของนักเรียนประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนพิบูลอุปถัมภ์

สมมติฐานของการวิจัย

1. หลังการทดลองนักเรียนประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนพิบูลอุปถัมภ์ที่ได้รับกิจกรรมการเรียนรู้จากตัวแบบมีชีวิตและตัวแบบสัญลักษณ์จะมีความมีน้ำใจสูงกว่ากลุ่มควบคุม
2. หลังการทดลองนักเรียนประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนพิบูลอุปถัมภ์ที่ได้รับกิจกรรมการเรียนรู้จากตัวแบบมีชีวิตและตัวแบบสัญลักษณ์จะมีความมีน้ำใจสูงกว่าก่อนการทดลอง
3. หลังการทดลองนักเรียนประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนพิบูลอุปถัมภ์ที่ได้รับกิจกรรมการเรียนรู้จากตัวแบบมีชีวิตจะมีความมีน้ำใจสูงกว่านักเรียนที่ได้รับกิจกรรมการเรียนรู้จากตัวแบบสัญลักษณ์

ขอบเขตของการวิจัย

1. ประชากร

นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนพิบูลอุปถัมภ์ ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2552 จำนวน 160 คน (จำนวน 4 ห้องเรียน ได้แก่ ป.5/1 ป.5/2 ป.5/3 และ ป.5/4) ได้มาโดยการสุ่มแบบเจาะจง (Purposive sampling) โดยใช้เกณฑ์ดังต่อไปนี้ 1) เป็นโรงเรียนสหศึกษา 2) มีการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการ 3) โรงเรียนตั้งอยู่ในเขตกรุงเทพมหานคร 4) การเดินทางสะดวก ปลอดภัย และ 5) ผู้บริหารและคณะครูยินดีให้ความร่วมมือในการวิจัยเป็นอย่างดี

2. กลุ่มตัวอย่าง

นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนพิบูลอุปถัมภ์ ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2552 จำนวน 114 คน ได้มาโดยการสุ่มแบบง่าย (Simple random sampling) โดยมีขั้นตอนดังต่อไปนี้ 1) การจัดเข้ากลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม โดยผู้วิจัยทำฉลากจำนวน 4 ใบ ตามจำนวนห้องเรียนของประชากร จากนั้นจับฉลากครั้งที่ 1 ได้แก่ ป.5/2 เป็นกลุ่มทดลองที่ 1 ได้รับการพัฒนาความมีน้ำใจโดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้จากตัวแบบมีชีวิต จับฉลากครั้งที่ 2 ได้แก่ ป.5/3 เป็นกลุ่มทดลองที่ 2 ได้รับการพัฒนาความมีน้ำใจโดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้จากตัวแบบสัญลักษณ์ และจับฉลาก

ครั้งที่ 3 ได้แก่ ป.5/4 เป็นกลุ่มควบคุม เรียนตามปกติ จำนวนกลุ่มละ 38 คน 2) ทดสอบความเท่าเทียมกันของกลุ่มตัวอย่างทั้ง 3 กลุ่ม โดยใช้แบบวัดความมีน้ำใจที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น วัดผลก่อนการทดลอง (Pretest) โดยใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-Way ANOVA) ผลการวิเคราะห์พบว่าค่าเฉลี่ยของคะแนนความมีน้ำใจระหว่างกลุ่มทดลองที่ 1 กลุ่มทดลองที่ 2 และกลุ่มควบคุม ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. ตัวแปรในการวิจัย

3.1 ตัวแปรอิสระ (Independent variable) ได้แก่

3.1.1 การเรียนรู้จากตัวแบบมีชีวิต คือ เพื่อน

3.1.2 การเรียนรู้จากตัวแบบสัญลักษณ์ คือ การ์ตูน

3.2 ตัวแปรตาม (Dependent variable) ได้แก่ ความมีน้ำใจ

คือ การไม่เห็นแก่ตัว การช่วยเหลือผู้อื่น และการเห็นอกเห็นใจผู้อื่น

4. ช่วงเวลา

ดำเนินการทดลองระหว่างวันที่ 3 กุมภาพันธ์ – 2 มีนาคม 2553

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. กิจกรรมการเรียนรู้จากตัวแบบ ประกอบด้วย 2 กิจกรรม ได้แก่

1.1 กิจกรรมการเรียนรู้จากตัวแบบมีชีวิต จัดเป็นกิจกรรมเสริมหลักสูตร จำนวนทั้งหมด 11 ครั้ง ครั้งละ 30 นาที

1.2 กิจกรรมการเรียนรู้จากตัวแบบสัญลักษณ์ จัดเป็นกิจกรรมเสริมหลักสูตร จำนวนทั้งหมด 11 ครั้ง ครั้งละ 30 นาที

2. แบบวัดความมีน้ำใจ ได้แก่ แบบวัดประเภทสถานการณ์ มี 4 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ

คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย

1. ตัวแบบมีชีวิต หมายถึง ตัวแบบที่ปรากฏกับบุคคลโดยตรง ได้แก่ เพื่อน

2. ตัวแบบสัญลักษณ์ หมายถึง ตัวแบบที่เสนอกับบุคคลโดยผ่านสื่อ ได้แก่ การ์ตูน

3. ความมีน้ำใจ หมายถึง การไม่เห็นแก่ตัว การช่วยเหลือผู้อื่น และการเห็นอกเห็นใจผู้อื่น

โดย

การไม่เห็นแก่ตัว ประกอบด้วย การไม่ละเลยหน้าที่ของตนในการทำงานกับเพื่อน การไม่แย่งที่คนอื่นในการเข้าแถว และการบริจาคเงินหรือสิ่งของให้แก่เพื่อน

การช่วยเหลือผู้อื่น ประกอบด้วย การช่วยอธิบายเนื้อหาที่เพื่อนไม่เข้าใจ การช่วยเพื่อนถือของ และการให้เพื่อนยืมอุปกรณ์การเรียน

การเห็นอกเห็นใจผู้อื่น ประกอบด้วย การปลอบใจให้กำลังใจเมื่อเพื่อนมีความทุกข์ การปลอบใจไม่ซ้ำเติมเมื่อเพื่อนสอบได้คะแนนไม่ดี และการตั้งใจฟังเมื่อเพื่อนเล่าปัญหาส่วนตัวให้ฟัง

4. นักเรียน หมายถึง วัยเด็กตอนปลาย อายุระหว่าง 10-12 ปีที่กำลังศึกษาอยู่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนพิบูลอุปถัมภ์ ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2552

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทำให้ทราบผลของการเรียนรู้จากตัวแบบมีชีวิตและตัวแบบสัญลักษณ์ที่มีต่อการพัฒนาความมีน้ำใจของนักเรียนประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนพิบูลอุปถัมภ์

2. ทำให้ได้กิจกรรมการเรียนรู้จากตัวแบบมีชีวิตและตัวแบบสัญลักษณ์เพื่อพัฒนาความมีน้ำใจของนักเรียนประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนพิบูลอุปถัมภ์

3. ทำให้ได้แบบวัดความมีน้ำใจของนักเรียนประถมศึกษาปีที่ 5 เพื่อใช้ในการวัดความมีน้ำใจของนักเรียนประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนพิบูลอุปถัมภ์

4. ทำให้ได้แนวทางในการวิจัยเกี่ยวกับการเรียนรู้จากตัวแบบมีชีวิตและตัวแบบสัญลักษณ์เพื่อพัฒนาความมีน้ำใจของนักเรียนประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนพิบูลอุปถัมภ์

5. ทำให้ได้แนวทางในการพัฒนาความมีน้ำใจของนักเรียนประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนพิบูลอุปถัมภ์ให้แก่ครู ผู้ปกครองและผู้ที่เกี่ยวข้อง

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลของการเรียนรู้จากตัวแบบมีชีวิตและตัวแบบสัญลักษณ์ที่มีต่อการพัฒนาความมีน้ำใจของนักเรียนประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนพินุลอุปถัมภ์ ผู้วิจัยจึงได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยนำเสนอเป็น 3 ตอน ดังต่อไปนี้

ตอนที่ 1 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเรียนรู้จากตัวแบบ ประกอบด้วย

- 1.1 ทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคมเชิงพุทธิปัญญา (Social cognitive theory)
- 1.2 กระบวนการเรียนรู้โดยการสังเกตจากตัวแบบ
- 1.3 ประเภทและลักษณะของตัวแบบ
- 1.4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเรียนรู้จากตัวแบบ
  - 1.4.1 งานวิจัยต่างประเทศ
  - 1.4.2 งานวิจัยในประเทศ
    - 1.4.2.1 งานวิจัยในประเทศที่เกี่ยวข้องกับการเรียนรู้จากตัวแบบมีชีวิต
    - 1.4.2.2 งานวิจัยในประเทศที่เกี่ยวข้องกับการเรียนรู้จากตัวแบบสัญลักษณ์

ตอนที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความมีน้ำใจ ประกอบด้วย

- 2.1 ทฤษฎีพัฒนาพฤติกรรมเสริมสร้างสังคม
- 2.2 ทฤษฎีพัฒนาการช่วยเหลือผู้อื่น
- 2.3 ทฤษฎีพัฒนาการเห็นอกเห็นใจผู้อื่น
- 2.4 ความหมายและพฤติกรรมของความมีน้ำใจ
- 2.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความมีน้ำใจ
  - 2.5.1 งานวิจัยต่างประเทศ
  - 2.5.2 งานวิจัยในประเทศ

ตอนที่ 3 ลักษณะพัฒนาการทางจริยธรรมของวัยเด็กตอนปลาย ประกอบด้วย

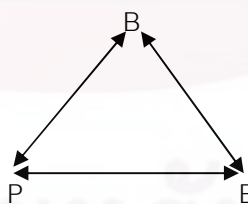
- 3.1 ทฤษฎีพัฒนาการทางจริยธรรมของ Piaget
- 3.2 ทฤษฎีพัฒนาการทางจริยธรรมของ Kohlberg

ตอนที่ 1 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเรียนรู้จากตัวแบบ ประกอบด้วย 4 หัวข้อ ได้แก่

- 1.1 ทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคมเชิงพุทธิปัญญา (Social cognitive theory)
- 1.2 กระบวนการเรียนรู้โดยการสังเกตจากตัวแบบ
- 1.3 ประเภทและลักษณะของตัวแบบ
- 1.4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเรียนรู้จากตัวแบบ
  - 1.4.1 งานวิจัยต่างประเทศ
  - 1.4.2 งานวิจัยในประเทศ
    - 1.4.2.1 งานวิจัยในประเทศที่เกี่ยวข้องกับการเรียนรู้จากตัวแบบมีชีวิต
    - 1.4.2.2 งานวิจัยในประเทศที่เกี่ยวข้องกับการเรียนรู้จากตัวแบบสัญลักษณ์

1.1 ทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคมเชิงพุทธิปัญญา (Social cognitive theory)

Bandura (1989) ได้อธิบายทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคมเชิงพุทธิปัญญาว่าการเกิดพฤติกรรมของบุคคลนั้นไม่ได้ถูกกำหนดมาจากสาเหตุเพียงส่วนเดียว (One-sided determinism) มารวมกันเป็นสาเหตุของการเกิดพฤติกรรมของบุคคล หากแต่การเกิดพฤติกรรมของบุคคลนั้นจะต้องประกอบด้วย 3 ส่วน คือ ส่วนพฤติกรรม (Behavior) ส่วนความคิดและปัจจัยอื่นๆ ของแต่ละบุคคล (Cognition and other personal factors) และส่วนอิทธิพลของสิ่งแวดล้อม (Environmental influences) ซึ่งมีการกำหนดซึ่งกันและกันของทั้ง 3 ส่วน (Triadic reciprocal determinism) ดังแสดงในแผนภาพที่ 2.1

แผนภาพที่ 2.1 การกำหนดซึ่งกันและกันของทั้ง 3 ส่วน
(Triadic reciprocal determinism) (Bandura, 1986:24)

โดย Bandura ได้อธิบายว่าการกำหนดซึ่งกันและกันของทั้ง 3 ส่วนนั้นไม่ได้หมายความว่าทั้ง 3 ส่วนจะส่งผลต่อการเกิดพฤติกรรมของบุคคลอย่างเท่าเทียมกันในทุกสถานการณ์ หากแต่ขึ้นอยู่กับโอกาสในการเกิดว่าส่วนใดจะส่งผลต่อการเกิดพฤติกรรมของบุคคลมากกว่าส่วนใด หรือส่วนใดจะส่งผลอย่างไร

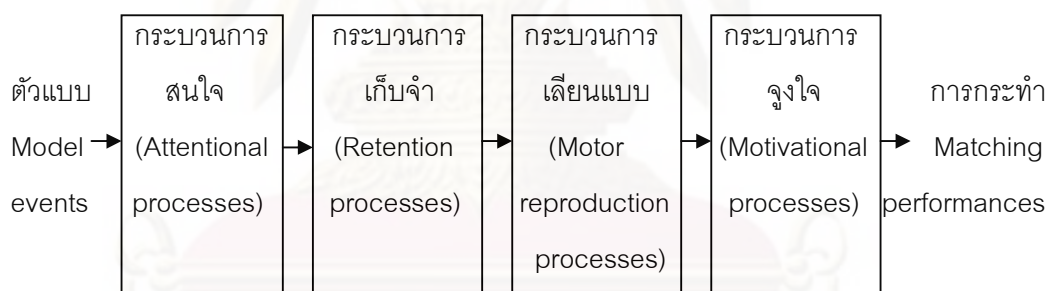
จากการศึกษาทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคมเชิงพุทธิปัญญา สรุปได้ว่าการเกิดพฤติกรรมของบุคคลจะต้องประกอบด้วย 3 ส่วน คือ ส่วนพฤติกรรม ส่วนความคิดและปัจจัยอื่นๆของแต่ละบุคคล และส่วนอิทธิพลของสิ่งแวดล้อม ซึ่งมีการกำหนดซึ่งกันและกันของทั้ง 3 ส่วน ซึ่งทั้ง 3 ส่วนนี้อาจจะไม่ส่งผลต่อการเกิดพฤติกรรมของบุคคลอย่างเท่าเทียมกันในทุกสถานการณ์ หากแต่ขึ้นอยู่กับโอกาสในการเกิดว่าส่วนใดจะส่งผลต่อการเกิดพฤติกรรมของบุคคลมากกว่าส่วนใด หรือส่วนใดจะส่งผลอย่างไร

1.2 กระบวนการเรียนรู้โดยการสังเกตจากตัวแบบ

Bandura (1977) ได้อธิบายกระบวนการเรียนรู้โดยการสังเกตจากตัวแบบประกอบด้วย 4 กระบวนการ ได้แก่

1. กระบวนการสนใจ (Attentional processes)
2. กระบวนการเก็บจำ (Retention processes)
3. กระบวนการเลียนแบบ (Motor reproduction processes)
4. กระบวนการจูงใจ (Motivational processes)

ดังแสดงในแผนภาพที่ 2.2

แผนภาพที่ 2.2 กระบวนการเรียนรู้โดยการสังเกตจากตัวแบบ (Bandura, 1977:23)

โดย Bandura ได้อธิบายกระบวนการเรียนรู้โดยการสังเกตจากตัวแบบไว้ ดังนี้ กระบวนการสนใจ บุคคลจะไม่สามารถเรียนรู้โดยการสังเกตได้ ถ้าหากไม่สนใจพฤติกรรมของตัวแบบ ซึ่งกระบวนการสนใจ คือ การที่บุคคลเลือกที่จะสังเกตตัวแบบที่มีความหลากหลาย ซึ่งการที่บุคคลเลือกที่จะสังเกตตัวแบบที่แสดงพฤติกรรมออกมา นั้น อาจเลือกสังเกตพฤติกรรมจากตัวแบบทั้งหมดหรืออาจจะเลือกสังเกตพฤติกรรมจากตัวแบบเพียงบางส่วนก็ได้ กระบวนการเก็บจำ บุคคลจะไม่สามารถเรียนรู้โดยการสังเกตได้ ถ้าหากไม่จำพฤติกรรมของตัวแบบ ซึ่งกระบวนการเก็บจำ คือ การที่บุคคลจำพฤติกรรมของตัวแบบที่แสดงออกมา อาจจะจำพฤติกรรมจากตัวแบบทั้งหมดหรืออาจจะจำพฤติกรรมจากตัวแบบเพียงบางส่วนก็ได้ โดยการจำจะเป็นรูปแบบของสัญลักษณ์และเก็บไว้ในความจำภายใน (Symbolization) กระบวนการเลียนแบบ

บุคคลจะไม่สามารถแสดงพฤติกรรมตามตัวแบบได้ ถ้าหากขาดกระบวนการเลียนแบบซึ่งกระบวนการนี้เป็นกระบวนการเปลี่ยนสัญลักษณ์ที่ผู้สังเกตเก็บไว้ในความจำภายใน ให้กลายมาเป็นการกระทำตามตัวแบบที่ตนเองสังเกต และกระบวนการจูงใจ บุคคลนั้นอาจจะไม่แสดงพฤติกรรมทุกอย่างที่ตนเองสังเกตออกมา ซึ่งการที่จะทำให้ผู้สังเกตแสดงพฤติกรรมที่สังเกตออกมานั้น ย่อมขึ้นอยู่กับว่าพฤติกรรมนั้นมีคุณค่ากับผู้สังเกตเพียงใด ผู้สังเกตบางคนอาจจะแสดงพฤติกรรมเพื่อให้ตนเองได้รับรางวัล ผู้สังเกตบางคนอาจจะแสดงพฤติกรรมเพราะกลัวถูกลงโทษ หรือผู้สังเกตบางคนอาจจะแสดงพฤติกรรมด้วยความมีเหตุผล เป็นต้น

จากการศึกษากระบวนการเรียนรู้โดยการสังเกตจากตัวแบบ สรุปได้ว่าประกอบด้วย 4 กระบวนการ คือ กระบวนการสนใจเป็นกระบวนการที่บุคคลเลือกที่จะสังเกตตัวแบบ กระบวนการเก็บจำเป็นกระบวนการที่บุคคลจำพฤติกรรมของตัวแบบที่แสดงออกมา กระบวนการเลียนแบบเป็นกระบวนการผู้สังเกตกระทำตามตัวแบบที่ตนเองสังเกต และกระบวนการจูงใจเป็นกระบวนการที่จะทำให้ผู้สังเกตแสดงพฤติกรรมที่ตนเองสังเกตออกมา

1.3 ประเภทตัวแบบและลักษณะของตัวแบบ

Bandura และ Walters (1963, อ้างถึงใน Schunk, 1991) ได้แบ่งตัวแบบออกเป็น 2 ประเภท คือ ตัวแบบมีชีวิต (Live model) และตัวแบบสัญลักษณ์ (Symbolic model) ซึ่งตัวแบบมีชีวิต หมายถึง ตัวแบบที่ปรากฏกับบุคคลโดยตรง และตัวแบบสัญลักษณ์ หมายถึง ตัวแบบที่เสนอกับบุคคลโดยผ่านทางคำพูด การเขียนหรือรูปภาพ เช่น โทรทัศน์ ฟิล์ม เป็นต้น ซึ่งตัวแบบสัญลักษณ์อาจจะไม่ใช่บุคคล อาจจะเป็นสัตว์ที่พูดผ่านโทรทัศน์หรือการ์ตูน ซึ่งลักษณะของตัวแบบมีชีวิตนั้นควรมีลักษณะคล้ายคลึงกับบุคคลนั้นเพราะจะทำให้บุคคลอยากที่จะเรียนรู้โดยการสังเกตจากตัวแบบ และควรมีการกระตุ้นด้วยการเสริมแรง เช่น การพูดชมเชย การให้รางวัล เพราะจะทำให้บุคคลเกิดการแสดงพฤติกรรมที่ตนเองสังเกตออกมา

จากการศึกษาประเภทตัวแบบและลักษณะของตัวแบบ สรุปได้ว่าตัวแบบแบ่งออกได้เป็น 2 ประเภท คือ ตัวแบบมีชีวิตและตัวแบบสัญลักษณ์ ซึ่งลักษณะของตัวแบบมีชีวิตควรมีลักษณะคล้ายคลึงกับบุคคลนั้นและควรมีการเสริมแรง เพื่อให้บุคคลเกิดการแสดงพฤติกรรมที่ตนเองสังเกตออกมา และตัวแบบสัญลักษณ์ควรมีลักษณะที่กระตุ้นให้เกิดความสนใจ เช่น มีการเคลื่อนไหว มีสีสันสดใส มีความแปลกแตกต่างและมีความหลากหลาย

1.4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเรียนรู้จากตัวแบบ

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเรียนรู้จากตัวแบบ ผู้วิจัยได้ศึกษางานวิจัยต่างประเทศและงานวิจัยในประเทศ โดยมีรายละเอียด ดังต่อไปนี้

1.4.1 งานวิจัยต่างประเทศ

Robert, Ross และ Robert (1977) ได้ศึกษาการเรียนรู้จากตัวแบบมีชีวิตและตัวแบบจากโทรทัศน์ของเด็กอายุ 1-3 ปี ผลการวิจัยพบว่าเด็กอายุ 3 ปี เรียนรู้จากตัวแบบมีชีวิตได้ดีกว่าตัวแบบจากโทรทัศน์ และเด็กอายุต่ำกว่า 2 ปี จะแสดงพฤติกรรมภายหลังการเรียนรู้จากตัวแบบผ่านไปแล้ว 2 วัน

Chimezie (2005) ได้ศึกษาการสอนแบบเห็นคุณค่าทางจริยธรรมและการสอนโดยใช้การเรียนรู้จากตัวแบบสัญลักษณ์เพื่อพัฒนาจริยธรรมของวัยรุ่นไนจีเรีย ผลการวิจัยพบว่ากลุ่มที่ได้รับการสอนแบบเห็นคุณค่าทางจริยธรรมและกลุ่มที่ได้รับการสอนโดยใช้การเรียนรู้จากตัวแบบสัญลักษณ์มีจริยธรรมสูงกว่ากลุ่มควบคุม

Richard และ Charies (2007) ได้ศึกษาผลของการเรียนรู้จากตัวแบบมีชีวิตเพื่อช่วยครูในการสอนเทคโนโลยี พบว่าการสอนเทคโนโลยีโดยใช้การเรียนรู้จากตัวแบบมีชีวิตมีประสิทธิภาพใกล้เคียงกับครูผู้สอนเทคโนโลยีด้วยตนเอง

Rachel, Nancy และ Mark (2009) ได้ศึกษาการเลียนแบบเสียงจากสื่ออิเล็กทรอนิกส์ของเด็กทารก โดยการเรียนรู้จากตัวแบบมีชีวิตและตัวแบบโทรทัศน์ พบว่าเด็กทารกอายุ 6 เดือน จะเรียนรู้จากตัวแบบโทรทัศน์ได้ดีกว่าตัวแบบมีชีวิต และเด็กทารกอายุ 12 เดือน จะเรียนรู้จากตัวแบบมีชีวิตได้ดีกว่าตัวแบบโทรทัศน์

จากการศึกษางานวิจัยต่างประเทศที่เกี่ยวข้องกับการเรียนรู้จากตัวแบบ พบว่างานวิจัยส่วนใหญ่เป็นการศึกษาเปรียบเทียบความสัมพันธ์ของการเรียนรู้จากตัวแบบกับระดับอายุ ผลการวิจัยพบว่าเด็กโตมีการเรียนรู้จากตัวแบบมีชีวิตได้ดีกว่าเด็กเล็ก เด็กเล็กมีการเรียนรู้จากตัวแบบสัญลักษณ์ได้ดีกว่าเด็กโต และงานวิจัยอีกส่วนหนึ่งเป็นการศึกษาผลของการเรียนรู้จากตัวแบบเพื่อพัฒนาพฤติกรรมเสริมสร้างสังคม กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยมากที่สุด ได้แก่ วัยเด็ก ตอต้น วัยรุ่น และครู ตามลำดับ ผลการวิจัยพบว่าการเรียนรู้จากตัวแบบสามารถพัฒนาพฤติกรรมเสริมสร้างสังคมได้สูงกว่าการไม่ได้รับการเรียนรู้จากตัวแบบ

1.4.2 งานวิจัยในประเทศ

งานวิจัยในประเทศที่เกี่ยวข้องกับการเรียนรู้จากตัวแบบ ผู้วิจัยได้ศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเรียนรู้จากตัวแบบมีชีวิตและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเรียนรู้จากตัวแบบสัญลักษณ์ โดยมีรายละเอียด ดังต่อไปนี้

1.4.2.1 งานวิจัยในประเทศที่เกี่ยวข้องกับการเรียนรู้จากตัวแบบมีชีวิต งานวิจัยในประเทศที่เกี่ยวข้องกับการเรียนรู้จากตัวแบบมีชีวิต ผู้วิจัยนำเสนอในรูปแบบของตาราง ดังแสดงในตารางที่ 2.1

ตารางที่ 2.1 งานวิจัยในประเทศที่เกี่ยวข้องกับการเรียนรู้จากตัวแบบมีชีวิต

ชื่อผู้วิจัย (ปีพิมพ์)	ชื่อเรื่อง	ตัวแปรอิสระ	ตัวแปรตาม	กลุ่มตัวอย่าง	เครื่องมือ	ผลการวิจัย
ประทีป กระจายพันธ์ (2538)	ผลของการใช้ตัวแบบบุคคลจริงและบทบาทสมมติเพื่อพัฒนาความรับผิดชอบของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ในโรงเรียนวิจิตรพิทยาสถาบันจังหวัดอุบลราชธานี	การเล่นบทบาทสมมติและตัวแบบบุคคลจริง	ความสำนึกในความรับผิดชอบ	นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1	แผนการทดลองใช้ตัวแบบบุคคลจริงคือ เพื่อน เพื่อพัฒนาความรับผิดชอบจำนวน 11 ครั้ง ครั้งละ 50 นาที	กลุ่มทดลองที่ใช้ตัวแบบมีชีวิตมีความรับผิดชอบสูงขึ้นกว่ากลุ่มควบคุม
เดือนเด่นหล้า ชัยปริญญา (2539)	การปลูกฝังจริยธรรมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนกวางโจนศึกษา อำเภอกุฉินารายณ์ จังหวัดชัยภูมิ	การจัดตัวแบบที่เป็นบุคคลจริง	ลักษณะนิสัยทางจริยธรรม 6 ด้าน	นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1	แผนการทดลองสอนใช้ตัวแบบบุคคลจริงคือ เพื่อน จำนวน 9 ครั้ง ครั้งละ 50 นาที	นักเรียนที่ได้รับการเรียนรู้โดยใช้ตัวแบบมีชีวิตมีการพัฒนาพฤติกรรมทางจริยธรรมสูงกว่ากลุ่มควบคุม

ตารางที่ 2.1 (ต่อ)

ชื่อผู้วิจัย (ปีพิมพ์)	ชื่อเรื่อง	ตัวแปรอิสระ	ตัวแปรตาม	กลุ่มตัวอย่าง	เครื่องมือ	ผลการวิจัย
รัตนภรณ์ พลชา (2544)	ผลของการใช้โปรแกรมพัฒนาพฤติกรรมความขยันหมั่นเพียร ความรับผิดชอบและ ความมีระเบียบวินัยในการเรียนโดยใช้ตัวแบบบุคคลจริงให้กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนกุกระดิ่งวิทยาคม อําเภอกุกระดิ่ง จังหวัดเลย	โปรแกรมพัฒนาพฤติกรรมความขยันหมั่นเพียร ความรับผิดชอบ และ ความมีระเบียบวินัยในการศึกษาเล่าเรียนโดยใช้ตัวแบบบุคคลจริง	พฤติกรรมความขยันหมั่นเพียร ความรับผิดชอบ และ ความมีระเบียบวินัยในการเรียนของนักเรียน	นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1	โปรแกรมพัฒนาพฤติกรรมความขยันหมั่นเพียร ความรับผิดชอบ และ ความมีระเบียบวินัยในการเรียน โดยใช้ตัวแบบบุคคลจริง คือ เพื่อน จำนวน 9 โปรแกรม ครั้งละ 50 นาที	นักเรียนที่เรียนรู้จากตัวแบบมีชีวิตโดยใช้โปรแกรมพัฒนาพฤติกรรมความขยันหมั่นเพียร ความรับผิดชอบ และ ความมีระเบียบวินัยในการเรียนมีพฤติกรรมด้านความขยันหมั่นเพียร ความรับผิดชอบ และ ความมีระเบียบวินัยในการเรียนสูงขึ้น

ศูนย์วิจัยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 2.1 (ต่อ)

ชื่อผู้วิจัย (ปีพิมพ์)	ชื่อเรื่อง	ตัวแปรอิสระ	ตัวแปรตาม	กลุ่มตัวอย่าง	เครื่องมือ	ผลการวิจัย
วิภาวี วงศ์อินทร์ (2546)	ผลของการใช้ตัวแบบบุคคลจริงและเบี่ยงอรรถกรต่อพฤติกรรมความรับผิดชอบต่อของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนพิบูลวิทยาลัย จังหวัดชอนแก่น	ตัวแบบบุคคลจริงและเบี่ยงอรรถกร	พฤติกรรมความรับผิดชอบต่อ	นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1	โปรแกรมการใช้ตัวแบบบุคคลจริงคือเพื่อน จำนวน 7 โปรแกรม ครั้งละ 50 นาที	พฤติกรรมความรับผิดชอบต่อของนักเรียนกลุ่มทดลองที่ได้รับโปรแกรมการใช้ตัวแบบมีชีวิตหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลอง

จากการศึกษางานวิจัยในประเทศที่เกี่ยวข้องกับการเรียนรู้จากตัวแบบมีชีวิต พบว่างานวิจัยส่วนใหญ่เป็นการศึกษาผลของการเรียนรู้จากตัวแบบมีชีวิตเพื่อพัฒนาพฤติกรรมเสริมสร้างสังคม พฤติกรรมเสริมสร้างสังคมที่ใช้ในการวิจัยมากที่สุด ได้แก่ ความรับผิดชอบต่อ ความขยันหมั่นเพียร และความมีระเบียบวินัย ตามลำดับ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยมากที่สุด คือ วัยรุ่น อายุระหว่าง 13-15 ปี เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยมากที่สุด คือ กิจกรรมการเรียนรู้จากตัวแบบมีชีวิต จำนวนทั้งหมด 10 ครั้ง ครั้งละ 50 นาที และตัวแบบมีชีวิตที่ใช้ในการวิจัยมากที่สุด ได้แก่ เพื่อน ผลการวิจัยพบว่า การเรียนรู้จากตัวแบบมีชีวิตสามารถพัฒนาพฤติกรรมเสริมสร้างสังคมได้สูงกว่าการไม่ได้รับการเรียนรู้จากตัวแบบมีชีวิต

1.4.2.2 งานวิจัยในประเทศที่เกี่ยวข้องกับการเรียนรู้จากตัวแบบสัญลักษณ์

งานวิจัยในประเทศที่เกี่ยวข้องกับการเรียนรู้จากตัวแบบสัญลักษณ์ ผู้วิจัยนำเสนอในรูปแบบของตาราง ดังแสดงในตารางที่ 2.2

ตารางที่ 2.2 งานวิจัยในประเทศที่เกี่ยวข้องกับการเรียนรู้จากตัวแบบสัญลักษณ์

ชื่อผู้วิจัย (ปีพิมพ์)	ชื่อเรื่อง	ตัวแปรอิสระ	ตัวแปรตาม	กลุ่มตัวอย่าง	เครื่องมือ	ผลการวิจัย
พิมพิไล ทองไพบุลย์ (2528)	การเปรียบเทียบการ เรียนรู้พฤติกรรม เอื้อเฟื้อของเด็กจาก ตัวแบบในนิทาน ประกอบภาพกับตัว แบบในนิทานประกอบ หุ่นมือ	ตัวแบบในนิทาน ประกอบภาพ และตัวแบบใน นิทานประกอบ หุ่นมือ	พฤติกรรม เอื้อเฟื้อ	นักเรียนระดับ อนุบาล อายุ 4-6 ปี	การเรียนรู้จากตัวแบบ ในนิทาน จำนวน 25 ครั้ง ครั้งละ 15-20 นาที	กลุ่มทดลองที่ดูตัวแบบใน นิทานประกอบภาพและดู ตัวแบบในนิทานประกอบ หุ่นมือมีพฤติกรรมเอื้อเฟื้อ สูงกว่ากลุ่มควบคุม
รังสิมันต์ สุนทรไชยา (2536)	ผลของตัวแบบที่มีต่อ พฤติกรรม การมี ระเบียบวินัยในชั้น เรียนของนักเรียนวัย ย่างเข้าสู่วัยรุ่น	การเสนอตัวแบบ แสดงพฤติกรรม การมีระเบียบ วินัยในชั้นเรียน จากวีดิทัศน์	พฤติกรรม การมีระเบียบ วินัยในชั้น เรียน	นักเรียนชั้น ประถมศึกษา ปีที่ 5	วีดิทัศน์ที่มีเนื้อหาการ สอนพฤติกรรมมี ระเบียบวินัยในชั้น เรียน จำนวน 4 เรื่อง ความยาวเรื่องละ 5 นาที	การใช้ตัวแบบวีดิทัศน์ สามารถเพิ่มพฤติกรรมการ มีระเบียบวินัยในชั้นเรียน ของนักเรียนกลุ่มทดลองได้ ทั้งในระยะทดลองและ ระยะติดตามผล

ตารางที่ 2.2 (ต่อ)

ชื่อผู้วิจัย (ปีพิมพ์)	ชื่อเรื่อง	ตัวแปรอิสระ	ตัวแปรตาม	กลุ่มตัวอย่าง	เครื่องมือ	ผลการวิจัย
ประภาพร มั่นเจริญ (2544)	ผลของการใช้กิจกรรมพัฒนาความรู้สึกร่วมและการใช้ตัวแบบสัญลักษณ์ที่มีต่อพฤติกรรมเอื้อเฟื้อของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5	กิจกรรมพัฒนาความรู้สึกร่วมและการใช้ตัวแบบสัญลักษณ์	พฤติกรรมเอื้อเฟื้อ	นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5	กิจกรรมตัวแบบสัญลักษณ์ จำนวน 12 ครั้ง แต่ละครั้งใช้เวลาประมาณ 25-40 นาที	นักเรียนกลุ่มกิจกรรมพัฒนาความรู้สึกร่วมและกลุ่มตัวแบบสัญลักษณ์มีคะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมเอื้อเฟื้อสูงกว่ากลุ่มควบคุม
กฤษณา ศรีแสน (2546)	ผลของการใช้หนังสือการ์ตูนตัวแบบต่อการพัฒนาพฤติกรรมจริยธรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยขอนแก่น (ศึกษาศาสตร์)	การพัฒนาพฤติกรรมจริยธรรมโดยการใช้หนังสือการ์ตูนตัวแบบ	พฤติกรรมจริยธรรมของนักเรียน	นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4	แผนการจัดประสบการณ์ จำนวน 10 แผน ละครึ่งละ 50 นาที	พฤติกรรมจริยธรรมของนักเรียนกลุ่มทดลองหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลอง

ตารางที่ 2.2 (ต่อ)

ชื่อผู้วิจัย (ปีพิมพ์)	ชื่อเรื่อง	ตัวแปรอิสระ	ตัวแปรตาม	กลุ่มตัวอย่าง	เครื่องมือ	ผลการวิจัย
พระมหาชยันต์ แสนโบราณ (2547)	ผลของโปรแกรมการ เสนอตัวแบบต่อลักษณะ นิสัยทางจริยธรรมด้าน ระเบียบวินัยของเด็ก ปฐมวัย	โปรแกรมการ เสนอตัวแบบ	ลักษณะนิสัยทาง จริยธรรมด้าน ระเบียบวินัย	นักเรียนชั้น อนุบาลปีที่ 2	โปรแกรมการเสนอ ตัวแบบ จำนวน 12 ครั้ง ครั้งละ 30 นาที	เด็กปฐมวัยในกลุ่ม ทดลองมีลักษณะนิสัย ทางจริยธรรมด้านความมี ระเบียบวินัยสูงกว่าเด็ก ปฐมวัยในกลุ่มควบคุม
สิริพร ปุรันต์ (2547)	การพัฒนาชุดกิจกรรม การเรียนการสอนโดยใช้ ตัวแบบนิทานประกอบ ละครหุ่นเพื่อปลูกฝัง พฤติกรรมความ รับผิดชอบของนักเรียนที่ มีความบกพร่องทางการ ได้ยิน ช่วงชั้นที่ 1 ชั้น ประถมศึกษาปีที่ 3	กิจกรรมการ เรียนการสอน โดยใช้ตัวแบบ นิทานประกอบ ละครหุ่น	พฤติกรรมความ รับผิดชอบ	นักเรียนที่มี ความบกพร่อง ทางการได้ยิน ชั้นประถม ศึกษาปีที่ 5	แผนการจัดการ เรียนรู้ จำนวน 7 แผน ครั้งละ 40 นาที	ชุดกิจกรรมการเรียนการ สอนโดยใช้ตัวแบบนิทาน ประกอบละครหุ่นมี คุณภาพและสามารถ ปลูกฝังพฤติกรรมความ รับผิดชอบของนักเรียนได้ จริง

จากการศึกษางานวิจัยในประเทศที่เกี่ยวข้องกับการเรียนรู้จากตัวแบบสัญลักษณ์ พบว่างานวิจัยส่วนใหญ่เป็นการศึกษาผลของการเรียนรู้จากตัวแบบสัญลักษณ์เพื่อพัฒนาพฤติกรรมเสริมสร้างสังคม พฤติกรรมเสริมสร้างสังคมที่ใช้ในการวิจัยมากที่สุด ได้แก่ ความมีระเบียบวินัย ความเอื้อเฟื้อ และความรับผิดชอบ ตามลำดับ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยมากที่สุด ได้แก่ วัยเด็กตอนปลายอายุระหว่าง 10-12 ปี เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยมากที่สุด ได้แก่ กิจกรรมการเรียนรู้จากตัวแบบสัญลักษณ์ จำนวนทั้งหมด 12 ครั้ง ครั้งละ 30 นาที และตัวแบบสัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิจัยมากที่สุด ได้แก่ การ์ตูน ผลการวิจัยพบว่าการเรียนรู้จากตัวแบบสัญลักษณ์สามารถพัฒนาพฤติกรรมเสริมสร้างสังคมได้สูงกว่าการไม่ได้รับการเรียนรู้จากตัวแบบสัญลักษณ์

จากการศึกษางานวิจัยต่างประเทศและงานวิจัยในประเทศที่เกี่ยวข้องกับการเรียนรู้จากตัวแบบพบว่ามีเหมือนกัน คือ งานวิจัยส่วนใหญ่เป็นการศึกษาผลการเรียนรู้จากตัวแบบมีชีวิต ได้แก่ เพื่อน และตัวแบบสัญลักษณ์ ได้แก่ การ์ตูน เพื่อพัฒนาพฤติกรรมเสริมสร้างสังคม พฤติกรรมเสริมสร้างสังคมที่ใช้ในการวิจัยมากที่สุด ได้แก่ ความมีระเบียบวินัย กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยมากที่สุด ได้แก่ วัยรุ่น อายุระหว่าง 12-14 ปี ผลการวิจัยพบว่าการเรียนรู้จากตัวแบบมีชีวิต ได้แก่ เพื่อน และตัวแบบสัญลักษณ์ ได้แก่ การ์ตูน สามารถพัฒนาพฤติกรรมเสริมสร้างสังคม คือ ความมีระเบียบวินัยได้สูงกว่าการไม่ได้รับการเรียนรู้จากตัวแบบมีชีวิตและตัวแบบสัญลักษณ์ และพบว่ามี ความต่างกัน คือ งานวิจัยต่างประเทศส่วนใหญ่จะเป็นการศึกษาเปรียบเทียบความสัมพันธ์ของการเรียนรู้จากตัวแบบกับระดับอายุ ผลการวิจัยพบว่าเด็กโตมีการเรียนรู้จากตัวแบบมีชีวิตได้ดีกว่าเด็กเล็ก เด็กเล็กมีการเรียนรู้จากตัวแบบสัญลักษณ์ได้ดีกว่าเด็กโต ซึ่งงานวิจัยในประเทศส่วนใหญ่เป็นการศึกษาผลการเรียนรู้จากตัวแบบมีชีวิตและตัวแบบสัญลักษณ์เพื่อพัฒนาพฤติกรรมเสริมสร้างสังคม ผลการวิจัยพบว่าการเรียนรู้จากตัวแบบสามารถพัฒนาพฤติกรรมเสริมสร้างสังคมได้สูงกว่าการไม่ได้รับการเรียนรู้จากตัวแบบ

ทำให้ผู้วิจัยเกิดความสนใจที่จะศึกษาการเรียนรู้จากตัวแบบมีชีวิตและการเรียนรู้จากตัวแบบสัญลักษณ์เพื่อพัฒนาพฤติกรรมเสริมสร้างสังคม ซึ่งจากการศึกษางานวิจัยต่างประเทศและงานวิจัยในประเทศ พบว่ามีการนำการเรียนรู้จากตัวแบบมีชีวิตและตัวแบบสัญลักษณ์ มาใช้ในการพัฒนาพฤติกรรมเสริมสร้างสังคม ตามคุณธรรม 8 ประการ ของกระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งประกอบด้วย ขยัน ประหยัด ซื่อสัตย์ มีวินัย สุภาพ สะอาด สามัคคี และ ความมีน้ำใจ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551) เป็นจำนวนมาก เช่น การใช้การเรียนรู้จากตัวแบบมีชีวิตและตัวแบบสัญลักษณ์เพื่อพัฒนาความมีระเบียบวินัย ความรับผิดชอบ และความขยันหมั่นเพียร เป็นต้น หากยังไม่พบการใช้การเรียนรู้จากตัวแบบมีชีวิตและตัวแบบสัญลักษณ์เพื่อพัฒนาความมีน้ำใจ จึงทำให้ผู้วิจัยสนใจที่จะศึกษาการเรียนรู้จากตัวแบบมีชีวิตและตัวแบบ

สัญลักษณ์เพื่อพัฒนาความมีน้ำใจ ผู้วิจัยจึงได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความมีน้ำใจ โดยมีรายละเอียด ดังต่อไปนี้

ตอนที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความมีน้ำใจ ประกอบด้วย 5 หัวข้อ ได้แก่

- 2.1 ทฤษฎีพัฒนาพฤติกรรมเสริมสร้างสังคม
- 2.2 ทฤษฎีพัฒนาการช่วยเหลือผู้อื่น
- 2.3 ทฤษฎีพัฒนาการเห็นอกเห็นใจผู้อื่น
- 2.4 ความหมายและพฤติกรรมของความมีน้ำใจ
- 2.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความมีน้ำใจ
  - 2.5.1 งานวิจัยต่างประเทศ
  - 2.5.2 งานวิจัยในประเทศ

2.1 ทฤษฎีพัฒนาพฤติกรรมเสริมสร้างสังคม

Eisenberg (1987, 1991, 1995 อ้างถึงใน Eisenberg, Zhou และ Koller 2001) ได้อธิบายทฤษฎีพัฒนาพฤติกรรมเสริมสร้างสังคมมีทั้งหมด 5 ระดับ ได้แก่ 1) ระดับความพอใจของตนเอง (Hedonistic, pragmatic orientation) พฤติกรรมที่ถูกต้อง คือ พฤติกรรมที่ทำให้ตนเองพอใจ ไม่คิดถึงผู้อื่น ตอบสนองความต้องการของตนเอง 2) ระดับความต้องการสิ่งอื่น (Needs of others orientation) ระดับนี้บุคคลจะแสดงพฤติกรรมโดยคำนึงถึงความต้องการอื่นๆด้วย เช่น ลักษณะทางกายภาพ วัตถุสิ่งของ และความต้องการทางจิตใจเข้ามาเกี่ยวข้องด้วย 3) ระดับเห็นพ้องตามผู้อื่น (Approval and interpersonal orientation and/or stereotyped orientation) พฤติกรรมที่ถูกต้อง คือ พฤติกรรมที่ทำแล้วผู้อื่นบอกว่าถูกต้อง ตัดสินการถูกผิดตามความคิดเห็นของผู้อื่น 4) ระดับการเปลี่ยนย้าย (Transitional stage) ระดับนี้เป็นระดับที่บุคคลรู้จักแยกแยะพฤติกรรมตามบทบาทหน้าที่ และตามกฎเกณฑ์ต่างๆ โดยจะแสดงพฤติกรรมเพื่อปกป้องสิ่งที่ถูกต้อง และ 5) ระดับการเห็นคุณค่าภายใน (Strongly internalized stage) ระดับนี้เป็นระดับสุดท้ายของพฤติกรรมเสริมสร้างสังคม โดยเป็นระดับที่บุคคลตัดสินใจตามเหตุผล การให้คุณค่าตามความเป็นจริงและรวมถึงคุณค่าทางจิตใจด้วย

2.2 ทฤษฎีพัฒนาการช่วยเหลือผู้อื่น

Darley และ Latane (1970) ได้อธิบายทฤษฎีพัฒนาการช่วยเหลือผู้อื่นมีทั้งหมด 3 ระดับ ได้แก่ 1) ระดับช่วยเหลือผู้อื่นตามการขอร้อง โดยระดับนี้พฤติกรรมการช่วยเหลือผู้อื่นจะขึ้นอยู่กับ

บุคคลเห็นว่าผู้อื่นขอร้องให้ช่วย หรือเห็นว่าผู้อื่นมีปัญหาจึงจะช่วยเหลือ 2) ระดับช่วยเหลือผู้อื่นตามเหตุผล โดยระดับนี้พฤติกรรมการช่วยเหลือผู้อื่นจะขึ้นอยู่กับเหตุผล ช่วยเหลือผู้อื่นตามเหตุผลว่าควรช่วยเหลือหรือไม่ และ 3) ระดับช่วยเหลือผู้อื่นตามความสามารถ โดยระดับนี้เป็นระดับสุดท้ายพฤติกรรมการช่วยเหลือผู้อื่นจะขึ้นอยู่กับความสามารถของบุคคลหากเห็นว่าสามารถช่วยเหลือผู้อื่นได้ก็จะช่วยเหลือตามกำลังความสามารถของตนเอง เพื่อต้องการให้ผู้อื่นพ้นจากปัญหา

2.3 ทฤษฎีพัฒนาการเห็นอกเห็นใจผู้อื่น

Hoffman (2001) ได้อธิบายทฤษฎีพัฒนาการเห็นอกเห็นใจผู้อื่นมีทั้งหมด 5 ระดับ ได้แก่ 1) ระดับเด็กแรกเกิด (Reactive newborn cry) จะมีปฏิสัมพันธ์โดยการร้องไห้ 2) ระดับพัฒนาการเห็นอกเห็นใจผู้อื่นแบบตนเองเป็นศูนย์กลาง (Egocentric empathic distress) ซึ่งพัฒนาการในระดับนี้เด็กจะใช้ความรู้สึกของตนเองในการตัดสินใจต่างๆ 3) ระดับพัฒนาการเห็นอกเห็นใจผู้อื่นแบบกึ่งตนเองเป็นศูนย์กลาง (Quasi-egocentric empathic distress) พัฒนาการในระดับนี้เด็กจะสามารถเข้าใจความเป็นจริงที่เกิดขึ้น แต่ยังสับสนกับความรู้สึกของตนเอง ดังนั้นการตัดสินใจเป็นการตัดสินใจจากความเป็นจริงที่เกิดขึ้นผสมกับความรู้สึกของตนเอง เช่น เด็กช่วยเหลือผู้อื่นเพื่อให้ตนเองได้รับความสะดวกสบาย 4) ระดับพัฒนาการเห็นอกเห็นใจผู้อื่นตามความเป็นจริง (Veridical empathic distress) พัฒนาการในระดับนี้ เด็กจึงจะสามารถเข้าใจความเป็นจริงที่เกิดขึ้นได้ โดยรู้จักแยกแยะสิ่งที่เกิดขึ้นจริงกับความรู้สึกของตนเอง ตัดสินใจต่างๆตามความเป็นจริงที่เกิดขึ้น ไม่ใช้ความรู้สึกของตนเองในการตัดสินใจ และ 5) ระดับพัฒนาการเห็นอกเห็นใจผู้อื่นแบบเห็นใจผู้อื่นจากประสบการณ์ที่เคยเผชิญมา (Empathy for another's experience beyond the immediate situation) ในระดับนี้เป็นระดับสุดท้ายของพัฒนาการเห็นอกเห็นใจผู้อื่น เด็กในวัยนี้จะสามารถเห็นอกเห็นใจผู้อื่นจากเหตุการณ์ต่างๆ ที่ผู้อื่นเคยเผชิญมาด้วย ไม่เพียงแต่เป็นเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นปัจจุบันเท่านั้น

2.4 ความหมายและพฤติกรรมของความมีน้ำใจ

ผู้วิจัยนำเสนอความหมายและพฤติกรรมของความมีน้ำใจในรูปแบบของตาราง ดังแสดงในตารางที่ 2.3

ตารางที่ 2.3 ความหมายและพฤติกรรมของความมีน้ำใจ

ชื่อ (ปี)	พฤติกรรม	ความหมายและพฤติกรรม			การแบ่งปัน
		การไม่เห็นแก่ตัว	การช่วยเหลือผู้อื่น	การเห็นอกเห็นใจผู้อื่น	
ศรียุทธ จิตต์บรรเทา (2538)	การไม่แย่งที่คนอื่นในการเข้าแถว	✓			
	การไม่ละเลยหน้าที่ของตนในการทำงานกับเพื่อน	✓			
	การบริจาคเงินหรือสิ่งของให้แก่เพื่อน	✓			
	แบ่งอุปกรณ์การเรียนให้เพื่อนใช้	✓			
	ไม่เกียจกันเก็บอุปกรณ์เข้าที่หลังใช้งานแล้ว				
	ช่วยกันทำงานตามที่ได้รับมอบหมาย				
	การช่วยเหลือคนอื่นของ	✓			
	ช่วยเพื่อนทำงาน	✓			
	ทำงานแทนเพื่อน	✓			
	การช่วยอธิบายเนื้อหาที่เพื่อนไม่เข้าใจ	✓			
	การให้เพื่อนยืมอุปกรณ์การเรียน	✓			
	ให้ความช่วยเหลือเมื่อเพื่อนเดือดร้อน				
	ขณะเพื่อนอ่านหนังสือไม่คอยเสียงดัง	✓			
	เพื่อนทักถามไม่ควรหัวเราะเยาะ	✓			
	การปลอบใจให้กำลังใจเพื่อนที่มีความทุกข์	✓			
	การตั้งใจฟังเมื่อเพื่อนเล่าปัญหาส่วนตัวให้ฟัง	✓			
	การปลอบใจไม่ซ้ำเติมเมื่อเพื่อนสอบได้คะแนนไม่ดี	✓			
เมื่อเพื่อนป่วยควรไปเยี่ยม	✓				
กล่าวคำชมเชยเมื่อเพื่อนประสบความสำเร็จ					
เมื่อเพื่อนทำผิดพลาดไม่ควรหัวเราะเยาะ	✓				
แบ่งอุปกรณ์การเรียนให้เพื่อนใช้					
ให้สิ่งของ ของกินกับเพื่อน					

ศรียุทธ จิตต์บรรเทา (2538)

เอษณีย์ย์ ฉัตรวิทยานนท์ (2537)

ตารางที่ 2.3 (ต่อ)

ชื่อ (ปี)	ความหมาย และ พฤติกรรม	การไม่เห็นแก่ตัว			การช่วยเหลือผู้อื่น	การเห็นอกเห็นใจผู้อื่น	การแบ่งปัน
		การไม่เห็นแก่ตัว	การช่วยเหลือผู้อื่น	การเห็นอกเห็นใจผู้อื่น			
สุกัญญา ภูริยะพันธ์ (2540)	การไม่แย่งที่คนอื่นในการเข้าแถว	✓		✓			
	การไม่ละเลยหน้าที่ของตนในการทำงานกับเพื่อน	✓					
	การบริหารการเงินหรือสิ่งของให้แก่เพื่อน	✓					
	แบ่งอุปกรณ์การเรียนให้เพื่อนใช้						
	ไม่เกียจกันเก็บอุปกรณ์เข้าที่หลังใช้งานแล้ว			✓			
	ช่วยกันทำงานตามที่ได้รับมอบหมาย			✓			
	การช่วยเหลือเนื้อหาของ			✓			
	ช่วยเพื่อนทำงาน						
	ทำงานแทนเพื่อน						
	การช่วยอธิบายเนื้อหาที่เพื่อนไม่เข้าใจ			✓			
	การให้เพื่อนยืมอุปกรณ์การเรียน			✓			
	ให้ความช่วยเหลือเมื่อเพื่อนเดือดร้อน			✓			
	ขณะเพื่อนอ่านหนังสือไม่คอยเสียงดัง					✓	
	เพื่อนทักถามไม่ควรหัวเราะเยาะ						
	การปลอบใจให้กำลังใจเมื่อเพื่อนมีความทุกข์					✓	
	การตั้งใจฟังเมื่อเพื่อนเล่าปัญหาส่วนตัวให้ฟัง						
การปลอบใจไม่ซ้ำเติมเมื่อเพื่อนสติแตกจนไม่ได้คะแนนไม่ได้					✓		
เมื่อเพื่อนป่วยควรไปเยี่ยม							
กล่าวคำชมเชยเมื่อเพื่อนประสบความสำเร็จ							
เมื่อเพื่อนทำผิดพลาดไม่ควรหัวเราะเยาะ							
แบ่งอุปกรณ์การเรียนให้เพื่อนใช้						✓	
ให้สิ่งของ ของกินกับเพื่อน							

ตารางที่ 2.3 (ต่อ)

รวม	มยุรี เสมิใจดี (2546)	อภิวัฒน์ย์ อัมรินทร์ (2543)	ชื่อ (ข)	ความหมาย และ พฤติกรรม	การแบ่งปัน
				การไม่เห็นแก่ตัว	
3				การไม่แย่งที่นั่งในรถเข้าแถว	
4		✓		การไม่ละเลยหน้าที่ของตนในการทำงานกับเพื่อน	
3				การบริหารจัดการหรือสิ่งของให้แก่เพื่อน	
1				แบ่งอุปกรณ์การเรียนให้เพื่อนใช้	
1				ไม่เกียจกันเก็บอุปกรณ์เข้าที่หลังใช้งานแล้ว	
2		✓		ช่วยกันทำงานตามที่ได้รับมอบหมาย	
5	✓	✓		การช่วยเหลือเพื่อน	
2	✓			ช่วยเพื่อนทำงาน	
1				ทำงานแทนเพื่อน	
6	✓	✓		การช่วยอธิบายเนื้อหาที่เพื่อนไม่เข้าใจ	
5	✓	✓		การให้เพื่อนยืมอุปกรณ์การเรียน	
2				ให้ความช่วยเหลือเมื่อเพื่อนเดือดร้อน	
2				ขณะเพื่อนอ่านหนังสือไม่คอยเสียดัง	
1				เพื่อนทักถามไม่ควรหัวเราะเยาะ	
6	✓	✓		การปลอบใจให้กำลังใจแก่ผู้ที่มีความทุกข์	
3	✓			การตั้งใจฟังเมื่อเพื่อนเล่าปัญหาส่วนตัวให้ฟัง	
4				การปลอบใจไม่ซ้ำเติมเมื่อเพื่อนตอบได้คะแนนไม่ได้	
2				เมื่อเพื่อนป่วยควรไปเยี่ยม	
2		✓		กล่าวคำชมเชยเมื่อเพื่อนประสบความสำเร็จ	
2	✓			เมื่อเพื่อนทำผิดพลาดไม่ควรหัวเราะเยาะ	
1	✓			แบ่งอุปกรณ์การเรียนให้เพื่อนใช้	
1	✓			ให้สิ่งของ ของกินกับเพื่อน	

จากการศึกษาความหมายและพฤติกรรมของความมีน้ำใจ สรุปได้ว่าส่วนใหญ่มีการให้ความหมายใกล้เคียงกัน คือ ความมีน้ำใจ หมายถึง การไม่เห็นแก่ตัว การช่วยเหลือผู้อื่น และการเห็นอกเห็นใจผู้อื่น (เอษณีย์ ฉัตรวิทยานนท์, 2537; ชรีย์นาท จิตต์บรรเทา, 2538; อาคม หงษ์ทอง, 2539; สุกัญญา ภูริยะพันธ์, 2540; ถวิลวัลย์ อัมรินทร์, 2543) ซึ่ง มยุรี เสมใจดี (2546) ให้ความหมายต่างออกไปในส่วนของ การแบ่งปัน แต่หากพิจารณาในส่วนของพฤติกรรมการแบ่งปันตามที่ มยุรี เสมใจดี (2546) ได้ให้ไว้ก็จะเป็นพฤติกรรมในความหมายของการไม่เห็นแก่ตัว และพฤติกรรมของความมีน้ำใจ ในด้านการไม่เห็นแก่ตัวพฤติกรรมมากที่สุด คือ การไม่ละเลยหน้าที่ของตนในการทำงานกับเพื่อน การไม่แย่งที่คนอื่นในการเข้าแถว และการบริจาคเงินหรือสิ่งของให้แก่เพื่อน การช่วยเหลือผู้อื่นพฤติกรรมมากที่สุด คือ การช่วยอธิบายเนื้อหาที่เพื่อนไม่เข้าใจ การช่วยเพื่อนถือของ และการให้เพื่อนยืมอุปกรณ์การเรียน การเห็นอกเห็นใจผู้อื่นพฤติกรรมมากที่สุด คือ การปลอบใจให้กำลังใจเมื่อเพื่อนมีความทุกข์ การปลอบใจไม่ซ้ำเติมเมื่อเพื่อนสอบได้คะแนนไม่ดี และการตั้งใจฟังเมื่อเพื่อนเล่าปัญหาส่วนตัวให้ฟัง

ดังนั้นในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยจึงให้คำนิยามของความมีน้ำใจว่า ความมีน้ำใจ หมายถึง การไม่เห็นแก่ตัว การช่วยเหลือผู้อื่น และการเห็นอกเห็นใจผู้อื่น โดยการไม่เห็นแก่ตัว ประกอบด้วย การไม่ละเลยหน้าที่ของตนในการทำงานกับเพื่อน การไม่แย่งที่คนอื่นในการเข้าแถว และการบริจาคเงินหรือสิ่งของให้แก่เพื่อน การช่วยเหลือผู้อื่น ประกอบด้วย การช่วยอธิบายเนื้อหาที่เพื่อนไม่เข้าใจ การช่วยเพื่อนถือของ และการให้เพื่อนยืมอุปกรณ์การเรียน และการเห็นอกเห็นใจผู้อื่นประกอบด้วย การปลอบใจให้กำลังใจเมื่อเพื่อนมีความทุกข์ การปลอบใจไม่ซ้ำเติมเมื่อเพื่อนสอบได้คะแนนไม่ดี และการตั้งใจฟังเมื่อเพื่อนเล่าปัญหาส่วนตัวให้ฟัง

2.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความมีน้ำใจ

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความมีน้ำใจ ผู้วิจัยได้ศึกษางานวิจัยต่างประเทศและงานวิจัยในประเทศ จากการศึกษาวิจัยต่างประเทศที่เกี่ยวข้องกับความมีน้ำใจ พบว่าการวิจัยต่างประเทศไม่ได้เป็นการวิจัยความมีน้ำใจโดยตรง ตามที่ผู้วิจัยนิยามขึ้น แต่เป็นการพัฒนาพฤติกรรมเสริมสร้างสังคมด้านอื่นๆ ได้แก่ การให้อภัย การเห็นอกเห็นใจผู้อื่น ซึ่งมีความหมายใกล้เคียงหรือมีบางลักษณะเป็นส่วนหนึ่งของความมีน้ำใจที่ผู้วิจัยนิยามขึ้น เช่น การเห็นอกเห็นใจผู้อื่น โดยมีรายละเอียด ดังต่อไปนี้

2.5.1 งานวิจัยต่างประเทศ

Jon (2005) ได้ศึกษาความแตกต่างระหว่างเพศกับความสัมพันธ์ระหว่างการเห็นอกเห็นใจผู้อื่นและการให้อภัย กลุ่มตัวอย่างจำนวน 127 คน เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบ รายงานตนเอง

(Self-report) ผลการวิจัยพบว่าเพศหญิงมีการเห็นอกเห็นใจผู้อื่นมากกว่าเพศชาย ส่วนการให้อภัยพบว่าทั้งเพศหญิงและเพศชายมีการให้อภัยไม่แตกต่างกัน

Gena, Couloura และ Kymissis (2005) ได้ศึกษาพฤติกรรมจริยธรรมของเด็กอนุบาล โดยใช้ตัวแบบผ่านวิดีโอ และเสริมแรงด้วยเบี้ยอรรถกรหรือรางวัล ผลการวิจัยพบว่าเด็กอนุบาลที่ได้รับตัวแบบผ่านวิดีโอ และเสริมแรงด้วยเบี้ยอรรถกรหรือรางวัล มีพฤติกรรมเชิงจริยธรรมสูงขึ้น

Stephanie, Michelle, Maria และ Etienne (2008) ได้ศึกษาการให้อภัยของเด็กวัยรุ่นโดยดูความสัมพันธ์ระหว่างอายุกับ 4 ปัจจัย ได้แก่ นิสัย สิ่งแวดล้อม ความตั้งใจให้อภัย และการยืนยันให้อภัย ผลการวิจัยพบว่าปัจจัยสิ่งแวดล้อม และความตั้งใจให้อภัยมีผลต่อเด็กมากกว่าผู้ใหญ่ ส่วนนิสัยและการยืนยันให้อภัยมีผลต่อผู้ใหญ่มากกว่าเด็ก

จากการศึกษางานวิจัยต่างประเทศที่เกี่ยวข้องกับความมีน้ำใจ พบว่างานวิจัยส่วนใหญ่เป็นการศึกษาปัจจัยเพื่อเปรียบเทียบความสัมพันธ์ระหว่างเพศกับพฤติกรรมเสริมสร้างสังคม ผลการวิจัยพบว่าเพศหญิงมีความเห็นอกเห็นใจผู้อื่นมากกว่าเพศชาย ส่วนการให้อภัยพบว่าทั้งเพศหญิงและเพศชายมีการให้อภัยไม่แตกต่างกัน และงานวิจัยอีกส่วนหนึ่งเป็นการศึกษาผลของการเรียนรู้จากตัวแบบสัญลักษณ์เพื่อพัฒนาพฤติกรรมเสริมสร้างสังคม ผลการวิจัยพบว่าการเรียนรู้จากตัวแบบสัญลักษณ์สามารถพัฒนาพฤติกรรมเสริมสร้างสังคมได้สูงกว่าการไม่ได้รับการเรียนรู้จากตัวแบบสัญลักษณ์

2.5.2 งานวิจัยในประเทศ

งานวิจัยในประเทศที่เกี่ยวข้องกับความมีน้ำใจ ผู้วิจัยนำเสนอในรูปแบบของตาราง ดังแสดงในตารางที่ 2.4

ศูนย์วิทยุทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 2.4 งานวิจัยในประเทศที่เกี่ยวข้องกับความมีน้ำใจ

ชื่อผู้วิจัย (ปีพิมพ์)	ชื่อเรื่อง	ตัวแปรอิสระ	ตัวแปรตาม	กลุ่มตัวอย่าง	เครื่องมือ	ผลการวิจัย
เอษณีย์ ฉัตรวิทยานนท์ (2537)	ผลของการเข้ากลุ่มฝึก ความรู้สึกไวที่มีต่อความมี น้ำใจของนักเรียนชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียน ศรีพฤฒา กรุงเทพมหานคร	การเข้ากลุ่มฝึก ความรู้สึกไว และการให้ ข้อเสนอเทศ	ความมีน้ำใจ	นักเรียนชั้น มัธยมศึกษาปี ที่ 5	แบบสอบถาม ความมีน้ำใจ ลักษณะเป็น สถานการณ์ 3 ตัวเลือก	นักเรียนมีความมีน้ำใจสูงขึ้น หลังจากการเข้ากลุ่มฝึก ความรู้สึกไวและได้รับข้อเสนอเทศ
ชรีrynาถ จิตต์บรรเทา (2538)	การเปรียบเทียบผลของการ ใช้สถานการณ์จำลองและ กรณีตัวอย่างที่มีต่อความมี น้ำใจของนักเรียนชั้นประถม ศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนวัดบ่อ (นันทวิทยา) อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี	ก า ร ใ ช้ ส ท ห น ก า ร ณ ์ จำลองและการ ใช้กรณีตัวอย่าง	ความมีน้ำใจ	นักเรียนชั้น ประถมศึกษาปี ที่ 6	แบบสอบถาม ความมีน้ำใจ ลักษณะเป็น สถานการณ์ 3 ตัวเลือก	นักเรียนมีความมีน้ำใจเพิ่มขึ้น ก่อนและหลังได้รับการใช้ สถานการณ์จำลองและการใช้ กรณีตัวอย่าง

ตารางที่ 2.4 (ต่อ)

ชื่อผู้วิจัย (ปีพิมพ์)	ชื่อเรื่อง	ตัวแปรอิสระ	ตัวแปรตาม	กลุ่มตัวอย่าง	เครื่องมือ	ผลการวิจัย
อาคม หงษ์ทอง (2539)	ผลของกิจกรรมกลุ่มที่มีต่อ ความมีน้ำใจของนักเรียนชั้น ประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียน บ้านแบนชะโด เขตมีนบุรี กรุงเทพมหานคร	กิจกรรมกลุ่ม	ความมีน้ำใจ	นักเรียนชั้น ประถมศึกษาปีที่ 6	แบบประเมิน ความมีน้ำใจ	นักเรียนกลุ่มทดลองหลังเข้าร่วม กิจกรรมกลุ่มมีความมีน้ำใจมาก ขึ้นกว่ากลุ่มควบคุม
สุกัญญา ภูริยะพันธ์ (2540)	การเปรียบเทียบผลของการ ให้คำปรึกษาเป็นกลุ่มและ รายบุคคลตามทฤษฎีเผชิญ ความจริงที่มีต่อความมีน้ำใจ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ปีที่ 3 โรงเรียนศรีอยุธยา กรุงเทพมหานคร	การให้คำ ปรึกษาเป็น กลุ่ม และ รายบุคคลตาม ทฤษฎีเผชิญ ความจริง	ความมีน้ำใจ	นักเรียนชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 3	แบบสอบถาม ความมีน้ำใจ ลักษณะเป็น สถานการณ์ 3 ตัวเลือก	นักเรียนที่ได้รับการให้คำปรึกษา เป็นกลุ่มตามทฤษฎีเผชิญความ จริงมีความมีน้ำใจเพิ่มมากขึ้น มากกว่านักเรียนที่ได้รับการให้ คำปรึกษารายบุคคล

ตารางที่ 2.4 (ต่อ)

ชื่อผู้วิจัย (ปีพิมพ์)	ชื่อเรื่อง	ตัวแปรอิสระ	ตัวแปรตาม	กลุ่มตัวอย่าง	เครื่องมือ	ผลการวิจัย
ถวิลวัลย์ อัมรินทร์ (2543)	การศึกษาความมีน้ำใจของ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนมหิดลวิทยานุสรณ์ จังหวัดนครปฐม	การพัฒนาค ความมีน้ำใจ โดยใช้กิจกรรม กลุ่ม	ความมีน้ำใจ	นักเรียนชั้น มัธยมศึกษาปี ที่ 4	แบบสอบถาม ความมีน้ำใจ ลักษณะเป็น สถานการณ์ 3 ตัวเลือก	นักเรียนที่เข้าร่วมโครงการ พัฒนาความมีน้ำใจโดยใช้ กิจกรรมหลังการทดลองมีความ มีน้ำใจสูงกว่ากลุ่มควบคุม
มยุรี เสมใจดี (2546)	ผลของกลุ่มสัมพันธ์เพื่อ พัฒนาความมีน้ำใจต่อเพื่อน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ปีที่ 3 โรงเรียนเตรียม อุดมศึกษาพัฒนาการ กรุงเทพมหานคร	โปรแกรมกลุ่ม สัมพันธ์	ความมีน้ำใจ	นักเรียนชั้น มัธยมศึกษาปี ที่ 3	แบบสอบถาม ความมีน้ำใจ ลักษณะเป็น สถานการณ์ 3 ตัวเลือก	ความมีน้ำใจของนักเรียนเพิ่มขึ้น หลังเข้าร่วมโปรแกรมกลุ่ม สัมพันธ์

จากการศึกษางานวิจัยในประเทศที่เกี่ยวข้องกับความมีน้ำใจพบว่า งานวิจัยส่วนใหญ่เป็นการศึกษาผลของการใช้กิจกรรมเพื่อพัฒนาความมีน้ำใจ กิจกรรมในการพัฒนาความมีน้ำใจที่ใช้ในการวิจัยมากที่สุด ได้แก่ การใช้กิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ การใช้สถานการณ์จำลองและการใช้กรณีตัวอย่าง ตามลำดับ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยมากที่สุด ได้แก่ วัยรุ่น อายุระหว่าง 13-15 ปี เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยมากที่สุด ได้แก่ แบบสอบถามความมีน้ำใจ ประเภทสถานการณ์ 3 ตัวเลือก ผลการวิจัยพบว่าการใช้กิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์สามารถพัฒนาความมีน้ำใจได้สูงกว่าการไม่ได้รับกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์

จากการศึกษางานวิจัยต่างประเทศและงานวิจัยในประเทศที่เกี่ยวข้องกับความมีน้ำใจ พบว่ามีความเหมือนกัน คือ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยมากที่สุด คือ วัยรุ่น อายุระหว่าง 13-15 ปี และพบว่ามีความต่างกัน คือ งานวิจัยต่างประเทศส่วนใหญ่เป็นการศึกษาปัจจัยเพื่อเปรียบเทียบความสัมพันธ์ระหว่างเพศกับพฤติกรรมเสริมสร้างสังคม ผลการวิจัยพบว่าเพศหญิงมีการเห็นอกเห็นใจผู้อื่นมากกว่าเพศชาย ส่วนการให้อภัยพบว่าทั้งเพศหญิงและเพศชายมีการให้อภัยเท่าเทียมกัน และงานวิจัยอีกส่วนหนึ่งเป็นการศึกษาผลของการเรียนรู้จากตัวแบบสัญลักษณ์เพื่อพัฒนาพฤติกรรมเสริมสร้างสังคม ผลการวิจัยพบว่าการเรียนรู้จากตัวแบบสัญลักษณ์สามารถพัฒนาพฤติกรรมเสริมสร้างสังคมได้สูงกว่าการไม่ได้รับการเรียนรู้จากตัวแบบสัญลักษณ์ ซึ่งงานวิจัยในประเทศส่วนใหญ่เป็นการศึกษาผลของการใช้กิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์เพื่อพัฒนาความมีน้ำใจ ผลการวิจัยพบว่าการใช้กิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์สามารถพัฒนาความมีน้ำใจได้สูงกว่าการไม่ได้รับกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์

ทำให้ผู้วิจัยเกิดความสนใจที่จะการพัฒนาความมีน้ำใจ โดยใช้การเรียนรู้จากตัวแบบมีชีวิตและตัวแบบสัญลักษณ์ เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาความมีน้ำใจอีกวิธีการหนึ่ง นอกจากการใช้กิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ การใช้สถานการณ์จำลองและการใช้กรณีตัวอย่าง ตามที่เคยมีงานวิจัยเสนอมาตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน และจากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเรียนรู้จากตัวแบบและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความมีน้ำใจ พบว่ากลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยมากที่สุด คือ วัยรุ่น อายุระหว่าง 13-15 ปี ทำให้ผู้วิจัยเกิดความสนใจที่จะศึกษาการเรียนรู้จากตัวแบบมีชีวิตและตัวแบบสัญลักษณ์เพื่อพัฒนาความมีน้ำใจในวัยอื่น นอกจากวัยรุ่น ผู้วิจัยจึงได้ศึกษาลักษณะพัฒนาการทางจริยธรรมของวัยเด็กตอนปลาย โดยมีรายละเอียด ดังต่อไปนี้

ตอนที่ 3 ลักษณะพัฒนาการทางจริยธรรมของวัยเด็กตอนปลาย ประกอบด้วย 2 หัวข้อ
ได้แก่

3.1 ทฤษฎีพัฒนาการทางจริยธรรมของ Piaget

3.2 ทฤษฎีพัฒนาการทางจริยธรรมของ Kohlberg

3.1 ทฤษฎีพัฒนาการทางจริยธรรมของ Piaget

Piaget (1932, อ้างถึงใน Helen, 2006) ได้อธิบายทฤษฎีพัฒนาการทางจริยธรรมโดยนำเสนอเป็น 2 ระดับ ดังแสดงในตารางที่ 2.5

ตารางที่ 2.5 ทฤษฎีพัฒนาการทางจริยธรรมของ Piaget

ระดับ (Level)	คำอธิบาย (Description)
ระดับกฎเกณฑ์ที่เปลี่ยนแปลงไม่ได้ (Moral realism stage) อายุตั้งแต่ 1-8 ปี	บุคคลในวัยนี้จะเชื่อว่ากฎเกณฑ์ไม่สามารถเปลี่ยนแปลงได้ บุคคลจะต้องเชื่อฟังและปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ ถ้าไม่ปฏิบัติตามกฎเกณฑ์จะถูกลงโทษ กฎเกณฑ์กำหนดจากผู้ที่มีอำนาจเหนือตนเอง เช่น รัฐบาล พ่อแม่ เพื่อนที่โตกว่า
ระดับกฎเกณฑ์ที่เปลี่ยนแปลงได้ (Moral relativism stage) อายุตั้งแต่ 8 ปีขึ้นไป	บุคคลในวัยนี้จะเชื่อว่ากฎเกณฑ์สามารถเปลี่ยนแปลงได้ ถ้าบุคคลในกลุ่มหรือในสังคมเห็นพ้องตรงกันว่าควรจะเปลี่ยน ถ้าไม่ปฏิบัติตามกฎเกณฑ์จะไม่ถูกลงโทษ โดยเชื่อฟังและปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ตามหลักเหตุและผล

3.2 ทฤษฎีพัฒนาการทางจริยธรรมของ Kohlberg

Kohlberg (1976) ได้อธิบายทฤษฎีพัฒนาการทางจริยธรรมโดยแบ่งออกเป็น 3 ระดับ (Level) แต่ละระดับแบ่งออกเป็น 2 ขั้น (Stages) ดังนั้นพัฒนาการทางจริยธรรมของ Kohlberg มีทั้งหมด 6 ขั้น ดังแสดงในตารางที่ 2.6

ตารางที่ 2.6 ทฤษฎีพัฒนาการทางจริยธรรมของ Kohlberg

ระดับ (Level)	ขั้น (Stages)	คำอธิบาย (Description)
ระดับ 1 ระดับก่อนกฎเกณฑ์ (Preconventional)	ขั้น 1 ลงโทษและเชื่อฟัง (Heteronomous morality) อายุตั้งแต่ 6-8 ปี	บุคคลจะทำตามกฎเกณฑ์และปฏิบัติตามผู้ที่มีอำนาจเหนือตนเอง แสดงพฤติกรรมเพื่อหลีกเลี่ยงการถูกลงโทษ
	ขั้น 2 ใช้กฎเกณฑ์เป็น เครื่องมือ (Individualism, instrumental purpose, and exchange) อายุตั้งแต่ 8-10 ปี	บุคคลจะทำตามกฎเกณฑ์จากความพอใจของตนเอง แสดงพฤติกรรมจากความพอใจของตนเองเป็นหลัก เช่น ฉันทำแล้วฉันจะได้อะไรตอบแทน

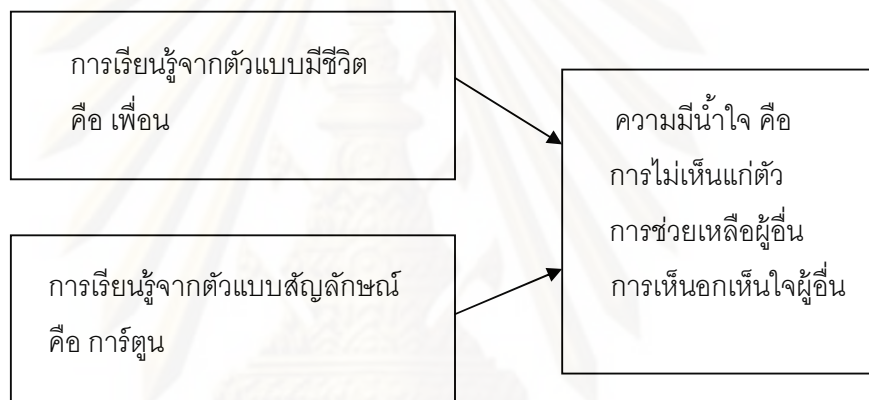
ตารางที่ 2.6 (ต่อ)

ระดับ (Level)	ขั้น (Stages)	คำอธิบาย (Description)
ระดับ 2 ระดับกฎเกณฑ์ (Conventional)	ขั้น 3 ความคาดหวังจาก ตัวตน (Mutual interpersonal expectation, relationships, and interpersonal conformity) อายุตั้งแต่ 10-12 ปี	บุคคลจะทำตามกฎเกณฑ์จาก ความคาดหวังของคนอื่น แสดง พฤติกรรมจากความคาดหวังของ คนอื่น เช่น ครอบครั้ว เพื่อน ถูกผิด จากการทำตามความคาดหวังของ คนอื่น
	ขั้น 4 ระบบสังคมและ ความรู้สึกผิดชอบ (Social system and conscience) อายุตั้งแต่ 12-15 ปี	บุคคลจะทำตามกฎเกณฑ์ตามกฎ ของสังคม แสดงพฤติกรรมจากการ เชื่อฟังและปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ที่ ตั้งขึ้นของสังคม
ระดับ 3 ระดับหลังกฎเกณฑ์ (Post- conventional, or principled)	ขั้น 5 การตัดสินของบุคคล (Social contract or utility and individual rights) อายุตั้งแต่ 15 ปีขึ้นไป	บุคคลวัยนี้จะเชื่อว่ากฎเกณฑ์ สามารถเปลี่ยนแปลงได้ แสดง พฤติกรรมตามความคิดและเหตุผล ว่าสิ่งไหนถูกสิ่งไหนผิด
	ขั้น 6 จริยธรรมสากล (Universal ethical principles) อายุตั้งแต่ 20 ปีขึ้นไป	บุคคลวัยนี้จะเชื่อว่ากฎเกณฑ์เป็น จริยธรรมสากล แสดงพฤติกรรม ตามที่บุคคลให้คุณค่ากับสิ่งนั้น ถูกผิดจากการพิจารณาของบุคคล

จากการศึกษาทฤษฎีพัฒนาการทางจริยธรรมของ Piaget (1932) และทฤษฎีพัฒนาการทางจริยธรรมของ Kohlberg (1976) สรุปได้ว่าพัฒนาการทางจริยธรรมของบุคคลเป็นไปตามขั้นและขึ้นกับวัย ซึ่งเป็นผลจากการมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคลกับสิ่งแวดล้อม และจากการศึกษาทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคมเชิงพุทธิปัญญา Bandura (1977) ได้อธิบายว่า การเกิดพฤติกรรมของบุคคลนั้นจะต้องประกอบด้วย 3 ส่วน คือ ส่วนพฤติกรรม ส่วนความคิดและปัจจัยอื่นของแต่ละบุคคล และส่วนอิทธิพลของสิ่งแวดล้อม ซึ่งทั้ง 3 ทฤษฎีนี้มีความคล้ายคลึงกันตรงที่การเกิดพฤติกรรมของบุคคลนั้นจะต้องมีการปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคลกับสิ่งแวดล้อม ซึ่งลักษณะพัฒนาการทางจริยธรรมของวัยเด็กตอนปลายนั้น เด็กจะทำตามกฎเกณฑ์จากความคาดหวังของคนอื่น เช่น ครอบครั้ว เพื่อน แสดงพฤติกรรมตามความคาดหวังของคนอื่น ถูกผิดจากการทำตามความคาดหวังของคนอื่น ทำให้ผู้วิจัยสนใจที่จะศึกษาวิจัยโดยใช้กลุ่มตัวอย่าง เป็นวัย

เด็กตอนปลาย ซึ่งเป็นวัยที่มีพัฒนาการทางจริยธรรมตามกฎเกณฑ์จากความคาดหวังของคนอื่น เช่น ครอบครัว เพื่อน แสดงพฤติกรรมตามความคาดหวังของคนอื่น ถูกผิดจากการทำตามความคาดหวังของคนอื่น ดังนั้นหากมีการนำทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคมเชิงพุทธิปัญญาโดยใช้การเรียนรู้จากตัวแบบมีชีวิตคือเพื่อนและตัวแบบสัญลักษณ์คือการดูเพื่อพัฒนาพฤติกรรมเสริมสร้างสังคมคือความมีน้ำใจ น่าจะทำให้เกิดการพัฒนาความมีน้ำใจได้เหมาะสมตามลักษณะพัฒนาการทางจริยธรรมของวัยเด็กตอนปลาย

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเรียนรู้จากตัวแบบและเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความมีน้ำใจ ทำให้ผู้วิจัยมีกรอบแนวคิดในการวิจัยโดยใช้การเรียนรู้จากตัวแบบมีชีวิตและตัวแบบสัญลักษณ์เพื่อพัฒนาความมีน้ำใจ ดังแสดงในแผนภาพที่ 2.3

แผนภาพที่ 2.3 กรอบแนวคิดในการวิจัย (Conceptual Framework)

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลของการเรียนรู้จากตัวแบบมีชีวิตและตัวแบบสัญลักษณ์ที่มีต่อการพัฒนาความมั่นใจของนักเรียนประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนพิบูลอุปถัมภ์มีวิธีดำเนินการวิจัย โดยนำเสนอเป็น 5 ตอน ดังต่อไปนี้

ตอนที่ 1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ตอนที่ 2 รูปแบบของการวิจัย

ตอนที่ 3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ตอนที่ 4 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ตอนที่ 5 การวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนพิบูลอุปถัมภ์ ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2552 จำนวน 160 คน (จำนวน 4 ห้องเรียน ได้แก่ ป.5/1 ป.5/2 ป.5/3 และ ป.5/4) ได้มาโดยการสุ่มแบบเจาะจง (Purposive sampling)

โดยใช้เกณฑ์ดังต่อไปนี้

1. เป็นโรงเรียนสหศึกษา
2. มีการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการ
3. โรงเรียนตั้งอยู่ในเขตกรุงเทพมหานคร
4. การเดินทางสะดวก ปลอดภัย
5. ผู้บริหารและคณะครูยินดีให้ความร่วมมือในการวิจัยเป็นอย่างดี

1.2 กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนพิบูลอุปถัมภ์ ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2552 จำนวน 114 คน (จำนวน 3 ห้องเรียน ได้แก่ ป.5/2 ป.5/3 และ ป.5/4) ได้มาโดยการสุ่มแบบง่าย (Simple random sampling)

โดยมีขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. การจัดเข้ากลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม โดยผู้วิจัยทำฉลากจำนวน 4 ใบ ตามจำนวนห้องเรียนของประชากร จากนั้นจับฉลากครั้งที่ 1 ได้แก่ ป.5/2 เป็นกลุ่มทดลองที่ 1 ได้รับการพัฒนาความมีน้ำใจโดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้จากตัวแบบมีชีวิต จับฉลากครั้งที่ 2 ได้แก่ ป.5/3 เป็นกลุ่มทดลองที่ 2 ได้รับการพัฒนาความมีน้ำใจโดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้จากตัวแบบสัญลักษณ์ และจับฉลากครั้งที่ 3 ได้แก่ ป.5/4 เป็นกลุ่มควบคุม เรียนตามปกติ จำนวนกลุ่มละ 38 คน ดังแสดงในตารางที่ 3.1

ตารางที่ 3.1 จำนวนนักเรียนในกลุ่มทดลองที่ 1 กลุ่มทดลองที่ 2 และกลุ่มควบคุม

กลุ่ม	จำนวนนักเรียน (คน)		
	ชาย	หญิง	รวม
ทดลองที่ 1 (ป.5/2)	18	20	38
ทดลองที่ 2 (ป.5/3)	20	18	38
ควบคุม (ป.5/4)	17	21	38
รวมทั้งหมด	55	59	114

2. ทดสอบความเท่าเทียมกันของกลุ่มตัวอย่างทั้ง 3 กลุ่ม โดยใช้แบบวัดความมีน้ำใจที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น วัดผลก่อนการทดลอง (Pretest) โดยการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-Way ANOVA) ผลการวิเคราะห์พบว่าค่าเฉลี่ยของคะแนนความมีน้ำใจระหว่างกลุ่มทดลองที่ 1 กลุ่มทดลองที่ 2 และกลุ่มควบคุม ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตอนที่ 2 รูปแบบของการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้เป็นการวิจัยกึ่งทดลอง (Quasi-experimental designs) แบบมี 3 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มทดลอง 2 กลุ่ม และกลุ่มควบคุม 1 กลุ่ม กลุ่มทดลองที่ 1 ได้รับการพัฒนาความมีน้ำใจโดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้จากตัวแบบมีชีวิต กลุ่มทดลองที่ 2 ได้รับการพัฒนาความมีน้ำใจโดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้จากตัวแบบสัญลักษณ์ และกลุ่มควบคุม เรียนตามปกติ มีการวัดผล 3 ครั้ง คือ การวัดผลก่อนการทดลอง (Pretest) การวัดผลหลังการทดลอง ครั้งที่ 1 (Posttest) และการวัดผลหลังการทดลอง ครั้งที่ 2 (Delayed-posttest) โดยเว้นระยะเวลาหลังจากการวัดผลหลังการทดลอง ครั้งที่ 1 (Posttest) เป็นเวลา 2 สัปดาห์ ดังแสดงในแผนภาพที่ 3.1

Group	Pretest	Treatment	Posttest	Delayed-posttest
E ₁	O	X ₁	O	O
E ₂	O	X ₂	O	O
C	O	-	O	O

แผนภาพที่ 3.1 รูปแบบของการวิจัย

โดย	E ₁	=	กลุ่มทดลองที่ 1 (Experimental Group)
	E ₂	=	กลุ่มทดลองที่ 2 (Experimental Group)
	C	=	กลุ่มควบคุม (Control Group)
	X ₁	=	การจัดกระทำตามโปรแกรมทดลองที่ 1 (Treatment)
	X ₂	=	การจัดกระทำตามโปรแกรมทดลองที่ 2 (Treatment)
	O	=	การวัดผล

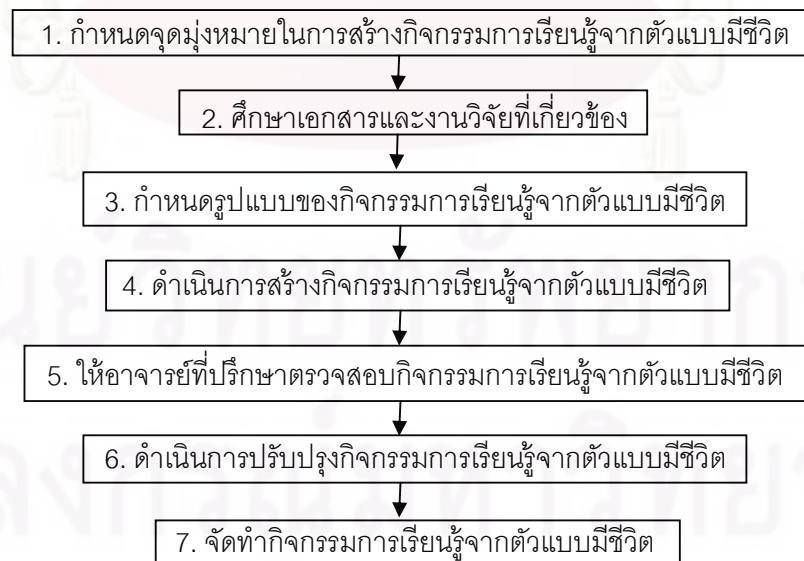
ตอนที่ 3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่

3.1 กิจกรรมการเรียนรู้จากตัวแบบ ประกอบด้วย 2 กิจกรรม คือ

3.1.1 กิจกรรมการเรียนรู้จากตัวแบบมีชีวิต โดยมีขั้นตอนการสร้างกิจกรรม

การเรียนรู้จากตัวแบบมีชีวิต ดังแสดงในแผนภาพที่ 3.2

แผนภาพที่ 3.2 ขั้นตอนการสร้างกิจกรรมการเรียนรู้จากตัวแบบมีชีวิต

โดยมีรายละเอียด ดังต่อไปนี้

1. กำหนดจุดมุ่งหมายในการสร้างกิจกรรมการเรียนรู้จากตัวแบบมีชีวิต ผู้วิจัยได้กำหนดจุดมุ่งหมายในการสร้างกิจกรรมการเรียนรู้จากตัวแบบมีชีวิต เพื่อพัฒนาความมีน้ำใจของวัยเด็กตอนปลาย อายุระหว่าง 10-12 ปีที่กำลังศึกษาอยู่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนพินุลอุปถัมภ์ ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2552

2. ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อเป็นแนวทางในการสร้างกิจกรรมการเรียนรู้จากตัวแบบมีชีวิตให้เหมาะสมกับจุดมุ่งหมายในการสร้าง

3. กำหนดรูปแบบของกิจกรรมการเรียนรู้จากตัวแบบมีชีวิต ผู้วิจัยได้กำหนดรูปแบบของกิจกรรมการเรียนรู้จากตัวแบบมีชีวิต โดยจัดเป็นกิจกรรมเสริมหลักสูตร รวมจำนวนทั้งหมด 11 ครั้ง ใช้เวลาครั้งละ 30 นาที

4. ดำเนินการสร้างกิจกรรมการเรียนรู้จากตัวแบบมีชีวิต ผู้วิจัยดำเนินการสร้างกิจกรรมการเรียนรู้จากตัวแบบมีชีวิต โดยใช้ตัวแบบมีชีวิต คือ เพื่อน

5. ให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบกิจกรรมการเรียนรู้จากตัวแบบมีชีวิต ผู้วิจัยได้นำกิจกรรมการเรียนรู้จากตัวแบบมีชีวิตไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบกิจกรรมการเรียนรู้จากตัวแบบมีชีวิต เพื่อตรวจสอบความถูกต้องเหมาะสมตามจุดมุ่งหมาย

6. ดำเนินการปรับปรุงกิจกรรมการเรียนรู้จากตัวแบบมีชีวิต ผู้วิจัยได้ดำเนินการปรับปรุงกิจกรรมการเรียนรู้จากตัวแบบมีชีวิต ตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษา

7. จัดทำกิจกรรมการเรียนรู้จากตัวแบบมีชีวิต ผู้วิจัยดำเนินการจัดทำกิจกรรมการเรียนรู้จากตัวแบบมีชีวิต เพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการทดลอง โดยมีแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้จากตัวแบบมีชีวิต ดังแสดงในตารางที่ 3.2

ตารางที่ 3.2 กิจกรรมการเรียนรู้จากตัวแบบมีชีวิต

ครั้งที่	กิจกรรม	เนื้อหา
1 วันที่ 4 ก.พ. 2553 เวลา 8.20-8.50 น.	ปฐมนิเทศ	วัตถุประสงค์ วิธีการ บทบาท หน้าที่ของ ผู้วิจัยและนักเรียนในการเข้าร่วมกิจกรรม การเรียนรู้จากตัวแบบมีชีวิต
2 วันที่ 5 ก.พ. 2553 เวลา 8.20-8.50 น.	ร่วมแรงแข่งขัน กับเพื่อน	การไม่ละเลยหน้าที่ของตนเองในการทำงาน เช่น เมื่ออยู่ในห้องเรียนถ้าคุณครูให้นักเรียน ทุกคนช่วยกันจัดห้องเรียน เราก็ไม่ควรที่จะ ละเลยหน้าที่ทำงานร่วมกับเพื่อนๆ หรือการ

ตารางที่ 3.2 (ต่อ)

ครั้งที่	กิจกรรม	เนื้อหา
		ทำงานเป็นกลุ่มกับเพื่อนเมื่อเราได้รับมอบหมายงานจากเพื่อนภายในกลุ่มแล้ว เราก็ไม่ควรละเลยหน้าที่ของตนเอง เมื่อได้รับมอบหมายให้ทำงานอะไรก็ควรที่จะทำงานให้เสร็จเรียบร้อยก่อน จึงจะเป็นคนมีความมีน้ำใจ
3 วันที่ 8 ก.พ. 2553 เวลา 8.20-8.50 น.	เข้าแถวแล้วเสร็จ	การไม่แย่งที่คนอื่นในการเข้าแถว เช่น ถ้าเราเดินไปซื้อน้ำที่โรงอาหารแต่คนเยอะมาก เราก็ควรเข้าแถวซื้อน้ำไม่ควรแซงคิวคนอื่น ควรเข้าแถวตามลำดับก่อนหลัง หรือถ้าในห้องเรียนคุณครูให้นำสมุดแบบฝึกหัดไปส่ง เราก็จะต้องเข้าแถวส่งไม่ควรแซงคิวเพื่อนในการส่งงาน จึงจะเป็นคนมีความมีน้ำใจ
4 วันที่ 9 ก.พ. 2553 เวลา 8.20-8.50 น.	บริจาคเล็กน้อย	การบริจาคเงินหรือสิ่งของให้แก่เพื่อน เช่น ถ้ามีการรับบริจาคเงินเพื่อนำไปช่วยเหลือเพื่อนที่บ้านถูกน้ำท่วม เราก็ควรร่วมบริจาคเงินเพื่อนำไปช่วยเหลือเพื่อนที่กำลังได้รับความเดือดร้อน หรือหากมีการขอความร่วมมือจากนักเรียนให้ช่วยกันบริจาคสิ่งของไม่ว่าจะเป็นสมุด หนังสือ เพื่อนำไปบริจาคให้ผู้เดือดร้อน เราก็ควรนำสิ่งของไปบริจาคโดยไม่คิดว่าเป็นเรื่องที่น่าอาย จึงจะเป็นคนมีความมีน้ำใจ
5 วันที่ 10 ก.พ. 2553 เวลา 8.20-8.50 น.	อธิบายให้เลย	การช่วยอธิบายเนื้อหาที่เพื่อนไม่เข้าใจ เช่น ถ้าเพื่อนขอให้เราช่วยอธิบายเนื้อหาที่เพื่อนไม่เข้าใจให้ฟัง เราก็ควรที่จะช่วยอธิบายให้ฟัง ไม่ควรคิดว่าทำเพียงเพราะอยากได้ของ

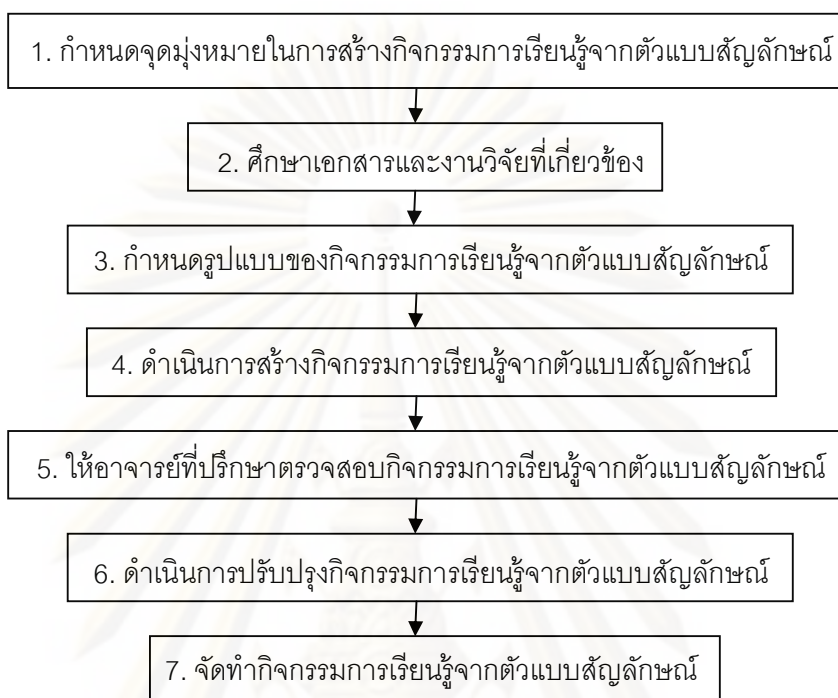
ตารางที่ 3.2 (ต่อ)

ครั้งที่	กิจกรรม	เนื้อหา
		ตอบแทน แต่เป็นเพราะเราอยากจะช่วยให้เพื่อนเข้าใจเนื้อหาที่เพื่อนยังไม่เข้าใจจริงๆ หรือบางคนอาจจะคิดว่าไม่อธิบายให้เพื่อนฟังเพราะกลัวว่าเพื่อนจะได้คะแนนมากกว่าตนเอง จึงจะเป็นคนมีความมีน้ำใจ
6 วันที่ 11 ก.พ. 2553 เวลา 8.20-8.50 น.	ช่วยกันวันละนิด	การช่วยเพื่อนถือของ เช่น ถ้าเราเดินผ่านเห็นเพื่อนกำลังถือของหนักเราควรเข้าไปช่วยถือของ ไม่ต้องรอให้เพื่อนขอร้องแล้วค่อยเข้าไปช่วย หรือแกล้งทำเป็นมองไม่เห็น ว่าเพื่อนกำลังถือของแล้วรีบเดินหนีไป หรือว่าถ้าเราเห็นเพื่อนกำลังยกสมุดการบ้านไปส่งคุณครูเราก็ควรเข้าไปช่วยยก ไม่ใช่คิดว่าไม่ใช่เวรของตนแล้วก็จะไม่ช่วย หรือช่วยเพียงเพราะว่าอยากได้รับคำชมจากคุณครูเท่านั้น จึงจะเป็นคนมีความมีน้ำใจ
7 วันที่ 12 ก.พ. 2553 เวลา 8.20-8.50 น.	อุปกรณ์สอนอะไร	การให้เพื่อนยืมอุปกรณ์การเรียน เช่น ถ้าเพื่อนขอยืมยางลบจากเราเพราะยางลบของเพื่อนหายไป เราก็ควรให้เพื่อนยืม ไม่ใช่กลัวว่าเพื่อนจะยืมยางลบเราไปแล้วจะไม่ยอมคืน หรือถ้าเพื่อนไม่มีหนังสือเรียนเราก็ควรให้เพื่อนยืมหนังสือไปใช้เพราะเพื่อนจะได้มีหนังสือเรียนใช้ จึงจะเป็นคนมีความมีน้ำใจ
8 วันที่ 15 ก.พ. 2553 เวลา 8.20-8.50 น.	กำลังใจจากใครกัน	การปลอบใจให้กำลังใจเมื่อเพื่อนมีความทุกข์ เช่น ถ้าเราเห็นเพื่อนไม่สบายใจเราก็ควรเข้าไปปลอบใจให้กำลังใจเพื่อน ไม่ใช่

ตารางที่ 3.2 (ต่อ)

ครั้งที่	กิจกรรม	เนื้อหา
		คิดว่าไม่ใช่เรื่องของตนเองก็เลยไม่อยากเข้าไปยุ่ง หรือถ้าเพื่อนไม่สบายเราก็ควรไปเยี่ยม เพื่อที่เพื่อนจะได้มีกำลังใจทำให้หายดีเร็วขึ้น จึงจะเป็นคนมีความมีน้ำใจ
9 วันที่ 16 ก.พ. 2553 เวลา 8.20-8.50 น.	ปลอมโยนโยนอ่อน	การปลอมใจไม่เข้าเต็มเมื่อเพื่อนสอบได้คะแนนไม่ดี เช่น ถ้าเราเห็นเพื่อนโดนคุณครูดุเรื่องที่เพื่อนคุยกันเสียงดังในห้องเรียน เราก็ไม่ควรหัวเราะเยาะเพื่อน เราควรปลอมใจไม่เข้าเต็มเพื่อน หรือถ้าเพื่อนสอบได้คะแนนไม่ดี เราก็ไม่ควรดูถูกเพื่อน แต่เราควรปลอมใจให้กำลังใจแก่เพื่อน เพื่อที่เพื่อนจะได้รู้สึกดีขึ้น จึงจะเป็นคนมีความมีน้ำใจ
10 วันที่ 17 ก.พ. 2553 เวลา 8.20-8.50 น.	เข้าใจในความรู้สึก	การตั้งใจฟังเมื่อเพื่อนเล่าปัญหาส่วนตัวให้ฟัง เช่น ถ้าเพื่อนมีปัญหาแล้วมาเล่าให้เราฟัง เราก็ควรตั้งใจฟัง เผื่อจะมีอะไรที่พอจะช่วยเพื่อนได้บ้าง ไม่ใช่คิดว่าไม่ใช่ปัญหาของตนเองแล้วก็ไม่ตั้งใจฟัง หรือถ้าเพื่อนมีปัญหาเข้าใจผิดกันเราก็ควรเข้าไปช่วยแก้ไข ไม่ใช่คิดว่าไม่ใช่เพื่อนสนิทของตนเองก็เลยไม่อยากเข้ายุ่ง จึงจะเป็นคนมีความมีน้ำใจ
11 วันที่ 18 ก.พ. 2553 เวลา 8.20-8.50 น.	ปัจฉิมนิเทศ	การแสดงความคิดเห็นของนักเรียนเกี่ยวกับการเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้จากตัวแบบมีชีวิต และการสรุปจากผู้วิจัยเกี่ยวกับการไม่เห็นแก่ตัว การช่วยเหลือผู้อื่น และการเห็นอกเห็นใจผู้อื่น

3.1.2 กิจกรรมการเรียนรู้จากตัวแบบสัญลักษณ์ โดยมีขั้นตอนการสร้าง
กิจกรรมการเรียนรู้จากตัวแบบสัญลักษณ์ ดังแสดงในแผนภาพที่ 3.3

แผนภาพที่ 3.3 ขั้นตอนการสร้างกิจกรรมการเรียนรู้จากตัวแบบสัญลักษณ์

โดยมีรายละเอียด ดังต่อไปนี้

1. กำหนดจุดมุ่งหมายในการสร้างกิจกรรมการเรียนรู้จากตัวแบบสัญลักษณ์ ผู้วิจัยได้กำหนดจุดมุ่งหมายในการสร้างกิจกรรมการเรียนรู้จากตัวแบบสัญลักษณ์เพื่อพัฒนาความมีน้ำใจของวัยเด็กตอนปลาย อายุระหว่าง 10-12 ปีที่กำลังศึกษาอยู่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนพิบูลอุปถัมภ์ ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2552

2. ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อเป็นแนวทางในการสร้างกิจกรรมการเรียนรู้จากตัวแบบสัญลักษณ์ให้เหมาะสมกับจุดมุ่งหมายในการสร้าง

3. กำหนดรูปแบบของกิจกรรมการเรียนรู้จากตัวแบบสัญลักษณ์ ผู้วิจัยได้กำหนดรูปแบบของกิจกรรมการเรียนรู้จากตัวแบบสัญลักษณ์ โดยจัดเป็นกิจกรรมเสริมหลักสูตร รวมจำนวนทั้งหมด 11 ครั้ง ใช้เวลาครั้งละ 30 นาที

4. ดำเนินการสร้างกิจกรรมการเรียนรู้จากตัวแบบมีชีวิต ผู้วิจัยดำเนินการสร้างกิจกรรมการเรียนรู้จากตัวแบบสัญลักษณ์ โดยใช้ตัวแบบสัญลักษณ์ คือ การ์ตูน

5. ให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบกิจกรรมการเรียนรู้จากตัวแบบสัญลักษณ์ ผู้วิจัยได้นำกิจกรรมการเรียนรู้จากตัวแบบสัญลักษณ์ไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบกิจกรรมการเรียนรู้จากตัวแบบสัญลักษณ์ เพื่อตรวจสอบความถูกต้องเหมาะสมตามจุดมุ่งหมาย

6. ดำเนินการปรับปรุงกิจกรรมการเรียนรู้จากตัวแบบสัญลักษณ์ ผู้วิจัยได้ดำเนินการปรับปรุงกิจกรรมการเรียนรู้จากตัวแบบสัญลักษณ์ ตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษา

7. จัดทำกิจกรรมการเรียนรู้จากตัวแบบสัญลักษณ์ ผู้วิจัยดำเนินการจัดทำกิจกรรมการเรียนรู้จากตัวแบบสัญลักษณ์ เพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการทดลอง โดยมีแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้จากตัวแบบสัญลักษณ์ ดังแสดงในตารางที่ 3.3

ตารางที่ 3.3 กิจกรรมการเรียนรู้จากตัวแบบสัญลักษณ์

ครั้งที่	กิจกรรม	เนื้อหา
1 วันที่ 4 ก.พ. 2553 เวลา 8.50-9.20 น.	ปฐมนิเทศ	วัตถุประสงค์ วิธีการ บทบาท หน้าที่ของผู้วิจัย และนักเรียนในการเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้จากตัวแบบสัญลักษณ์
2 วันที่ 5 ก.พ. 2553 เวลา 8.50-9.20 น.	ร่วมแรงแข่งขัน กับเพื่อน	การไม่ละเลยหน้าที่ของตนเองในการทำงาน เช่น เมื่ออยู่ในห้องเรียนถ้าคุณครูให้นักเรียนทุกคนช่วยกันจัดห้องเรียน เราก็ไม่ควรที่จะละเลยหน้าที่ทำงานร่วมกับเพื่อนๆ หรือการทำงานเป็นกลุ่มกับเพื่อนเมื่อเราได้รับมอบหมายงานจากเพื่อนภายในกลุ่มแล้วเราก็ไม่ควรละเลยหน้าที่ของตนเอง เมื่อได้รับมอบหมายให้ทำงานอะไรก็ควรที่จะทำงานให้เสร็จเรียบร้อยก่อน จึงจะเป็นคนมีความมั่นใจ
3 วันที่ 8 ก.พ. 2553 เวลา 8.50-9.20 น.	เข้าแถวแล้วเสร็จ	การไม่แย่งที่คนอื่นในการเข้าแถว เช่น ถ้าเราเดินไปซื้อน้ำที่โรงอาหารแต่คนเยอะมาก เราก็ควรเข้าแถวซื้อน้ำไม่ควรแซงคิวคนอื่น ควรเข้าแถวตามลำดับก่อนหลัง หรือถ้าในห้องเรียนคุณครูให้นำสมุดแบบฝึกหัดไปส่ง เราก็จะต้องเข้าแถวส่งไม่ควรแซงคิวเพื่อนในการส่งงาน จึงจะเป็นคนมีความมั่นใจ

ตารางที่ 3.3 (ต่อ)

ครั้งที่	กิจกรรม	เนื้อหา
4 วันที่ 9 ก.พ. 2553 เวลา 8.50-9.20 น.	บริจาคเล็กน้อย	การบริจาคเงินหรือสิ่งของให้แก่เพื่อน เช่น ถ้ามีการรับบริจาคเงินเพื่อนำไปช่วยเหลือเพื่อนที่บ้านถูกน้ำท่วม เราก็ควรร่วมบริจาคเงินเพื่อนำไปช่วยเหลือเพื่อนที่กำลังได้รับความเดือดร้อน หรือหากมีการขอความร่วมมือจากนักเรียนให้ช่วยกันบริจาคสิ่งของ ไม่ว่าจะเป็นสมุด หนังสือ เพื่อนำไปบริจาคให้ผู้เดือดร้อน เราก็ควรนำสิ่งของไปบริจาคโดยไม่คิดว่าเป็นเรื่องที่น่าอาย จึงจะเป็นคนมีความมีน้ำใจ
5 วันที่ 10 ก.พ. 2553 เวลา 8.50-9.20 น.	อธิบายให้เลย	การช่วยอธิบายเนื้อหาที่เพื่อนไม่เข้าใจ เช่น ถ้าเพื่อนขอให้เราช่วยอธิบายเนื้อหาที่เพื่อนไม่เข้าใจให้ฟัง เราก็ควรที่จะช่วยอธิบายให้ฟัง ไม่ควรคิดว่าทำเพียงเพราะอยากได้ของตอบแทน แต่เป็นเพราะเราอยากช่วยให้เพื่อนเข้าใจ เนื้อหาที่เพื่อนยังไม่เข้าใจจริงๆ หรือบางคนอาจจะคิดว่าไม่อธิบายให้เพื่อนฟังเพราะกลัวว่าเพื่อนจะได้คะแนนมากกว่าตนเอง จึงจะเป็นคนมีความมีน้ำใจ
6 วันที่ 11 ก.พ. 2553 เวลา 8.50-9.20 น.	ช่วยกันวันละนิด	การช่วยเพื่อนถือของ เช่น ถ้าเราเดินผ่านเห็นเพื่อนกำลังถือของหนักเราควรเข้าไปช่วยถือของ ไม่ต้องรอให้เพื่อนขอร้องแล้วค่อยเข้าไปช่วย หรือแกล้งทำเป็นมองไม่เห็นว่าเป็นเพื่อนกำลังถือของแล้วรีบเดินหนีไป หรือว่าถ้าเราเห็นเพื่อนกำลังยกสมุดการบ้านไปส่งคุณครูเราก็ควรเข้าไปช่วยยก ไม่ใช่คิดว่าไม่ใช่เวรของตนแล้วก็ไม่ช่วย หรือช่วยเพียงเพราะว่าอยากได้รับคำชมจากคุณครูเท่านั้น จึงจะเป็นคนมีความมีน้ำใจ

ตารางที่ 3.3 (ต่อ)

ครั้งที่	กิจกรรม	เนื้อหา
7 วันที่ 12 ก.พ. 2553 เวลา 8.50-9.20 น.	อุปกรณ์สอนอะไร	การให้เพื่อนยืมอุปกรณ์การเรียน เช่น ถ้าเพื่อนขอยืมยางลบจากเราเพราะยางลบของเพื่อนหายไป เราก็ควรให้เพื่อนยืม ไม่ใช่กลัวว่าเพื่อนจะยืมยางลบเราไปแล้วจะไม่ยอมคืน หรือถ้าเพื่อนไม่มีหนังสือเรียนเราก็ควรให้เพื่อนยืมหนังสือไปใช้เพราะเพื่อนจะได้มีหนังสือเรียนใช้ จึงจะเป็นคนมีความมีน้ำใจ
8 วันที่ 15 ก.พ. 2553 เวลา 8.50-9.20 น.	กำลังใจจากใครกัน	การปลอบใจให้กำลังใจเมื่อเพื่อนมีความทุกข์ เช่น ถ้าเราเห็นเพื่อนไม่สบายใจเราก็ควรเข้าไปปลอบใจให้กำลังใจเพื่อน ไม่ใช่คิดว่าไม่ใช่เรื่องของตนเองก็เลยไม่ยอมเข้าไปยุ่ง หรือถ้าเพื่อนไม่สบายเราก็ควรไปเยี่ยม เพื่อที่เพื่อนจะได้มีกำลังใจทำให้หายดีเร็วขึ้น จึงจะเป็นคนมีความมีน้ำใจ
9 วันที่ 16 ก.พ. 2553 เวลา 8.50-9.20 น.	ปลอบโยนโอนอ่อน	การปลอบใจไม่ซ้ำเติมเมื่อเพื่อนสอบได้คะแนนไม่ดี เช่น ถ้าเราเห็นเพื่อนโดนคุณครูดุเรื่องที่เพื่อนคุยกันเสียงดังในห้องเรียน เราก็ไม่ควรหัวเราะเยาะเพื่อน เราควรปลอบใจไม่ซ้ำเติมเพื่อน หรือถ้าเพื่อนสอบได้คะแนนไม่ดี เราก็ไม่ควรดูถูกเพื่อน แต่เราควรปลอบใจให้กำลังใจแก่เพื่อน เพื่อที่เพื่อนจะได้รู้สึกดีขึ้น จึงจะเป็นคนมีความมีน้ำใจ

ตารางที่ 3.3 (ต่อ)

ครั้งที่	กิจกรรม	เนื้อหา
10 วันที่ 17 ก.พ. 2553 เวลา 8.50-9.20 น.	เข้าใจในความรู้สึก	การตั้งใจฟังเมื่อเพื่อนเล่าปัญหาส่วนตัวให้ฟัง เช่น ถ้าเพื่อนมีปัญหาแล้วมาเล่าให้เราฟัง เราก็ควรตั้งใจฟัง เผื่อจะมีอะไรที่พอจะช่วยเหลือเพื่อนได้บ้าง ไม่ใช่คิดว่าไม่ใช่ปัญหาของตนเองแล้วก็ไม่ตั้งใจฟัง หรือถ้าเพื่อนมีปัญหาเข้าใจผิดกันเราก็ควรเข้าไปช่วยแก้ไข ไม่ใช่คิดว่าไม่ใช่เพื่อนสนิทของตนเองก็เลยไม่อยากเข้ายุ่ง จึงจะเป็นคนมีความมีน้ำใจ
11 วันที่ 18 ก.พ. 2553 เวลา 8.50-9.20 น.	ปัจฉิมนิเทศ	การแสดงความคิดเห็นของนักเรียนเกี่ยวกับการเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้จากตัวแบบสัญลักษณ์ และการสรุปจากผู้วิจัยเกี่ยวกับการไม่เห็นแก่ตัว การช่วยเหลือผู้อื่น และการเห็นอกเห็นใจผู้อื่น

ตัวอย่างกิจกรรมการเรียนรู้จากตัวแบบมีชีวิตและตัวแบบสัญลักษณ์

กิจกรรมการเรียนรู้จากตัวแบบมีชีวิต
เรื่อง การไม่แย่งที่คนอื่นในการเข้าแถว
ครั้งที่ 3

กิจกรรม เข้าแถวแล้วเสร็จ

ระยะเวลา 30 นาที

วัตถุประสงค์ เพื่อให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการไม่แย่งที่คนอื่นในการเข้าแถว

วิธีดำเนินการ

ขั้นนำเข้าสู่กิจกรรม

ผู้วิจัยและนักเรียนร่วมกันยกตัวอย่างเกี่ยวกับการไม่แย่งที่คนอื่นในการเข้าแถว

ขั้นดำเนินกิจกรรม

1. ผู้วิจัยให้นักเรียนจับฉลากเพื่อแบ่งกลุ่ม จำนวน 5 กลุ่ม โดยแบ่งตามสีที่นักเรียนจับฉลากได้ เมื่อแบ่งกลุ่มนักเรียนได้แล้ว

2. ผู้วิจัยให้นักเรียนพบตัวแบบมีชีวิต ได้แก่ ด.ญ.ธิรัจฉรา พลชะชัย นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โดยขอความร่วมมือจากอาจารย์ประจำชั้นเป็นผู้คัดเลือกนักเรียนที่ไม่แย่งที่คน

อื่นในการเข้าแถว เพื่อให้ตัวแบบมีชีวิตเล่าถึงประวัติส่วนตัว ประวัติการศึกษา และลักษณะต่างๆ ที่ตัวแบบมีชีวิตแสดงเกี่ยวกับการไม่แย่งที่คนอื่นในการเข้าแถว

ด.ญ.ธีรฉฉา พละชัย กล่าวว่า สวัสดิ์คือเพื่อนๆ ทุกคน ก่อนอื่นต้องขอแนะนำตัวก่อนนะคะ ดิฉันชื่อ ด.ญ.ธีรฉฉา พละชัย ชื่อเล่นว่าปาน เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 วันนี้จะมาเล่าเรื่องการไม่แย่งที่คนอื่นในการเข้าแถว ซึ่งการไม่แย่งที่คนอื่นในการเข้าแถวที่ดิฉันจะยกตัวอย่างให้ฟังก็จะเป็นการไม่แย่งที่คนอื่นในการเข้าแถวในชีวิตประจำวัน เช่น ถ้าเราเดินไปซื้อน้ำที่โรงอาหาร แต่คนเยอะมาก เราก็ควรเข้าแถวซื้อน้ำไม่ควรแซงคิวคนอื่น ควรเข้าแถวตามลำดับก่อนหลัง หรือถ้าในห้องเรียนคุณครูให้นำสมุดแบบฝึกหัดไปส่ง เราก็จะต้องเข้าแถวส่งไม่ควรแซงคิวเพื่อนในการส่งงาน

3. ผู้วิจัยให้นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็นและซักถามข้อสงสัยเกี่ยวกับการไม่แย่งที่คนอื่นในการเข้าแถวจากตัวแบบมีชีวิต

4. ผู้วิจัยให้นักเรียนแต่ละกลุ่มแข่งขันตอบคำถามโดยตัวแบบมีชีวิตจะตั้งคำถาม ถ้ากลุ่มไหนตอบถูก จะเป็นฝ่ายชนะ

5. ผู้วิจัยให้นักเรียนทำใบงานที่ 3 เรื่อง การไม่แย่งที่คนอื่นในการเข้าแถว
ชั้นสรุปกิจกรรม

ผู้วิจัยและนักเรียนร่วมกันสรุปกิจกรรมเข้าแถวแล้วเสร็จ

การประเมินผล

การร่วมกิจกรรม

การแสดงความคิดเห็น

ใบงาน

วัสดุ-อุปกรณ์

ฉลาก

ใบงานที่ 3 เรื่อง การไม่แย่งที่คนอื่นในการเข้าแถว

ตัวแบบมีชีวิต ได้แก่ ด.ญ.ธีรฉฉา พละชัย นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

กิจกรรมการเรียนรู้จากตัวแบบสัญลักษณ์
เรื่อง การไม่แย่งที่คนอื่นในการเข้าแถว
ครั้งที่ 3

กิจกรรม เข้าแถวแล้วเสร็จ

ระยะเวลา 30 นาที

วัตถุประสงค์ เพื่อให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการไม่แย่งที่คนอื่นในการเข้าแถว

วิธีดำเนินการ

    ขั้นนำเข้าสู่กิจกรรม

    ผู้วิจัยและนักเรียนร่วมกันยกตัวอย่างเกี่ยวกับการไม่แย่งที่คนอื่นในการเข้าแถว

    ขั้นดำเนินการกิจกรรม

    1. ผู้วิจัยให้นักเรียนชมการ์ตูนตอนเข้าแถวแล้วเสร็จ

    2. ผู้วิจัยให้นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็นและซักถามข้อสงสัยเกี่ยวกับการไม่แย่งที่คน

    อื่นในการเข้าแถวจากการ์ตูนที่ชมไป

    3. ผู้วิจัยให้นักเรียนทำใบงานที่ 3 เรื่อง การไม่แย่งที่คนอื่นในการเข้าแถว

    ขั้นสรุปกิจกรรม

    ผู้วิจัยและนักเรียนร่วมกันสรุปกิจกรรมเข้าแถวแล้วเสร็จ

การประเมินผล

    การร่วมกิจกรรม

    การแสดงความคิดเห็น

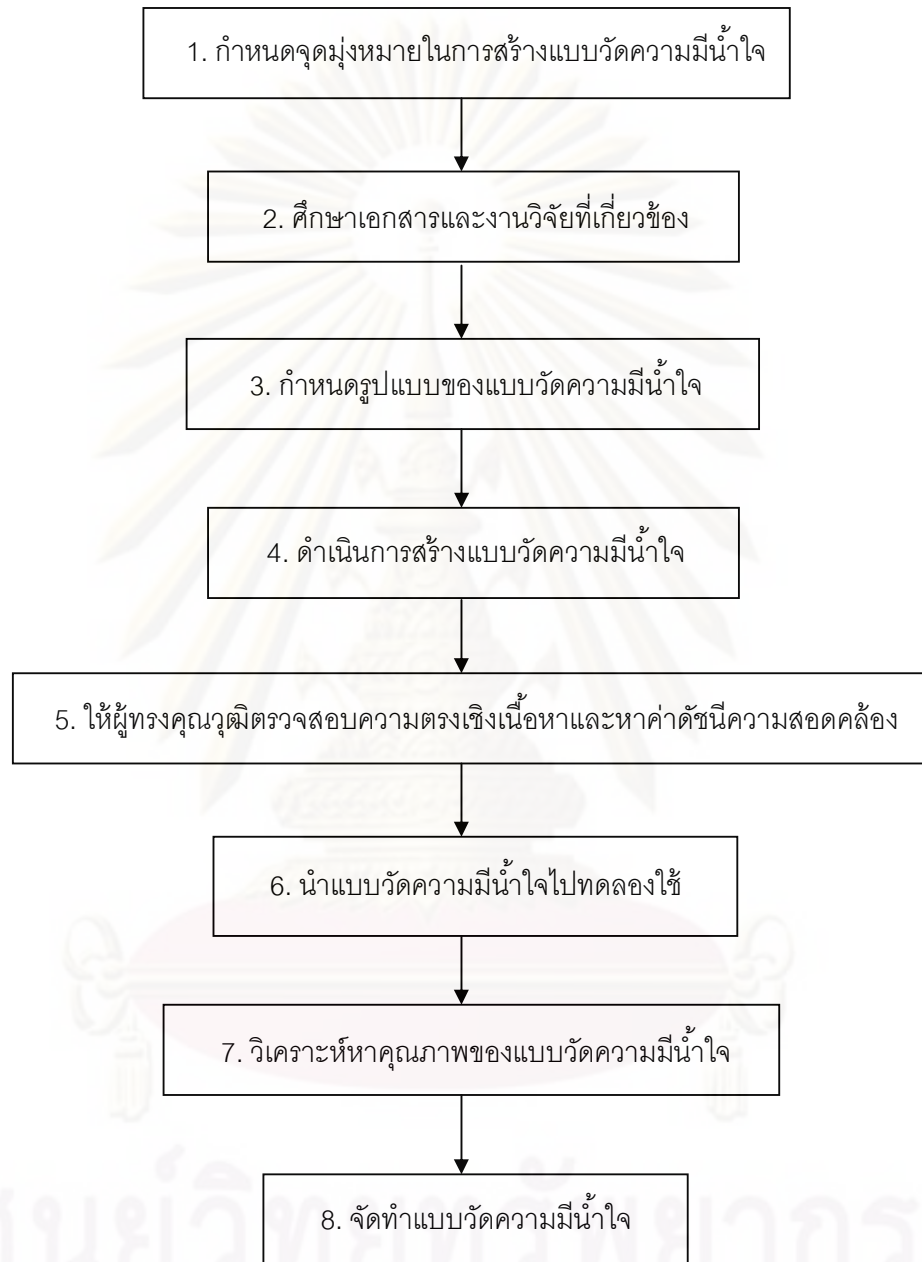
    ใบงาน

วัสดุ-อุปกรณ์

    ใบงานที่ 3 เรื่อง การไม่แย่งที่คนอื่นในการเข้าแถว

    ตัวแบบสัญลักษณ์ ได้แก่ การ์ตูนตอนเข้าแถวแล้วเสร็จ

3.2 แบบวัดความมีน้ำใจ โดยมีขั้นตอนการสร้างแบบวัดความมีน้ำใจ ดังแสดงใน
แผนภาพที่ 3.4

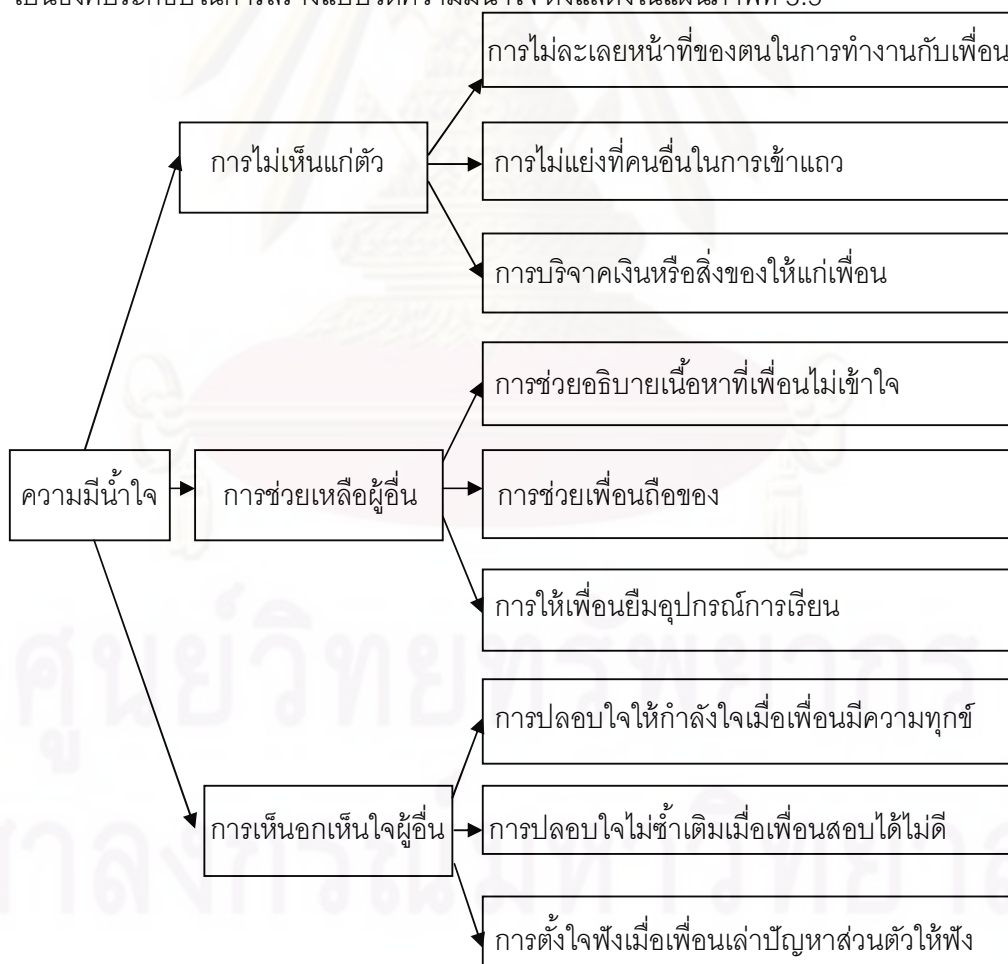

แผนภาพที่ 3.4 ขั้นตอนการสร้างแบบวัดความมีน้ำใจ

โดยมีรายละเอียด ดังต่อไปนี้

1. กำหนดจุดมุ่งหมายในการสร้างแบบวัดความมีน้ำใจ ผู้วิจัยได้กำหนดจุดมุ่งหมายในการสร้างแบบวัดความมีน้ำใจเพื่อวัดความมีน้ำใจของวัยเด็กตอนปลาย อายุระหว่าง 10-12 ปี ที่กำลังศึกษาอยู่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนพินุลอุปถัมภ์ ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2552

2. ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบวัดความมีน้ำใจให้เหมาะสมกับจุดมุ่งหมายในการสร้าง จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสร้างแบบวัดความมีน้ำใจ พบว่าความหมายและพฤติกรรมของความมีน้ำใจ สรุปได้ว่าส่วนใหญ่มีการให้ความหมายใกล้เคียงกัน คือ ความมีน้ำใจ หมายถึง การไม่เห็นแก่ตัว การช่วยเหลือผู้อื่น การเห็นอกเห็นใจผู้อื่น และพฤติกรรมของความมีน้ำใจ ในด้านการไม่เห็นแก่ตัวพฤติกรรมมากที่สุด คือ การไม่ละเลยหน้าที่ของตนในการทำงานกับเพื่อน การไม่แย่งที่คนอื่นในการเข้าแถว และการบริจาคเงินหรือสิ่งของให้แก่เพื่อน การช่วยเหลือผู้อื่นพฤติกรรมมากที่สุด คือ การช่วยอธิบายเนื้อหาที่เพื่อนไม่เข้าใจ การช่วยเพื่อนถือของ และการให้เพื่อนยืมอุปกรณ์การเรียน การเห็นอกเห็นใจผู้อื่นพฤติกรรมมากที่สุด คือ การปลอบใจให้กำลังใจเมื่อเพื่อนมีความทุกข์ การปลอบใจไม่ซ้ำเติมเมื่อเพื่อนสอบได้คะแนนไม่ดี และการตั้งใจฟังเมื่อเพื่อนเล่าปัญหาส่วนตัวให้ฟัง (เอษณีย์ ฉัตรวิทยานนท์, 2537; ชรียนาท จิตต์บรรเทา, 2538; อาคม หงษ์ทอง, 2539; สุกัญญา ภูริยะพันธ์, 2540; ถวิลวัลย์ อัมรินทร์, 2543) ทำให้ผู้วิจัยนำมาเป็นองค์ประกอบในการสร้างแบบวัดความมีน้ำใจ ดังแสดงในแผนภาพที่ 3.5

แผนภาพที่ 3.5 องค์ประกอบของแบบวัดความมีน้ำใจ

3. กำหนดรูปแบบของแบบวัดความมีน้ำใจ ผู้วิจัยได้กำหนดรูปแบบของแบบวัดความมีน้ำใจ โดยกำหนดเป็นแบบวัดประเภทสถานการณ์ มี 4 ตัวเลือก โดยใช้ 3 ทฤษฎี ได้แก่ ทฤษฎีพัฒนาพฤติกรรมเสริมสร้างสังคม โดย Eisenberg (1987, 1991, 1995) ทฤษฎีพัฒนาการช่วยเหลือผู้อื่น โดย Darley และ Latane (1970) และทฤษฎีการเห็นอกเห็นใจผู้อื่น โดย Hoffman (2001) มาใช้รองรับเกณฑ์การให้คะแนนแบบวัดความมีน้ำใจ เนื่องจากองค์ประกอบในแต่ละด้านของแบบวัดความมีน้ำใจ ซึ่งประกอบด้วย การไม่เห็นแก่ตัว การช่วยเหลือผู้อื่น และการเห็นอกเห็นใจผู้อื่น มีลักษณะบางลักษณะที่แตกต่างกัน ผู้วิจัยจึงได้นำทฤษฎีทั้ง 3 ทฤษฎีที่กล่าวมาข้างต้นมาใช้เป็นเกณฑ์ในการให้คะแนน เพื่อให้มีความสอดคล้องกับองค์ประกอบแต่ละด้าน โดย

การไม่เห็นแก่ตัว ใช้เกณฑ์การให้คะแนนตามทฤษฎีพัฒนาพฤติกรรมเสริมสร้างสังคม โดย Eisenberg (1987, 1991, 1995) ได้อธิบายไว้ทั้งหมด 5 ระดับ คือ ระดับความพอใจของตนเอง ระดับความต้องการสิ่งอื่น ระดับเห็นพ้องตามผู้อื่น ระดับการเปลี่ยนย้าย และระดับการเห็นคุณค่าภายใน ซึ่งระดับการเห็นคุณค่าภายในไม่ได้นำมาใช้เป็นเกณฑ์ในการให้คะแนน เนื่องจากระดับนี้เป็นระดับที่มีการให้คุณค่าทางจิตใจด้วย หากนำมาใช้เป็นเกณฑ์ในการให้คะแนนอาจไม่ชัดเจนกับพฤติกรรมที่ต้องการจะวัด ผู้วิจัยจึงนำมาเป็นเกณฑ์การให้คะแนนทั้งหมด 4 ระดับ โดยมีคะแนนตั้งแต่ 1-4 คะแนน โดยเกณฑ์การให้คะแนน ดังแสดงในตารางที่ 3.4

ตารางที่ 3.4 เกณฑ์การให้คะแนนแบบวัดความมีน้ำใจด้านการไม่เห็นแก่ตัว

คะแนน	เกณฑ์
1	ระดับความพอใจของตนเอง หมายถึง บุคคลจะแสดงพฤติกรรมเพื่อให้ตนเองพอใจ ไม่คิดถึงผู้อื่น ตอบสนองความต้องการของตนเอง
2	ระดับความต้องการสิ่งอื่น หมายถึง บุคคลจะแสดงพฤติกรรมโดยคำนึงถึงความต้องการอื่น ๆ ด้วย เช่น ลักษณะทางกายภาพ วัตถุสิ่งของ
3	ระดับเห็นพ้องตามผู้อื่น หมายถึง บุคคลจะแสดงพฤติกรรมที่ทำแล้วผู้อื่นบอกว่าถูกต้อง ตัดสินการถูกผิดตามความคิดเห็นของผู้อื่น
4	ระดับการเปลี่ยนย้าย หมายถึง บุคคลจะแสดงพฤติกรรมตามบทบาทหน้าที่ รู้จักแยกแยะและตามกฎเกณฑ์ต่างๆ โดยจะแสดงพฤติกรรมเพื่อปกป้องสิ่งที่ถูกต้อง

การช่วยเหลือผู้อื่น ใช้เกณฑ์การให้คะแนนตามทฤษฎีพัฒนาการช่วยเหลือผู้อื่น โดย Darley และ Latane (1970) ได้อธิบายไว้ทั้งหมด 3 ระดับ คือ ระดับช่วยเหลือผู้อื่นตามการขอร้อง ระดับช่วยเหลือผู้อื่นตามเหตุผล และระดับช่วยเหลือผู้อื่นตามความสามารถ ซึ่งจากการศึกษา ทฤษฎีดังกล่าวพบว่าทฤษฎีนี้อธิบายส่วนที่บุคคลช่วยเหลือผู้อื่นตามระดับพัฒนาการ หากแต่ในความเป็นจริง การที่บุคคลพบเจอเหตุการณ์ต่างๆ อาจจะช่วยเหลือผู้อื่นหรือไม่ช่วยเหลือก็ได้ ผู้วิจัย จึงได้นำกระบวนการเรียนรู้โดยการสังเกตจากตัวแบบ เข้ามาเป็นเกณฑ์ในการให้คะแนนด้วย โดย Bandura ได้อธิบายว่าบุคคลอาจเกิดการเรียนรู้จากตัวแบบแล้ว หากแต่อาจจะไม่แสดงพฤติกรรมออกมาก็ได้ โดยมีคะแนนตั้งแต่ 1-4 คะแนน โดยเกณฑ์การให้คะแนน ดังแสดงในตารางที่ 3.5

ตารางที่ 3.5 เกณฑ์การให้คะแนนแบบวัดความมีน้ำใจด้านการช่วยเหลือผู้อื่น

คะแนน	เกณฑ์
1	กระบวนการเรียนรู้โดยการสังเกตจากตัวแบบ หมายถึง บุคคลจะแสดงพฤติกรรมตามการได้รับรางวัลหรือได้รับการลงโทษ
2	ระดับช่วยเหลือผู้อื่นตามการขอร้อง หมายถึง บุคคลจะแสดงพฤติกรรมโดยขึ้นอยู่กับบุคคลเห็นว่าผู้อื่นขอร้องให้ช่วย หรือเห็นว่าผู้อื่นมีปัญหาจึงจะช่วยเหลือ
3	ระดับช่วยเหลือผู้อื่นตามเหตุผล หมายถึง บุคคลจะแสดงพฤติกรรมขึ้นอยู่กับเหตุผล ช่วยเหลือผู้อื่นตามเหตุผลว่าควรช่วยเหลือหรือไม่
4	ระดับช่วยเหลือผู้อื่นตามความสามารถ หมายถึง บุคคลจะแสดงพฤติกรรมขึ้นอยู่กับความสามารถของบุคคลหากเห็นว่าสามารถช่วยเหลือผู้อื่นได้ก็จะช่วยเหลือตามกำลังความสามารถของตนเอง เพื่อต้องการให้ผู้อื่นพ้นจากปัญหา

การเห็นอกเห็นใจผู้อื่น ใช้เกณฑ์การให้คะแนนตามทฤษฎีการเห็นอกเห็นใจผู้อื่น โดย Hoffman (2001) ได้อธิบายไว้ทั้งหมด 5 ระดับ คือ ระดับเด็กแรกเกิด ระดับพัฒนาการเห็นอกเห็นใจผู้อื่นแบบตนเอง ระดับพัฒนาการเห็นอกเห็นใจผู้อื่นแบบกึ่งตนเองเป็นศูนย์กลาง ระดับพัฒนาการเห็นอกเห็นใจผู้อื่นแบบตามความเป็นจริง และพัฒนาการเห็นอกเห็นใจผู้อื่นแบบเห็นใจผู้อื่นจากประสบการณ์ที่เคยเผชิญมา ซึ่งระดับเด็กแรกเกิดไม่ได้นำมาใช้เป็นเกณฑ์ในการให้คะแนน เนื่องจากระดับนี้เป็นระดับที่มีการปฏิสัมพันธ์โดยการร้องไห้ หากนำมาใช้เป็นเกณฑ์ในการให้คะแนนอาจไม่เหมาะสมกับกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการทดลอง คือ วัยเด็กตอนปลาย ผู้วิจัยจึงนำมา

เป็นเกณฑ์การให้คะแนนทั้งหมด 4 ระดับ โดยมีคะแนนตั้งแต่ 1-4 คะแนน โดยเกณฑ์การให้คะแนน ดังแสดงในตารางที่ 3.6

ตารางที่ 3.6 เกณฑ์การให้คะแนนแบบวัดความมีน้ำใจด้านการเห็นอกเห็นใจผู้อื่น

คะแนน	เกณฑ์
1	พัฒนาการเห็นอกเห็นใจผู้อื่นแบบตนเองเป็นศูนย์กลาง หมายถึง บุคคลจะแสดงพฤติกรรมโดยใช้ความรู้สึกของตนเองในการตัดสินใจต่างๆ
2	พัฒนาการเห็นอกเห็นใจผู้อื่นแบบกึ่งตนเองเป็นศูนย์กลาง หมายถึง บุคคลจะแสดงพฤติกรรมจากความเป็นจริงที่เกิดขึ้น ผสมกับความรู้สึกของตนเอง เช่น เด็กช่วยเหลือผู้อื่นเพื่อให้ตนเองได้รับความสะดวกสบาย
3	พัฒนาการเห็นอกเห็นใจผู้อื่นแบบตามความเป็นจริง หมายถึง บุคคลจะแสดงพฤติกรรมโดยรู้จักแยกแยะสิ่งที่เกิดขึ้นจริงกับความรู้สึกของตนเอง ตัดสินใจต่างๆ ตามความเป็นจริงที่เกิดขึ้น ไม่ใช้ความรู้สึกของตนเองในการตัดสินใจ
4	พัฒนาการเห็นอกเห็นใจผู้อื่นแบบเห็นใจผู้อื่นจากประสบการณ์ที่เคยเผชิญมา หมายถึง บุคคลจะแสดงพฤติกรรมโดยสามารถเห็นอกเห็นใจผู้อื่นจากเหตุการณ์ต่างๆ ที่ผู้อื่นเคยเผชิญมาด้วย ไม่เพียงแต่เป็นเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นปัจจุบันเท่านั้น

4. ดำเนินการสร้างแบบวัดความมีน้ำใจ ผู้วิจัยดำเนินการสร้างแบบวัดความมีน้ำใจ จำนวน 30 ข้อ

5. ให้ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาและหาค่าดัชนีความสอดคล้อง ผู้วิจัยได้นำแบบวัดความมีน้ำใจไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบแบบวัดความมีน้ำใจ จำนวน 5 ท่าน เพื่อตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาและหาค่าดัชนีความสอดคล้อง โดยเกณฑ์ในการพิจารณาค่าดัชนีความสอดคล้องที่คำนวณได้ต้องมากกว่า 0.50 ($IOC > 0.50$) จึงจะถือว่าข้อความนั้นสอดคล้องกับสิ่งที่วัด (ศิริชัย กาญจนวาสี, 2544; สุชีรา ภัทรายุตวรรตน์, 2545) พบว่าข้อคำถามทุกข้อมีค่าดัชนีความสอดคล้องมากกว่า 0.50 ($IOC > 0.50$) ผู้วิจัยจึงคัดเลือกข้อคำถามไว้ทั้งหมดและปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ

6. นำแบบวัดความมีน้ำใจไปทดลองใช้ (Try out) ผู้วิจัยได้นำแบบวัดความมีน้ำใจไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนวัดสระบัว จำนวน 38 คน เพื่อปรับปรุงในเรื่องความเข้าใจของภาษาและกำหนดเวลาในการทำแบบวัดความมีน้ำใจ พบว่านักเรียนมีความเข้าใจในภาษาของแบบวัดความมีน้ำใจ และสำหรับเวลาในการทำแบบวัดความมีน้ำใจ พบว่านักเรียนส่วนใหญ่ทำแบบวัดความมีน้ำใจใช้เวลาประมาณ 30 นาที ผู้วิจัยจึงได้กำหนดเวลาในการทำแบบวัดความมีน้ำใจ จำนวน 30 ข้อ เป็นเวลา 30 นาที

7. วิเคราะห์หาคุณภาพของแบบวัดความมีน้ำใจ ผู้วิจัยวิเคราะห์หาคุณภาพของแบบวัดความมีน้ำใจ โดยหาค่าความเที่ยง (Reliability) ของแบบวัดความมีน้ำใจ โดยวิธีสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbrach's alpha coefficient) พบว่าแบบวัดความมีน้ำใจทั้งหมดมีค่าความเที่ยงโดยวิธีสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาคเท่ากับ .826

8. จัดทำแบบวัดความมีน้ำใจ ผู้วิจัยดำเนินการจัดทำแบบวัดความมีน้ำใจเพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ตัวอย่างแบบวัดความมีน้ำใจ

คำชี้แจง

1. แบบวัดฉบับนี้ ต้องการทราบความรู้สึกที่มีต่อสถานการณ์ต่างๆ ที่กำหนดให้โดยคำตอบแต่ละข้อไม่มีข้อถูกผิด ให้นักเรียนเลือกตอบตรงกับความรู้สึกของตนเองและตอบตามความจริงมากที่สุด

2. แบบวัดนี้มีทั้งหมด 30 ข้อ ใช้เวลาทำ 30 นาที

3. ห้ามขีดเขียนข้อความใดๆ ลงในแบบวัดฉบับนี้

คำสั่ง ให้ทำเครื่องหมาย X ลงในกระดาษคำตอบ ให้ตรงกับตัวเลือกที่นักเรียนตัดสินใจแล้วว่าเป็นคำตอบที่ตรงกับความรู้สึกของนักเรียนมากที่สุด

การไม่เห็นแก่ตัว

ข้อ 1 วันนี้ออมและดาวชวนกันไปเดินตลาดนัดหลังโรงเรียนเลิก แต่คุณครูประจำชั้นให้นักเรียนทุกคนช่วยกันจัดห้องเรียนเพื่อใช้เป็นห้องสอบในวันรุ่งขึ้น นักเรียนคิดว่าออมและดาวจะทำอย่างไร

ก. ไม่จัดห้องเรียนเพราะไม่ได้คะแนนเพิ่ม (2 คะแนน)

ข. ไม่จัดห้องเรียนเพราะอยากไปเดินดูสินค้าใหม่ๆ (1 คะแนน)

ค. จัดห้องเรียนเพราะอยากให้ห้องเรียนเป็นระเบียบ (4 คะแนน)

ง. จัดห้องเรียนเพราะทำตามคำสั่งของคุณครู (3 คะแนน)

การช่วยเหลือผู้อื่น

ข้อ 2 ในชั่วโมงวิชาวิทยาศาสตร์ ขณะที่คุณครูกำลังสอนอยู่หน้าห้อง กอล์ฟและบอลคุยกันทำให้ไม่เข้าใจเนื้อหาที่คุณครูสอน กอล์ฟจึงขอให้ช่วยอธิบายเนื้อหาที่ตนไม่เข้าใจให้ฟังอีกครั้ง นู๋จะทำเช่นไร

- ก. อธิบายให้ฟังเพราะอยากให้กอล์ฟเข้าใจเนื้อหา (4 คะแนน)
- ข. ไม่อธิบายให้ฟังเพราะกอล์ฟไม่ตั้งใจฟังคุณครูสอน (1 คะแนน)
- ค. อธิบายให้ฟังเพราะอยากให้กอล์ฟชมว่าตนเรียนเก่ง (3 คะแนน)
- ง. ไม่อธิบายให้ฟังเพราะเกรงว่ากอล์ฟจะได้คะแนนสูงกว่า (2 คะแนน)

การเห็นอกเห็นใจผู้อื่น

ข้อ 3 กายและรุจเรียนอยู่ห้องเดียวกัน กายโดนคุณครูดุเนื่องจากไม่ส่งการบ้านและคุยเสียงดังในห้อง นักเรียนคิดว่ารุจจะทำอย่างไร

- ก. ไม่พูดปลอบใจเพราะตนไม่ถูกกับกายอยู่แล้ว (1 คะแนน)
- ข. พูดปลอบใจเพราะเห็นว่าเป็นเพื่อนห้องเรียนเดียวกัน (3 คะแนน)
- ค. พูดปลอบใจเพราะไม่อยากให้กายท้อแท้ (4 คะแนน)
- ง. ไม่พูดปลอบใจเพราะไม่อยากยุ่งเรื่องของคนอื่น (2 คะแนน)

รายละเอียดแบบวัดความมีน้ำใจ ประกอบด้วย 3 ด้าน ได้แก่

1. การไม่เห็นแก่ตัว วัดโดยคุณลักษณะต่อไปนี้

1.1 การไม่ละเลยหน้าที่ของตนในการทำงานกับเพื่อน ข้อคำถามที่วัดเนื้อหาในด้านนี้ ได้แก่ ข้อ 1 7 12 และ 15

1.2 การไม่แย่งที่คนอื่นในการเข้าแถว ข้อคำถามที่วัดเนื้อหาในด้านนี้ ได้แก่ ข้อ 4 6 และ 17

1.3 การบริจาคเงินหรือสิ่งของให้แก่เพื่อน ข้อคำถามที่วัดเนื้อหาในด้านนี้ ได้แก่ ข้อ 13 18 และ 20

2. การช่วยเหลือผู้อื่น วัดโดยคุณลักษณะต่อไปนี้

2.1 การช่วยอธิบายเนื้อหาที่เพื่อนไม่เข้าใจ ข้อคำถามที่วัดเนื้อหาในด้านนี้ ได้แก่ ข้อ 2 5 8 และ 16

2.2 การช่วยเพื่อนถือของ ข้อคำถามที่วัดเนื้อหาในด้านนี้ ได้แก่ ข้อ 10 22 และ 30

2.3 การให้เพื่อนยืมอุปกรณ์การเรียน ข้อคำถามที่วัดเนื้อหาในด้านนี้ ได้แก่ ข้อ 14 24 และ 27

3. การเห็นอกเห็นใจผู้อื่น วัดโดยคุณลักษณะต่อไปนี้

3.1 การปลอบใจให้กำลังใจเมื่อเพื่อนมีความทุกข์ ข้อคำถามที่วัดเนื้อหาในด้านนี้ ได้แก่ ข้อ 9 25 26 และ 28

3.2 การปลอบใจไม่ซ้ำเติมเมื่อเพื่อนสอบได้ไม่ดี ข้อคำถามที่วัดเนื้อหาในด้านนี้ ได้แก่ ข้อ 3 11 และ 23

3.3 การตั้งใจฟังเมื่อเพื่อนเล่าปัญหาส่วนตัวให้ฟัง ข้อคำถามที่วัดเนื้อหาในด้านนี้ ได้แก่ ข้อ 19 21 และ 29

ตอนที่ 4 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

1. เก็บรวบรวมข้อมูลก่อนการทดลอง (Pretest) ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลก่อนการทดลองเป็นเวลา 1 วัน โดยในวันที่ 3 กุมภาพันธ์ 2553 กลุ่มทดลองที่ 1 กลุ่มทดลองที่ 2 และกลุ่มควบคุม ทำแบบวัดความมีน้ำใจ ซึ่งใช้เวลาในการตอบแบบวัด 30 นาที

2. ดำเนินจัดกิจกรรมให้กับกลุ่มตัวอย่าง โดยตั้งแต่วันที่ 4 ถึง 18 กุมภาพันธ์ 2553 กลุ่มทดลองที่ 1 ได้รับการพัฒนาความมีน้ำใจโดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้จากตัวแบบมีชีวิต และกลุ่มทดลองที่ 2 ได้รับการพัฒนาความมีน้ำใจโดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้จากตัวแบบสัญลักษณ์ ครั้งละ 30 นาที สัปดาห์ละ 5 วัน เป็นเวลาทั้งสิ้น 2 สัปดาห์ 1 วัน และในช่วงเวลาเดียวกันนี้กลุ่มควบคุมไม่ได้รับการฝึกใดๆ

3. เก็บรวบรวมข้อมูลหลังการทดลองครั้งที่ 1 (Posttest) ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลหลังการทดลองครั้งที่ 1 โดยหลังเสร็จสิ้นการทดลองในวันที่ 18 กุมภาพันธ์ 2553 กลุ่มทดลองที่ 1 กลุ่มทดลองที่ 2 และกลุ่มควบคุม ทำแบบวัดความมีน้ำใจ ซึ่งใช้เวลาในการตอบแบบวัด 30 นาที

4. เก็บรวบรวมข้อมูลหลังการทดลองครั้งที่ 2 (Delayed-posttest) ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลหลังการทดลองครั้งที่ 2 โดย 2 สัปดาห์ หลังการทดลองครั้งที่ 1 (Posttest) โดยเก็บข้อมูลในวันที่ 2 มีนาคม 2553 กลุ่มทดลองที่ 1 กลุ่มทดลองที่ 2 และกลุ่มควบคุม ทำแบบวัดความมีน้ำใจ ซึ่งใช้เวลาในการตอบแบบวัด 30 นาที

ตอนที่ 5 การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. วิเคราะห์คะแนนความมีน้ำใจก่อนการทดลองและหลังการทดลอง ระหว่างกลุ่มทดลองที่ 1 ที่ได้รับการพัฒนาความมีน้ำใจโดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้จากตัวแบบมีชีวิต กลุ่มทดลองที่ 2

ที่ได้รับการพัฒนาความมีน้ำใจโดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้จากตัวแบบสัญลักษณ์ และกลุ่มควบคุมที่เรียนตามปกติ โดยการคำนวณค่าเฉลี่ย (M) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) และวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-Way ANOVA)

2. วิเคราะห์คะแนนความมีน้ำใจก่อนการทดลองและหลังการทดลอง ภายในกลุ่มทดลองที่ 1 ที่ได้รับการพัฒนาความมีน้ำใจโดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้จากตัวแบบมีชีวิต กลุ่มทดลองที่ 2 ที่ได้รับการพัฒนาความมีน้ำใจโดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้จากตัวแบบสัญลักษณ์ และกลุ่มควบคุมที่เรียนตามปกติ โดยการคำนวณค่าเฉลี่ย (M) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) และวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวแบบวัดซ้ำ (One-Way repeated measure ANOVA)

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลของการเรียนรู้จากตัวแบบมีชีวิตและตัวแบบสัญลักษณ์ที่มีต่อการพัฒนาความมีน้ำใจของนักเรียนประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนพินุดอุปลัภูมิโดยมีรูปแบบการวิจัยเป็นการวิจัยกึ่งทดลอง (Quasi-Experimental Designs) แบบมี 3 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มทดลอง 2 กลุ่ม และกลุ่มควบคุม 1 กลุ่ม กลุ่มทดลองที่ 1 ได้รับการพัฒนาความมีน้ำใจโดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้จากตัวแบบมีชีวิต กลุ่มทดลองที่ 2 ได้รับการพัฒนาความมีน้ำใจโดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้จากตัวแบบสัญลักษณ์ และกลุ่มควบคุม เรียนตามปกติ มีการวัดผล 3 ครั้ง คือ การวัดผลก่อนการทดลอง (Pretest) การวัดผลหลังการทดลอง ครั้งที่ 1 (Posttest) และการวัดผลหลังการทดลอง ครั้งที่ 2 (Delayed-posttest) ผู้วิจัยจึงขอเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล โดยนำเสนอเป็น 2 ตอน ดังต่อไปนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์คะแนนความมีน้ำใจก่อนการทดลอง (Pretest) หลังการทดลอง ครั้งที่ 1 (Posttest) และหลังการทดลองครั้งที่ 2 (Delayed-posttest) ระหว่างกลุ่มทดลองที่ 1 ที่ได้รับการพัฒนาความมีน้ำใจโดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้จากตัวแบบมีชีวิต กลุ่มทดลองที่ 2 ที่ได้รับการพัฒนาความมีน้ำใจโดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้จากตัวแบบสัญลักษณ์ และกลุ่มควบคุม ที่เรียนตามปกติ โดยการคำนวณค่าเฉลี่ย (M) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) และผลการวิเคราะห์ความแตกต่างค่าเฉลี่ย (M) ของคะแนนความมีน้ำใจก่อนการทดลอง (Pretest) หลังการทดลอง ครั้งที่ 1 (Posttest) และหลังการทดลองครั้งที่ 2 (Delayed-posttest) ระหว่างกลุ่มทดลองที่ 1 ที่ได้รับการพัฒนาความมีน้ำใจโดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้จากตัวแบบมีชีวิต กลุ่มทดลองที่ 2 ที่ได้รับการพัฒนาความมีน้ำใจโดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้จากตัวแบบสัญลักษณ์ และกลุ่มควบคุม ที่เรียนตามปกติ โดยการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-Way ANOVA)

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์คะแนนความมีน้ำใจก่อนการทดลอง (Pretest) หลังการทดลอง ครั้งที่ 1 (Posttest) และหลังการทดลองครั้งที่ 2 (Delayed-posttest) ภายในกลุ่มทดลองที่ 1 ที่ได้รับการพัฒนาความมีน้ำใจโดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้จากตัวแบบมีชีวิต กลุ่มทดลองที่ 2 ที่ได้รับการพัฒนาความมีน้ำใจโดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้จากตัวแบบสัญลักษณ์ และกลุ่มควบคุม ที่เรียนตามปกติ โดยการคำนวณค่าเฉลี่ย (M) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) และผลการวิเคราะห์ความแตกต่างค่าเฉลี่ย (M) ของคะแนนความมีน้ำใจก่อนการทดลอง (Pretest) หลังการทดลอง

ครั้งที่ 1 (Posttest) และหลังการทดลองครั้งที่ 2 (Delayed-posttest) ภายในในกลุ่มทดลองที่ 1 ที่ได้รับการพัฒนาความมีน้ำใจโดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้จากตัวแบบมีชีวิต กลุ่มทดลองที่ 2 ที่ได้รับการพัฒนาความมีน้ำใจโดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้จากตัวแบบสัญลักษณ์ และกลุ่มควบคุม ที่เรียนตามปกติ โดยการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวแบบวัดซ้ำ (One-Way repeated measure ANOVA) โดยมีรายละเอียด ดังต่อไปนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์คะแนนความมีน้ำใจก่อนการทดลอง (Pretest) หลังการทดลองครั้งที่ 1 (Posttest) และหลังการทดลองครั้งที่ 2 (Delayed-posttest) ระหว่างกลุ่มทดลองที่ 1 ที่ได้รับการพัฒนาความมีน้ำใจโดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้จากตัวแบบมีชีวิต กลุ่มทดลองที่ 2 ที่ได้รับการพัฒนาความมีน้ำใจโดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้จากตัวแบบสัญลักษณ์ และกลุ่มควบคุม ที่เรียนตามปกติ โดยการคำนวณค่าเฉลี่ย (M) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) และผลการวิเคราะห์ความแตกต่างค่าเฉลี่ย (M) ของคะแนนความมีน้ำใจก่อนการทดลอง (Pretest) หลังการทดลองครั้งที่ 1 (Posttest) และหลังการทดลองครั้งที่ 2 (Delayed-posttest) ระหว่างกลุ่มทดลองที่ 1 ที่ได้รับการพัฒนาความมีน้ำใจโดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้จากตัวแบบมีชีวิต กลุ่มทดลองที่ 2 ที่ได้รับการพัฒนาความมีน้ำใจโดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้จากตัวแบบสัญลักษณ์ และกลุ่มควบคุม ที่เรียนตามปกติ โดยการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-Way ANOVA) ประกอบด้วย 3 หัวข้อ ได้แก่

1.1 ก่อนการทดลอง (Pretest)

การวิเคราะห์คะแนนความมีน้ำใจก่อนการทดลอง ระหว่างกลุ่มทดลองที่ 1 ที่ได้รับการพัฒนาความมีน้ำใจโดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้จากตัวแบบมีชีวิต กลุ่มทดลองที่ 2 ที่ได้รับการพัฒนาความมีน้ำใจโดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้จากตัวแบบสัญลักษณ์ และกลุ่มควบคุม โดยการคำนวณค่าเฉลี่ย (M) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) ดังแสดงในตารางที่ 4.1

ตารางที่ 4.1 ผลการวิเคราะห์คะแนนความมีน้ำใจก่อนการทดลอง ระหว่างกลุ่มทดลองที่ 1 กลุ่มทดลองที่ 2 และกลุ่มควบคุม

ค่าสถิติ	N	ความมีน้ำใจ	
		M	SD
กลุ่มทดลองที่ 1	38	107.64	7.67
กลุ่มทดลองที่ 2	38	108.05	7.80
กลุ่มควบคุม	38	106.92	8.91

และการวิเคราะห์ความแตกต่างค่าเฉลี่ย (M) ของคะแนนความมีน้ำใจก่อนการทดลอง ระหว่างกลุ่มทดลองที่ 1 ที่ได้รับการพัฒนาความมีน้ำใจโดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้จากตัวแบบมีชีวิต กลุ่มทดลองที่ 2 ที่ได้รับการพัฒนาความมีน้ำใจโดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้จากตัวแบบสัญลักษณ์ และกลุ่มควบคุม โดยการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-Way ANOVA) ผลการวิเคราะห์ พบว่าค่าเฉลี่ยของคะแนนความมีน้ำใจระหว่างกลุ่มทดลองที่ 1 กลุ่มทดลองที่ 2 และกลุ่มควบคุม ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ดังแสดงในตารางที่ 4.2

ตารางที่ 4.2 ผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยของคะแนนความมีน้ำใจก่อนการทดลอง ระหว่างกลุ่มทดลองที่ 1 กลุ่มทดลองที่ 2 และกลุ่มควบคุม

แหล่งข้อมูล	df	SS	MS	F
Between Groups	2	24.86	12.43	0.19
Within Groups	111	73.66	66.36	
Total	113	73.92		

$p < .05$

1.2 หลังการทดลองครั้งที่ 1 (Posttest)

การวิเคราะห์คะแนนความมีน้ำใจหลังการทดลองครั้งที่ 1 ระหว่างกลุ่มทดลองที่ 1 ที่ได้รับการพัฒนาความมีน้ำใจโดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้จากตัวแบบมีชีวิต กลุ่มทดลองที่ 2 ที่ได้รับการพัฒนาความมีน้ำใจโดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้จากตัวแบบสัญลักษณ์ และกลุ่มควบคุม โดยการคำนวณค่าเฉลี่ย (M) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) ดังแสดงในตารางที่ 4.3

ตารางที่ 4.3 ผลการวิเคราะห์คะแนนความมีน้ำใจหลังการทดลองครั้งที่ 1 ระหว่างกลุ่มทดลองที่ 1 กลุ่มทดลองที่ 2 และกลุ่มควบคุม

ค่าสถิติ	N	ความมีน้ำใจ	
		M	SD
กลุ่มทดลองที่ 1	38	108.43	12.22
กลุ่มทดลองที่ 2	38	111.57	9.92
กลุ่มควบคุม	38	110.37	9.48

และการวิเคราะห์ความแตกต่างค่าเฉลี่ย (M) ของคะแนนความมีน้ำใจหลังการทดลองครั้งที่ 1 ระหว่างกลุ่มทดลองที่ 1 ที่ได้รับการพัฒนาความมีน้ำใจโดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้จากตัวแบบมีชีวิต กลุ่มทดลองที่ 2 ที่ได้รับการพัฒนาความมีน้ำใจโดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้จากตัวแบบสัญลักษณ์ และกลุ่มควบคุม โดยการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-Way ANOVA) ผลการวิเคราะห์พบว่าค่าเฉลี่ยของคะแนนความมีน้ำใจระหว่างกลุ่มทดลองที่ 1 กลุ่มทดลองที่ 2 และกลุ่มควบคุม ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ดังแสดงในตารางที่ 4.4

ตารางที่ 4.4 ผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยของคะแนนความมีน้ำใจหลังการทดลองครั้งที่ 1 ระหว่างกลุ่มทดลองที่ 1 กลุ่มทดลองที่ 2 และกลุ่มควบคุม

แหล่งข้อมูล	df	SS	MS	F
Between Groups	2	19.12	95.60	0.43
Within Groups	111	12.49	11.25	
Total	113	12.68		

$p < .05$

1.3 หลังการทดลองครั้งที่ 2 (Delayed-posttest)

การวิเคราะห์คะแนนความมีน้ำใจหลังการทดลองครั้งที่ 2 ระหว่างกลุ่มทดลองที่ 1 ที่ได้รับการพัฒนาความมีน้ำใจโดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้จากตัวแบบมีชีวิต กลุ่มทดลองที่ 2 ที่ได้รับการพัฒนาความมีน้ำใจโดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้จากตัวแบบสัญลักษณ์ และกลุ่มควบคุม โดยการคำนวณค่าเฉลี่ย (M) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) ดังแสดงในตารางที่ 4.5

ตารางที่ 4.5 ผลการวิเคราะห์คะแนนความมีน้ำใจหลังการทดลองครั้งที่ 2 ระหว่างกลุ่มทดลองที่ 1 กลุ่มทดลองที่ 2 และกลุ่มควบคุม

ค่าสถิติ	N	ความมีน้ำใจ	
		M	SD
กลุ่มทดลองที่ 1	38	109.81	12.31
กลุ่มทดลองที่ 2	38	112.90	8.08
กลุ่มควบคุม	38	107.89	10.72

และการวิเคราะห์ความแตกต่างค่าเฉลี่ย (M) ของคะแนนความมีน้ำใจหลังการทดลองครั้งที่ 2 ระหว่างกลุ่มทดลองที่ 1 ที่ได้รับการพัฒนาความมีน้ำใจโดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้จากตัวแบบมีชีวิต กลุ่มทดลองที่ 2 ที่ได้รับการพัฒนาความมีน้ำใจโดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้จากตัวแบบสัญลักษณ์ และกลุ่มควบคุม โดยการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-Way ANOVA) ผลการวิเคราะห์พบว่าค่าเฉลี่ยของคะแนนความมีน้ำใจระหว่างกลุ่มทดลองที่ 1 กลุ่มทดลองที่ 2 และกลุ่มควบคุม ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ดังแสดงในตารางที่ 4.6

ตารางที่ 4.6 ผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยของคะแนนความมีน้ำใจหลังการทดลองครั้งที่ 2 ระหว่างกลุ่มทดลองที่ 1 กลุ่มทดลองที่ 2 และกลุ่มควบคุม

แหล่งข้อมูล	df	SS	MS	F
Between Groups	2	48.55	24.27	0.12
Within Groups	111	12.27	11.06	
Total	113	12.76		

$p^* < .05$

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์คะแนนความมีน้ำใจก่อนการทดลอง (Pretest) หลังการทดลองครั้งที่ 1 (Posttest) และหลังการทดลองครั้งที่ 2 (Delayed-posttest) ภายในกลุ่มทดลองที่ 1 ที่ได้รับการพัฒนาความมีน้ำใจโดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้จากตัวแบบมีชีวิต กลุ่มทดลองที่ 2 ที่ได้รับการพัฒนาความมีน้ำใจโดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้จากตัวแบบสัญลักษณ์ และกลุ่มควบคุม ที่เรียนตามปกติ โดยการคำนวณค่าเฉลี่ย (M) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) และผลการวิเคราะห์ความแตกต่างค่าเฉลี่ย (M) ของคะแนนความมีน้ำใจก่อนการทดลอง (Pretest) หลังการทดลองครั้งที่ 1 (Posttest) และหลังการทดลองครั้งที่ 2 (Delayed-posttest) ภายในกลุ่มทดลองที่ 1 ที่ได้รับการพัฒนาความมีน้ำใจโดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้จากตัวแบบมีชีวิต กลุ่มทดลองที่ 2 ที่ได้รับการพัฒนาความมีน้ำใจโดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้จากตัวแบบสัญลักษณ์ และกลุ่มควบคุม ที่เรียนตามปกติ โดยการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวแบบวัดซ้ำ (One-Way repeated measure ANOVA) ประกอบด้วย 3 หัวข้อ ได้แก่

2.1 กลุ่มทดลองที่ 1

การวิเคราะห์คะแนนความมีน้ำใจก่อนการทดลอง หลังการทดลองครั้งที่ 1 และหลังการทดลองครั้งที่ 2 ภายในกลุ่มทดลองที่ 1 ที่ได้รับการพัฒนาความมีน้ำใจโดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้จากตัวแบบมีชีวิต โดยการคำนวณค่าเฉลี่ย (M) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) ดังแสดงในตารางที่ 4.7

ตารางที่ 4.7 ผลการวิเคราะห์คะแนนความมีน้ำใจก่อนการทดลอง หลังการทดลองครั้งที่ 1 และ หลังการทดลองครั้งที่ 2 ภายในกลุ่มทดลองที่ 1

ค่าสถิติ	N	ความมีน้ำใจ	
		M	SD
ก่อนการทดลอง	38	107.64	7.67
หลังการทดลองครั้งที่ 1	38	108.43	12.22
หลังการทดลองครั้งที่ 2	38	109.81	12.31

และการวิเคราะห์ความแตกต่างค่าเฉลี่ย (M) ของคะแนนความมีน้ำใจก่อนการทดลอง (Pretest) หลังการทดลองครั้งที่ 1 (Posttest) และหลังการทดลองครั้งที่ 2 (Delayed-posttest) ภายในกลุ่มทดลองที่ 1 ที่ได้รับการพัฒนาความมีน้ำใจโดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้จากตัวแบบมีชีวิต โดยการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวแบบวัดซ้ำ (One-Way repeated measure ANOVA) ผลการวิเคราะห์พบว่าค่าเฉลี่ยของคะแนนความมีน้ำใจก่อนการทดลอง (Pretest) หลังการทดลองครั้งที่ 1 (Posttest) และหลังการทดลองครั้งที่ 2 (Delayed-posttest) ภายในกลุ่มทดลองที่ 1 ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ดังแสดงในตารางที่ 4.8

ตารางที่ 4.8 ผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยของคะแนนความมีน้ำใจก่อนการทดลอง หลังการทดลอง ครั้งที่ 1 และหลังการทดลองครั้งที่ 2 ภายในกลุ่มทดลองที่ 1

แหล่งข้อมูล	df	SS	MS	F
Sphericity Assumed	2	91.87	45.94	1.01
Greenhouse-Geisser	1.86	91.87	49.49	1.01
Huynh-Feldt	1.95	91.87	47.11	1.01
Lower-bound	1.00	91.87	91.87	1.01

$p^* < .05$

2.2 กลุ่มทดลองที่ 2

การวิเคราะห์คะแนนความมีน้ำใจก่อนการทดลอง หลังการทดลองครั้งที่ 1 และหลังการทดลองครั้งที่ 2 ภายในกลุ่มทดลองที่ 2 ที่ได้รับการพัฒนาความมีน้ำใจโดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้จากตัวแบบสัญลักษณ์ โดยการคำนวณค่าเฉลี่ย (M) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) ดังแสดงในตารางที่ 4.9

ตารางที่ 4.9 ผลการวิเคราะห์คะแนนความมีน้ำใจก่อนการทดลอง หลังการทดลองครั้งที่ 1 และ หลังการทดลองครั้งที่ 2 ภายในกลุ่มทดลองที่ 2

ค่าสถิติ	N	ความมีน้ำใจ	
		M	SD
ก่อนการทดลอง	38	108.05	7.80
หลังการทดลองครั้งที่ 1	38	111.57	9.92
หลังการทดลองครั้งที่ 2	38	112.90	8.08

และการวิเคราะห์ความแตกต่างค่าเฉลี่ย (M) ของคะแนนความมีน้ำใจก่อนการทดลอง (Pretest) หลังการทดลองครั้งที่ 1 (Posttest) และหลังการทดลองครั้งที่ 2 (Delayed-posttest) ภายในกลุ่มทดลองที่ 2 ที่ได้รับการพัฒนาความมีน้ำใจโดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้จากตัวแบบ สัญลักษณ์ โดยการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวแบบวัดซ้ำ (One-Way repeated measure ANOVA) ผลการวิเคราะห์พบว่าค่าเฉลี่ยของคะแนนความมีน้ำใจก่อนการทดลอง (Pretest) หลังการทดลองครั้งที่ 1 (Posttest) และหลังการทดลองครั้งที่ 2 (Delayed-posttest) ภายในกลุ่มทดลองที่ 2 แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ดังแสดงในตารางที่ 4.10

ตารางที่ 4.10 ผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยของคะแนนความมีน้ำใจก่อนการทดลอง หลังการทดลองครั้งที่ 1 และหลังการทดลองครั้งที่ 2 ภายในกลุ่มทดลองที่ 2

แหล่งข้อมูล	df	SS	MS	F
Sphericity Assumed	2	47.69	23.84	6.49*
Greenhouse-Geisser	1.80	47.69	26.46	6.49*
Huynh-Feldt	1.89	47.69	25.25	6.49*
Lower-bound	1.00	47.69	47.69	6.49*

p* < .05

2.3 กลุ่มควบคุม

การวิเคราะห์คะแนนความมีน้ำใจก่อนการทดลอง หลังการทดลองครั้งที่ 1 และหลังการทดลองครั้งที่ 2 ภายในกลุ่มควบคุม ที่เรียนตามปกติ โดยการคำนวณค่าเฉลี่ย (M) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) ดังแสดงในตารางที่ 4.11

ตารางที่ 4.11 ผลการวิเคราะห์คะแนนความมีน้ำใจก่อนการทดลอง หลังการทดลองครั้งที่ 1 และ หลังการทดลองครั้งที่ 2 ภายในกลุ่มควบคุม

ค่าสถิติ	N	ความมีน้ำใจ	
		M	SD
ก่อนการทดลอง	38	106.92	8.91
หลังการทดลองครั้งที่ 1	38	110.37	9.48
หลังการทดลองครั้งที่ 2	38	107.89	10.72

และการวิเคราะห์ความแตกต่างค่าเฉลี่ย (M) ของคะแนนความมีน้ำใจก่อนการทดลอง (Pretest) หลังการทดลองครั้งที่ 1 (Posttest) และหลังการทดลองครั้งที่ 2 (Delayed-posttest) ภายในกลุ่มควบคุม ที่เรียนตามปกติ โดยการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวแบบวัดซ้ำ (One-Way repeated measure ANOVA) ผลการวิเคราะห์พบว่าค่าเฉลี่ยของคะแนนความมีน้ำใจก่อนการทดลอง (Pretest) หลังการทดลองครั้งที่ 1 (Posttest) และหลังการทดลองครั้งที่ 2 (Delayed-posttest) ภายในกลุ่มควบคุม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ดังแสดงในตารางที่ 4.12

ตารางที่ 4.12 ผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยของคะแนนความมีน้ำใจก่อนการทดลอง หลังการทดลองครั้งที่ 1 และหลังการทดลองครั้งที่ 2 ภายในกลุ่มควบคุม

แหล่งข้อมูล	df	SS	MS	F
Sphericity Assumed	2	23.99	11.99	5.13*
Greenhouse-Geisser	1.84	23.99	13.06	5.13*
Huynh-Feldt	1.93	23.99	12.44	5.13*
Lower-bound	1.00	23.99	23.99	5.13*

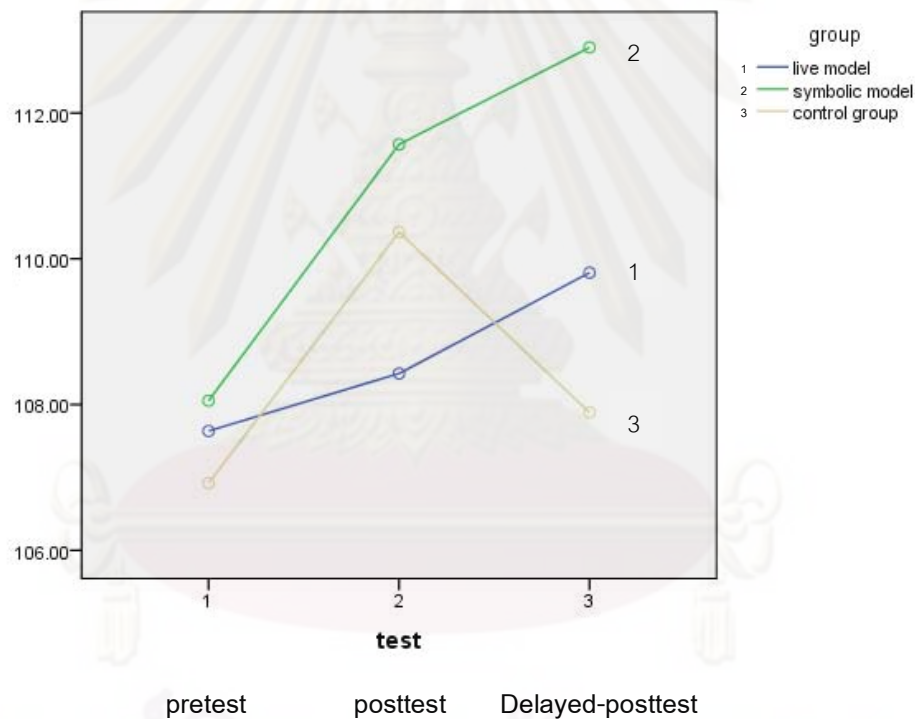
p* < .05

สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล

1. หลังการทดลองนักเรียนประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนพิบูลอุปถัมภ์ที่ได้รับกิจกรรมการเรียนรู้จากตัวแบบมีชีวิตและตัวแบบสัญลักษณ์มีความมีน้ำใจสูงกว่ากลุ่มควบคุมไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2. หลังการทดลองนักเรียนประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนพิบูลอุปถัมภ์ที่ได้รับกิจกรรมการเรียนรู้จากตัวแบบมีชีวิตมีความมีน้ำใจสูงกว่าก่อนการทดลองไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และนักเรียนประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนพิบูลอุปถัมภ์ที่ได้รับกิจกรรมการเรียนรู้จากตัวแบบสัญลักษณ์มีความมีน้ำใจสูงกว่าก่อนการทดลองแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. หลังการทดลองนักเรียนประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนพิบูลอุปถัมภ์ที่ได้รับกิจกรรมการเรียนรู้จากตัวแบบสัญลักษณ์มีความมีน้ำใจสูงกว่านักเรียนที่ได้รับกิจกรรมการเรียนรู้จากตัวแบบมีชีวิตไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ดังแสดงในแผนภาพที่ 4.1

แผนภาพที่ 4.1 ค่าเฉลี่ยของคะแนนความมีน้ำใจของกลุ่มทดลองที่ 1 กลุ่มทดลองที่ 2 และกลุ่มควบคุม การวัดผลก่อนการทดลอง หลังการทดลองครั้งที่ 1 และหลังการทดลองครั้งที่ 2

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลของการเรียนรู้จากตัวแบบมีชีวิตและตัวแบบสัญลักษณ์ที่มีต่อการพัฒนาความมีน้ำใจของนักเรียนประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนพิบูลอุปถัมภ์และศึกษาความแตกต่างระหว่างผลของการเรียนรู้จากตัวแบบมีชีวิตและตัวแบบสัญลักษณ์ที่มีต่อการพัฒนาความมีน้ำใจของนักเรียนประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนพิบูลอุปถัมภ์

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนพิบูลอุปถัมภ์ ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2552 จำนวน 160 คน (จำนวน 4 ห้องเรียน ได้แก่ ป.5/1 ป.5/2 ป.5/3 และ ป.5/4) ได้มาโดยการสุ่มแบบเจาะจง (Purposive sampling) โดยใช้เกณฑ์ดังต่อไปนี้ 1) เป็นโรงเรียนสหศึกษา 2) มีการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการ 3) โรงเรียนตั้งอยู่ในเขตกรุงเทพมหานคร 4) การเดินทางสะดวก ปลอดภัย และ 5) ผู้บริหารและคณะครูยินดีให้ความร่วมมือในการวิจัยเป็นอย่างดี

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนพิบูลอุปถัมภ์ ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2552 จำนวน 114 คน ได้มาโดยการสุ่มแบบง่าย (Simple random sampling) โดยมีขั้นตอนดังต่อไปนี้ 1) การจัดเข้ากลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม โดยผู้วิจัยทำฉลากจำนวน 4 ใบ ตามจำนวนห้องเรียนของประชากร จากนั้นจับฉลากครั้งที่ 1 ได้แก่ ป.5/2 เป็นกลุ่มทดลองที่ 1 ได้รับการพัฒนาความมีน้ำใจโดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้จากตัวแบบมีชีวิต จับฉลากครั้งที่ 2 ได้แก่ ป.5/3 เป็นกลุ่มทดลองที่ 2 ได้รับการพัฒนาความมีน้ำใจโดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้จากตัวแบบสัญลักษณ์ และจับฉลากครั้งที่ 3 ได้แก่ ป.5/4 เป็นกลุ่มควบคุม เรียนตามปกติ จำนวนกลุ่มละ 38 คน 2) ทดสอบความเท่าเทียมกันของกลุ่มตัวอย่างทั้ง 3 กลุ่ม โดยใช้แบบวัดความมีน้ำใจที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น วัดผลก่อนการทดลอง (Pretest) โดยการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-Way ANOVA) ผลการวิเคราะห์พบว่าค่าเฉลี่ยของคะแนนความมีน้ำใจระหว่างกลุ่มทดลองที่ 1 กลุ่มทดลองที่ 2 และกลุ่มควบคุม ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตัวแปรในการวิจัยครั้งนี้ ตัวแปรอิสระ (Independent variable) ได้แก่ การเรียนรู้จากตัวแบบมีชีวิต คือ เพื่อน และการเรียนรู้จากตัวแบบสัญลักษณ์ คือ การ์ตูน ตัวแปรตาม (Dependent variable) ได้แก่ ความมีน้ำใจ คือ การไม่เห็นแก่ตัว การช่วยเหลือผู้อื่น และการเห็นอกเห็นใจผู้อื่น

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ กิจกรรมการเรียนรู้จากตัวแบบมีชีวิต จัดเป็นกิจกรรมเสริมหลักสูตร รวมจำนวนทั้งหมด 11 ครั้ง ใช้เวลาครั้งละ 30 นาที และกิจกรรมการเรียนรู้จากตัวแบบสัญลักษณ์ จัดเป็นกิจกรรมเสริมหลักสูตร รวมจำนวนทั้งหมด 11 ครั้ง ใช้เวลาครั้งละ 30 นาที แบบวัดความมีน้ำใจ เป็นแบบวัดประเภทสถานการณ์ มี 4 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ

การวิเคราะห์ข้อมูลแบ่งออกเป็น 2 ตอน โดยตอนที่ 1 เป็นการวิเคราะห์คะแนนความมีน้ำใจก่อนการทดลองและหลังการทดลอง ระหว่างกลุ่มทดลองที่ 1 ที่ได้รับการพัฒนาความมีน้ำใจโดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้จากตัวแบบมีชีวิต กลุ่มทดลองที่ 2 ที่ได้รับการพัฒนาความมีน้ำใจโดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้จากตัวแบบสัญลักษณ์ และกลุ่มควบคุม ที่เรียนตามปกติ โดยการคำนวณค่าเฉลี่ย (M) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) และวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-Way ANOVA) และตอนที่ 2 เป็นการวิเคราะห์คะแนนความมีน้ำใจก่อนการทดลองและหลังการทดลอง ภายในกลุ่มทดลองที่ 1 ที่ได้รับการพัฒนาความมีน้ำใจโดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้จากตัวแบบมีชีวิต กลุ่มทดลองที่ 2 ที่ได้รับการพัฒนาความมีน้ำใจโดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้จากตัวแบบสัญลักษณ์ และกลุ่มควบคุม ที่เรียนตามปกติ โดยการคำนวณค่าเฉลี่ย (M) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) และวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวแบบวัดซ้ำ (One-Way repeated measure ANOVA)

จากกรอบแนวคิดในการวิจัย สมมติฐานในการวิจัยครั้งนี้ คือ 1) หลังการทดลองนักเรียนประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนพิบูลอุปถัมภ์ที่ได้รับกิจกรรมการเรียนรู้จากตัวแบบมีชีวิตและตัวแบบสัญลักษณ์จะมีความมีน้ำใจสูงกว่ากลุ่มควบคุม 2) หลังการทดลองนักเรียนประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนพิบูลอุปถัมภ์ที่ได้รับกิจกรรมการเรียนรู้จากตัวแบบมีชีวิตและตัวแบบสัญลักษณ์จะมีความมีน้ำใจสูงกว่าก่อนการทดลอง และ 3) หลังการทดลองนักเรียนประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนพิบูลอุปถัมภ์ที่ได้รับกิจกรรมการเรียนรู้จากตัวแบบมีชีวิตจะมีความมีน้ำใจสูงกว่านักเรียนที่ได้รับกิจกรรมการเรียนรู้จากตัวแบบสัญลักษณ์

สรุปผลการวิจัย

1. หลังการทดลองนักเรียนประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนพิบูลอุปถัมภ์ที่ได้รับกิจกรรมการเรียนรู้จากตัวแบบมีชีวิตและตัวแบบสัญลักษณ์มีความมีน้ำใจสูงกว่ากลุ่มควบคุมไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2. หลังการทดลองนักเรียนประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนพิบูลอุปถัมภ์ที่ได้รับกิจกรรมการเรียนรู้จากตัวแบบมีชีวิตมีความมีน้ำใจสูงกว่าก่อนการทดลองไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และนักเรียนประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนพิบูลอุปถัมภ์ที่ได้รับกิจกรรมการเรียนรู้จากตัวแบบสัญลักษณ์มีความมีน้ำใจสูงกว่าก่อนการทดลองแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. หลังการทดลองนักเรียนประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนพิบูลอุปถัมภ์ที่ได้รับกิจกรรมการเรียนรู้จากตัวแบบสัญลักษณ์มีความมีน้ำใจสูงกว่านักเรียนที่ได้รับกิจกรรมการเรียนรู้จากตัวแบบมีชีวิตไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อภิปรายผล

จากผลการวิจัยข้างต้น ผู้วิจัยนำมาอภิปรายผลการพัฒนาความมีน้ำใจของนักเรียนประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนพิบูลอุปถัมภ์โดยใช้การเรียนรู้จากตัวแบบมีชีวิตและตัวแบบสัญลักษณ์ ประกอบด้วย 4 หัวข้อ ได้แก่

1. การใช้กิจกรรมการเรียนรู้จากตัวแบบมีชีวิตเพื่อพัฒนาความมีน้ำใจ
2. การใช้กิจกรรมการเรียนรู้จากตัวแบบสัญลักษณ์เพื่อพัฒนาความมีน้ำใจ
3. การวัดผลหลังการทดลองครั้งที่ 1 (Posttest)
4. การวัดผลหลังการทดลองครั้งที่ 2 (Delayed-posttest) โดยมีรายละเอียด ดังต่อไปนี้

1. การใช้กิจกรรมการเรียนรู้จากตัวแบบมีชีวิตเพื่อพัฒนาความมีน้ำใจ

การวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้กิจกรรมการเรียนรู้จากตัวแบบมีชีวิตเพื่อพัฒนาความมีน้ำใจของนักเรียนประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนพิบูลอุปถัมภ์ โดยใช้ตัวแบบมีชีวิต คือ เพื่อน ซึ่งผู้วิจัยจึงได้ขอความร่วมมือจากอาจารย์ประจำชั้นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนพิบูลอุปถัมภ์ของกลุ่มทดลองที่ 1 ที่ได้รับกิจกรรมการเรียนรู้จากตัวแบบมีชีวิตเป็นผู้คัดเลือกนักเรียนเพื่อใช้เป็นตัวแบบมีชีวิตในการพัฒนาความมีน้ำใจ ซึ่งคัดเลือกจากลักษณะความมีน้ำใจที่ผู้วิจัยนิยามขึ้น โดยความมีน้ำใจ ประกอบด้วยทั้งหมด 9 ลักษณะ ได้แก่ 1) การไม่ละเลยหน้าที่ของตนในการทำงาน 2) การไม่แย่งที่คนอื่นในการเข้าแถว 3) การบริจาคเงินหรือสิ่งของให้แก่เพื่อน 4) การช่วยอธิบายเนื้อหาที่เพื่อนไม่เข้าใจ 5) การช่วยเพื่อนถือของ 6) การให้เพื่อนยืมอุปกรณ์การเรียน 7) การปลอบใจให้กำลังใจเมื่อเพื่อนมีความทุกข์ 8) การปลอบใจไม่ซ้ำเติมเมื่อเพื่อนสอบได้คะแนนไม่ดี และ 9) การตั้งใจฟังเมื่อเพื่อนเล่าปัญหาส่วนตัวให้ฟัง ซึ่งตัวแบบมีชีวิตที่อาจารย์ประจำชั้นเป็นผู้คัดเลือกเพื่อใช้ในการพัฒนาความมีน้ำใจจะมีจำนวนทั้งหมด 9 คน ตามลักษณะคำนิยามของผู้วิจัย เพื่อนำมาใช้เป็นตัวแบบมีชีวิตในการพัฒนาความมีน้ำใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนพิบูลอุปถัมภ์ ซึ่งจากการสังเกตของผู้วิจัยพบว่า ตัวแบบมีชีวิตที่ใช้ในการพัฒนาความมีน้ำใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนพิบูลอุปถัมภ์ ที่ได้รับคัดเลือกจากอาจารย์ประจำชั้นเพื่อนำมาเป็นตัวแบบมีชีวิตในการวิจัยครั้งนี้ เป็นนักเรียนที่มีคุณสมบัติที่จะเป็นตัวแบบมีชีวิตในการพัฒนาความมีน้ำใจตรงตามลักษณะทั้งหมด 9 ลักษณะที่ผู้วิจัยนิยามขึ้น แต่อาจจะไม่มีคุณสมบัติในการดำเนินกิจกรรมการเรียนรู้จากตัวแบบมีชีวิต เช่น การพูดคุย หรือการสนทนากับ

นักเรียนในกลุ่มทดลองที่ 1 ที่ได้รับกิจกรรมการเรียนรู้จากตัวแบบมีชีวิตได้ดีเท่าที่ควร จึงทำให้กิจกรรมการเรียนรู้จากตัวแบบมีชีวิตไม่สามารถพัฒนาความมีน้ำใจของนักเรียนได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

2. การใช้กิจกรรมการเรียนรู้จากตัวแบบสัญลักษณ์เพื่อพัฒนาความมีน้ำใจ

การวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้กิจกรรมการเรียนรู้จากตัวแบบสัญลักษณ์เพื่อพัฒนาความมีน้ำใจของนักเรียนประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนพิบูลอุปถัมภ์ โดยใช้ตัวแบบสัญลักษณ์ คือ การ์ตูน ซึ่งผู้วิจัยได้ทำการคัดเลือกการ์ตูนที่มีเนื้อหาสอดคล้องกับความมีน้ำใจ ตามความมีน้ำใจที่ผู้วิจัยนิยามขึ้น โดยความมีน้ำใจ ประกอบด้วยทั้งหมด 9 ลักษณะ ได้แก่ 1) การไม่ละเลยหน้าที่ของตนในการทำงาน 2) การไม่แย่งที่คนอื่นในการเข้าแถว 3) การบริจาคเงินหรือสิ่งของให้แก่เพื่อน 4) การช่วยอธิบายเนื้อหาที่เพื่อนไม่เข้าใจ 5) การช่วยเพื่อนถือของ 6) การให้เพื่อนยืมอุปกรณ์การเรียน 7) การปลอบใจให้กำลังใจเมื่อเพื่อนมีความทุกข์ 8) การปลอบใจไม่ซ้ำเติมเมื่อเพื่อนสอบได้คะแนนไม่ดี และ 9) การตั้งใจฟังเมื่อเพื่อนเล่าปัญหาส่วนตัวให้ฟัง เพื่อนำมาติดต่อให้มีเนื้อหาตรงตามลักษณะทั้งหมด 9 ลักษณะที่ผู้วิจัยนิยามขึ้น และดำเนินการติดต่อการ์ตูนเพื่อใช้ในการพัฒนาความมีน้ำใจแต่ละลักษณะให้มีเวลาประมาณ 5 นาที ตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อนำมาเป็นตัวแบบสัญลักษณ์โดยใช้การ์ตูนในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้จากตัวแบบสัญลักษณ์ ซึ่งจากการสังเกตของผู้วิจัยพบว่า การ์ตูนที่ได้คัดเลือกมาใช้เป็นตัวแบบสัญลักษณ์ เป็นการ์ตูนที่สามารถเคลื่อนไหวได้ และมีสีสันสวยงาม สามารถดึงดูดความสนใจของนักเรียนในกลุ่มทดลองที่ 2 ที่ได้รับกิจกรรมการเรียนรู้จากตัวแบบสัญลักษณ์ได้จริง หากแต่เนื้อหาของการ์ตูนที่นำมาติดต่อ อาจไม่ตรงตามลักษณะของความมีน้ำใจตามลักษณะทั้งหมด 9 ลักษณะที่ผู้วิจัยนิยามขึ้น เนื่องจากเป็นการติดต่อการ์ตูนอาจทำให้เนื้อหาบางส่วนในการ์ตูนไม่สามารถสื่อความหมายได้ตรงตามลักษณะของความมีน้ำใจที่ผู้วิจัยนิยามขึ้น จึงทำการใช้กิจกรรมการเรียนรู้จากตัวแบบสัญลักษณ์ไม่สามารถพัฒนาความมีน้ำใจของนักเรียนได้ดีเท่าที่ควร

3. การวัดผลหลังการทดลองครั้งที่ 1 (Posttest)

การวิจัยในครั้งนี้ มีการวัดผล 3 ครั้ง คือ การวัดผลก่อนการทดลอง (Pretest) การวัดผลหลังการทดลอง ครั้งที่ 1 (Posttest) และการวัดผลหลังการทดลอง ครั้งที่ 2 (Delayed-posttest) โดยเว้นระยะเวลาหลังจากการวัดผลหลังการทดลองครั้งที่ 1 (Posttest) เป็นเวลา 2 สัปดาห์ ซึ่งจากการสังเกตของผู้วิจัยพบว่า การวัดผลหลังการทดลอง ครั้งที่ 1 (Posttest) ในกลุ่มควบคุมที่เรียนตามปกตินักเรียนมีคะแนนความมีน้ำใจหลังการทดลองครั้งที่ 1 สูงกว่าก่อนการทดลองแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ผู้วิจัยจึงนำผลการวิจัยของกลุ่มควบคุมในครั้งนี้มาอภิปรายผลด้วย เนื่องจากกลุ่มควบคุมเป็นกลุ่มที่เรียนตามปกติ ไม่ได้รับการพัฒนาความมี

น้ำใจโดยใช้การเรียนรู้จากตัวแบบมีชีวิตรและตัวแบบสัญลักษณ์ หากแต่ยังพบการพัฒนาความมีน้ำใจระหว่างการวัดผลก่อนการทดลอง (Pretest) และการวัดผลหลังการทดลอง ครั้งที่ 1 (Posttest) คือ วัดผลหลังการทดลองทันทีอย่างชัดเจน จนทำให้เห็นความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ผู้วิจัยจึงได้ศึกษาข้อมูลของกลุ่มควบคุมที่เรียนตามปกติหลังการทดลองครั้งที่ 1 (Posttest) เพิ่มเติม เพื่อหาสาเหตุของการพัฒนาความมีน้ำใจของนักเรียนในกลุ่มควบคุมที่เรียนตามปกติ ผู้วิจัยพบว่าอาจเกิดจากในช่วงการวัดผลหลังการทดลองครั้งที่ 1 (Posttest) นักเรียนในกลุ่มควบคุมที่เรียนตามปกติ ได้รับการคัดเลือกจากทางโรงเรียนให้เป็นนักเรียนดีเด่นในด้านคุณธรรมและมีการมอบใบประกาศนียบัตรหน้าเสาธงด้วย จึงอาจส่งผลให้นักเรียนในกลุ่มควบคุม ซึ่งเป็นกลุ่มที่ไม่ได้รับการพัฒนาความมีน้ำใจโดยใช้การเรียนรู้จากตัวแบบมีชีวิตรและตัวแบบสัญลักษณ์ อาจจะได้รับการพัฒนาความมีน้ำใจจากทางโรงเรียนจนทำให้คะแนนความมีน้ำใจของนักเรียนในกลุ่มควบคุมสูงขึ้นในช่วงการวัดผลหลังการทดลองครั้งที่ 1 (Posttest) จนทำให้เห็นความแตกต่างระหว่างการวัดผลก่อนการทดลอง (Pretest) และการวัดผลหลังการทดลอง ครั้งที่ 1 (Posttest) ได้อย่างชัดเจน

4. การวัดผลหลังการทดลองครั้งที่ 2 (Delayed-posttest)

การวิจัยในครั้งนี้ มีการวัดผล 3 ครั้ง คือ การวัดผลก่อนการทดลอง (Pretest) การวัดผลหลังการทดลอง ครั้งที่ 1 (Posttest) และการวัดผลหลังการทดลอง ครั้งที่ 2 (Delayed-posttest) โดยเว้นระยะเวลาหลังจากการวัดผลหลังการทดลองครั้งที่ 1 (Posttest) เป็นเวลา 2 สัปดาห์ ซึ่งจากการสังเกตของผู้วิจัยพบว่า การวัดผลหลังการทดลอง ครั้งที่ 2 (Delayed-posttest) ในกลุ่มทดลองที่ 2 ที่ได้รับการพัฒนาความมีน้ำใจโดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้จากตัวแบบสัญลักษณ์ นักเรียนมีคะแนนความมีน้ำใจหลังการทดลองครั้งที่ 2 สูงกว่าก่อนการทดลองแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ผู้วิจัยจึงนำผลการวิจัยของกลุ่มทดลองที่ 2 ในครั้งนี้มาอภิปรายผลด้วย เนื่องจากกลุ่มทดลองที่ 2 เป็นกลุ่มที่ได้รับการพัฒนาความมีน้ำใจโดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้จากตัวแบบสัญลักษณ์ มีคะแนนความมีน้ำใจการวัดผลก่อนการทดลอง (Pretest) และการวัดผลหลังการทดลอง ครั้งที่ 2 (Delayed-posttest) คือ เว้นระยะเวลาหลังจากการวัดผลหลังการทดลองครั้งที่ 1 (Posttest) เป็นเวลา 2 สัปดาห์ แตกต่างกันอย่างชัดเจน จนทำให้เห็นความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 อาจเกิดจากกระบวนการเรียนรู้โดยการสังเกตจากตัวแบบ ผู้สังเกตอาจจะไม่แสดงพฤติกรรมออกมาทันทีหลังจากสังเกตตัวแบบ โดยจะแสดงพฤติกรรมออกมาเมื่อพฤติกรรมนั้นมีคุณค่า เช่น อาจจะแสดงพฤติกรรมเพื่อให้ตนเองได้รับรางวัล หรืออาจจะแสดงพฤติกรรมเพราะกลัวถูกลงโทษ เป็นต้น (Bandura, 1932) ซึ่งนักเรียนในกลุ่มทดลองที่ 2 ที่ได้รับการพัฒนาความมีน้ำใจโดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้จากตัวแบบสัญลักษณ์ อาจจะอยู่ในกระบวนการ

เรียนรู้โดยการสังเกตจากตัวแบบ คือ หลังการวัดผลการทดลองครั้งที่ 1 (Posttest) นักเรียนในกลุ่มทดลองที่ 2 ที่ได้รับการพัฒนาความมีน้ำใจโดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้จากตัวแบบสัญลักษณ์ อาจจะได้รับการพัฒนาความมีน้ำใจแล้วหากแต่ยังไม่แสดงพฤติกรรมออกมา เนื่องจากไม่เห็นคุณค่าของความมีน้ำใจ แต่อาจจะแสดงความมีน้ำใจหลังการวัดผลการทดลองครั้งที่ 2 (Delayed-posttest) เพราะนักเรียนได้เรียนรู้ว่าพฤติกรรมนั้นมีคุณค่า เช่น อาจจะแสดงพฤติกรรมเพื่อให้ตนเองได้รับรางวัล หรืออาจจะแสดงพฤติกรรมเพราะกลัวถูกลงโทษ จึงทำให้เกิดการพัฒนาความมีน้ำใจจนเห็นความแตกต่างอย่างชัดเจนระหว่างการวัดผลก่อนการทดลอง (Pretest) และการวัดผลหลังการทดลอง ครั้งที่ 2 (Delayed-posttest)

ข้อเสนอแนะ

จากการอภิปรายผลข้างต้น ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะในการพัฒนาความมีน้ำใจของนักเรียนประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนพิบูลอุปถัมภ์โดยใช้การเรียนรู้จากตัวแบบมีชีวิตและตัวแบบสัญลักษณ์ ประกอบด้วย 2 หัวข้อ ดังต่อไปนี้

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้
2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป โดยมีรายละเอียด ดังต่อไปนี้

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้

1.1 จากผลการวิจัยพบว่า หลังการเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้จากตัวแบบสัญลักษณ์นักเรียนประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนพิบูลอุปถัมภ์มีค่าเฉลี่ยของความมีน้ำใจสูงกว่าก่อนการเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้จากตัวแบบสัญลักษณ์แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แสดงให้เห็นว่าการใช้กิจกรรมการเรียนรู้จากตัวแบบสัญลักษณ์ สามารถพัฒนาความมีน้ำใจของนักเรียนประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนพิบูลอุปถัมภ์ได้ จึงควรมีการนำกิจกรรมการเรียนรู้จากตัวแบบสัญลักษณ์ไปพัฒนาความมีน้ำใจ โดยจัดทำเป็นกิจกรรมเสริมหลักสูตร หรือนำไปบูรณาการจัดการเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียนในทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ เพื่อเป็นการช่วยส่งเสริมให้มีการพัฒนาความมีน้ำใจอย่างต่อเนื่อง และยั่งยืน

1.2 จากผลการวิจัยพบว่า หลังการเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้จากตัวแบบสัญลักษณ์นักเรียนประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนพิบูลอุปถัมภ์มีค่าเฉลี่ยของความมีน้ำใจสูงกว่าก่อนการเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้จากตัวแบบสัญลักษณ์แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แสดงให้เห็นว่าการใช้กิจกรรมการเรียนรู้จากตัวแบบสัญลักษณ์ สามารถพัฒนาความมีน้ำใจของนักเรียนประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนพิบูลอุปถัมภ์ได้ จึงควรมีการนำกิจกรรมการเรียนรู้จาก

ตัวแบบสัญลักษณ์ไปพัฒนาความมีน้ำใจ ในโรงเรียนแห่งอื่นๆ เพื่อเป็นการช่วยส่งเสริมให้มีการพัฒนาความมีน้ำใจ ได้อย่างกว้างขวางและครอบคลุม

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการทำวิจัยเพื่อพัฒนาความมีน้ำใจโดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้จากตัวแบบมีชีวิต โดยปรับปรุงในส่วนลักษณะของตัวแบบมีชีวิต คือ เพื่อน ซึ่งจากการสังเกตของผู้วิจัยพบว่านักเรียนที่ได้รับคัดเลือกมาเป็นตัวแบบอาจมีคุณสมบัติตรงตามความมีน้ำใจที่ผู้วิจัยกำหนดขึ้น แต่อาจไม่มีคุณสมบัติในการพูดคุย สนทนา หรือทำกิจกรรมกับนักเรียนในกลุ่มทดลองที่ 1 ได้ดีเท่าที่ควร จึงทำการใช้กิจกรรมการเรียนรู้จากตัวแบบมีชีวิตไม่สามารถพัฒนาความมีน้ำใจของนักเรียนได้เท่าที่ควร ดังนั้นในการทำวิจัยครั้งต่อไป ผู้วิจัยเสนอว่าควรมีการทำเกณฑ์เพื่อใช้ประเมินตัวแบบมีชีวิต เช่น มีคุณสมบัติตรงตามคุณสมบัติที่กำหนด และมีการซักซ้อมตัวแบบมีชีวิตก่อนที่จะนำไปใช้ในการทดลองจริง ให้มีลักษณะที่สามารถพูดคุย สนทนา และทำกิจกรรมร่วมกับนักเรียนในกลุ่มทดลองได้ทำเกณฑ์ที่กำหนด

2.2 ควรมีการทำวิจัยเพื่อพัฒนาความมีน้ำใจโดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้จากตัวแบบสัญลักษณ์ โดยปรับปรุงในส่วนการติดต่อการดู เพื่อนำมาใช้เป็นตัวแบบสัญลักษณ์ ซึ่งในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ทำการคัดเลือกการดูที่มีเนื้อหาสอดคล้องกับความมีน้ำใจ เพื่อนำมาติดต่อให้มีเนื้อหาและเวลาที่พอเหมาะในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้จากตัวแบบสัญลักษณ์ ซึ่งการดูที่ได้คัดเลือกมาใช้เป็นการดูที่มีสีสันสวยงาม สามารถเคลื่อนไหว และมีการพูดคุย สนทนา แต่เนื้อหาที่นำมาติดต่ออาจไม่มีความชัดเจนและตรงตามลักษณะของความมีน้ำใจ จึงทำการใช้กิจกรรมการเรียนรู้จากตัวแบบสัญลักษณ์ไม่สามารถพัฒนาความมีน้ำใจของนักเรียนได้เท่าที่ควร ผู้วิจัยจึงเสนอว่าควรมีการติดต่อการดูโดยเน้นให้มีเนื้อหาตรงตามลักษณะที่ต้องการ

รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

กรรมา ศรีแสน. 2546. ผลของการใช้หนังสือการ์ตูนตัวแบบ ต่อการพัฒนาพฤติกรรมจริยธรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยขอนแก่น (ศึกษาศาสตร์).

วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต. สาขาวิชาจิตวิทยาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

ชรีย์นาท จิตต์บรรเทา. 2538. การเปรียบเทียบผลของการใช้สถานการณ์จำลองและกรณีตัวอย่างที่มีต่อความมีน้ำใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนวัดบ่อ (นันทวิทยา) อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต. วิชาเอกจิตวิทยาการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

เดือนเด่นหล้า ชัยปริญญา. 2539. การปลูกฝังจริยธรรมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนกวางใจศึกษา อำเภอภูเขียว จังหวัดชัยภูมิ. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต. สาขาวิชาจิตวิทยาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

ถวิลวัลย์ อัมรินทร์. 2543. การศึกษาความมีน้ำใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนมหิตลวิทยานุสรณ์ จังหวัดนครปฐม. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต. วิชาเอกจิตวิทยาการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

ประทีป กระจ่ายพันธ์. 2538. ผลของการใช้ตัวแบบบุคคลจริงและบทบาทสมมติเพื่อพัฒนาความรับผิดชอบของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ในโรงเรียนวิจิตรพิทยา จังหวัดอุบลราชธานี. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต. สาขาวิชาจิตวิทยาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

ประภาพร มั่นเจริญ. 2544. ผลของการใช้กิจกรรมพัฒนาความร่วมรู้สึกและการใช้ตัวแบบสัญลักษณ์ที่มีต่อพฤติกรรมเอื้อเฟื้อของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต. สาขาวิชาจิตวิทยาการศึกษา ภาควิชาสารัตถศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

พระมหาชายันต์ แสนโบราณ. 2547. ผลของโปรแกรมการเสนอตัวแบบต่อลักษณะนิสัยทางจริยธรรมด้านระเบียบวินัยของเด็กปฐมวัย. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต. สาขาจิตวิทยาการให้คำปรึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา.

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2545. 2551. หมวดที่ 4 แนวการจัดการศึกษา [ออนไลน์]. แหล่งที่มา: <http://www.onec.go.th>. [27 มี.ค 2552].

- พิมพิไล ทองไพบูลย์. 2529. การเปรียบเทียบการเรียนรู้พฤติกรรมเชื้อเพื่อของเด็กจากตัวแบบในนิทานประกอบภาพกับตัวแบบในนิทานประกอบหุ่นมือ. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษาศาสตร์. ภาควิชาจิตวิทยา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- มยุรี เสมใจดี. 2546. ผลของกลุ่มสัมพันธ์เพื่อพัฒนาความมีน้ำใจต่อเพื่อนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการ กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษาศาสตร์. สาขาวิชาจิตวิทยาการแนะแนว มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- รังสิมันต์ สุนทรไชยา. 2536. ผลของตัวแบบที่มีต่อพฤติกรรมการมีระเบียบวินัยในชั้นเรียนของนักเรียนวัยย่างเข้าสู่วัยรุ่น. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษาศาสตร์. ภาควิชาจิตวิทยา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- รัตนาภรณ์ พลชา. 2544. ผลของการใช้โปรแกรมพัฒนาพฤติกรรมความซนหมั่นเพียร ความรับผิดชอบและความมีระเบียบวินัยในการเรียนโดยใช้ตัวแบบบุคคลจริงให้กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนภูกระดึงวิทยาคม อำเภอภูกระดึง จังหวัดเลย. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษาศาสตร์. สาขาวิชาจิตวิทยาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- วิภาวี วงศ์อินทร์. 2546. ผลของการใช้ตัวแบบบุคคลจริงและเบี่ยงเบนต่อพฤติกรรมความรับผิดชอบของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนพญาพัฒนศึกษา จังหวัดขอนแก่น. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษาศาสตร์. สาขาวิชาจิตวิทยาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- ศิริชัย กาญจนवासี. 2544. ทฤษฎีการทดสอบแบบดั้งเดิม. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ศึกษาธิการ, กระทรวง. 2551. คุณธรรม 8 ประการ [ออนไลน์]. แหล่งที่มา: <http://www.onec.go.th/>. [27 มี.ค. 2552]
- สิริพร ปุรันต์. 2547. การพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยใช้ตัวแบบนิทานประกอบละครหุ่นเพื่อปลูกฝังพฤติกรรมความรับผิดชอบของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน ช่วงชั้นที่ 1 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนโสตศึกษาจังหวัดขอนแก่น. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษาศาสตร์. สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- สุกัญญา ภูริยะพันธ์. 2540. การเปรียบเทียบผลของการให้คำปรึกษาเป็นกลุ่มและรายบุคคลตามทฤษฎีเผชิญความจริงที่มีต่อความมีน้ำใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนศรีอยุธยา กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษาศาสตร์. สาขาวิชาจิตวิทยาการแนะแนว มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

- สุชีรา ภัทรายุตวรรัตน์. 2545. คู่มือการวัดทางจิตวิทยา. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์เมดิคัลมีเดีย.
- สุรางค์ ไคว์ตระกูล. 2550. จิตวิทยาการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- โสภภาพรณ ทองคำ. 2551. การศึกษาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้านความมีน้ำใจของนักเรียนช่วง ชั้นที่ 3 ของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาในกลุ่มวิภาวดี สังกัดกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต. สาขาวิชาการวัดผลการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- อาคม หงษ์ทอง. 2539. ผลของกิจกรรมกลุ่มที่มีต่อความมีน้ำใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านแบนชะโด เขตมโนบุรี กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต. วิชาเอกจิตวิทยาการแนะแนว มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- เชษณีย์ ฉัตรวิทยานนท์. 2537. ผลของการเข้ากลุ่มฝึกความรู้สึกไวที่มีต่อความมีน้ำใจของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนศรีพฤฒา กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต. วิชาเอกจิตวิทยาการแนะแนว มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

ภาษาอังกฤษ

- Bandura, A. 1977. Social learning theory. Englewood Cliffs: Prentice-Hall.
- Bandura, A. 1986. Social foundation of thought and action: A Social cognitive theory. Englewood Cliffs: Prentice-Hall.
- Bandura, A. 1989. Social cognitive theory. Annals of child development 6: 1-60.
- Bandura, A., & Walters, R. H. 1963. Social learning and personality development. New York: Rinehart & Winston.
- Bar-Tal, D. 1976. Prosocial Behavior: Theory and Research. New York: Hallsted.
- Chimezie, A. 2005. Relative effectiveness of values clarification and symbolic modeling in enhancing the moral values of adolescents in selected nigerian schools. Journal of research on christian education [Online]. Available from: <http://search.ebscohost.com>. [2009, Aug 29]
- Darley, J., & Latane, B. 1970. The unresponsive bystander: Why doesn't he Help ?. New York: Appleton century-Crofts.

- Eisenberg-Berg. ed. 1982. The Development of Prosocial Behavior. New York: Academic Press.
- Eisenberg, N., Carlo, G., Murphy, B., & Vancourt, P. 1995. Prosocial development in late adolescence: A longitudinal study. Developmental Psychology 66: 1179-1197.
- Eisenberg, N., Miller, P. A., Shell, R., McNalley, S., & Shea, C. 1991. Prosocial development in adolescence: A longitudinal study. Developmental Psychology 27: 849-857.
- Eisenberg, N., Shell, R., Pasternack, J., Lennon, R., Beller, R., & Mathy, R. M. 1987. Prosocial development in middle childhood: A longitudinal study. Developmental Psychology 23: 712-718.
- Eisenberg, N., Zhou, Q., & Koller, S. 2001. Brazilian adolescents' prosocial moral adjustment and behavior: Relations to sympathy perspective thinking, gender-role orientation, and demographic characteristics. Journal of Child Developmental [Online]. Available from: <http://search.ebscohost.com>. [2010, April 28]
- Gena, A., Couloura, S., & Kymissis, E. 2005. Modifying the affective behavior of preschoolers with autism using In-Vivo or video modeling and reinforcement contingencies. Journal of Autism and Developmental Disorders [Online]. Available from: <http://search.ebscohost.com>. [2009, Aug 29]
- Helen, B. 2006. Lifespan Development. Houston Community College System: Pearson Education.
- Hoffman, M. L. 2001. Empathy and moral development: implications for caring and justice. Cambridge: Cambridge University Press.
- Jon, R. 2005. Gender differences in the relationship between empathy and forgiveness. The Journal of Social Psychology [Online]. Available from: <http://search.ebscohost.com>. [2009, Aug 29]
- Kohlberg, L. 1976. Moral stages and moralization: The cognitive developmental approach. In T. Lickona (ed.), Moral development and behavior: Theory, research, and social issues, pp. 31-53. New York: Holt.
- Mussen & Eisenberg-Berg. N. 1977. Roots of Caring, Sharing, and Helping. San Francisco: Freeman.

- Piaget, J. 1932. The moral judgment of the child. New York: Macmillan.
- Rachel, B., Nancy, W., & Mark, S. 2009. The influence of electronic sound effects on learning from televised and live models. Journal of Experimental Child Psychology [Online]. Available from: <http://search.ebscohost.com>. [2009, Aug 29]
- Richard, E., & Charies, R. 2007. Benefits and challenges of using live modeling to help preservice teachers transfer technology integration principles. Journal of Computing in Teacher Education [Online]. Available from: <http://search.ebscohost.com>. [2009, Aug 29]
- Robert, B., Ross, D., & Robert, D. 1977. Imitation of live and televised models by children one to three year of age [Online]. Available from: <http://search.ebscohost.com>. [2009, Aug 29]
- Schunk, H. 1991. Learning Theories: An Educational Perspective. University of North Carolina: Chapel Hill.
- Stephanie, C., Michelle, M., Maria, T.M.S. & Etienne, M. 2008. Dispositional forgiveness among adolescents. Journal of Developmental Psychology [Online]. Available from: <http://search.ebscohost.com>. [2009, Aug 29]
- Stuab, E., 1979. Positive Social Behavior and Morality. Vol. 1 & 2. New York: Academy Press.

ภาคผนวก

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก ก

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือ

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือ

1. รองศาสตราจารย์ ดร.สมโภชน์ เขี่ยมสุภาษิต สาขาวิชาจิตวิทยาสังคม
คณะจิตวิทยา
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ณัฐภรณ์ หลาวทอง ภาควิชาวิจัยและจิตวิทยาการศึกษา
คณะครุศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
3. ผู้ช่วยศาสตราจารย์กรกฏา นักคัมภ์ ภาควิชาจิตวิทยาการศึกษาและการแนะแนว
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
4. อาจารย์ ดร.นันทวิทย์ เฟ่มหานาคะ ภาควิชาการแนะแนวและจิตวิทยาการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
5. อาจารย์รัชนิภรณ์ นาวะลี ครู ชำนาญการ
โรงเรียนพิบูลอุปถัมภ์

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก ข
หนังสือขอความร่วมมือในการวิจัย

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ที่ ศธ 0512.6(2771)/53-0976

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ถนนพญาไท กรุงเทพมหานคร 10330

12 มีนาคม 2553

เรื่อง ขอบความอนุญาตคัดค้านการยื่นเพื่อใช้เป็นสื่อการสอน

เรียน กรรมการผู้จัดการ บริษัท สกออาร์ วีซี โอ จำกัด

ด้วย นางสาวปวีร์ กาญจนภิ นิสิตหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาการศึกษา
ภาควิชาวิจัยและจิตวิทยาการศึกษา อยู่ระหว่างการดำเนินงานวิจัยวิทยานิพนธ์เรื่อง “การพัฒนาความมี
น้ำใจของนักเรียนประถมศึกษาโดยใช้การเรียนรู้จากตัวแบบมีชีวิตและตัวแบบสัญลักษณ์” โดยมี อาจารย์
ดร.วรรณิ เจตจ่านงนุช เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ในกรณีนี้ดิฉันมีความประสงค์จะขออนุญาตคัดค้านการยื่น
เรื่อง ผักหนุมินิพนธ์ กำลังใจเป็นยาวิเศษ ตอน พักปรบ พกรักแท้ และตอนน้ำหอมน้องรัก เรื่องมีรูปภาพไม่
สู้จบ ตอนวันเกิดที่ถูกลิ้ม และเรื่องมีรูปภาพจากเพื่อนแท้ คือนนายสายเสมอ ตอนเพื่อนจำหายไปไหน
และตอนภาพวาดความน้ำใจของเพื่อน ทั้งนี้ดิฉันผู้วิจัยจะได้ประสานงานในรายละเอียดต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อขอบความอนุเคราะห์จากท่านโปรดอนุญาตให้ นางสาวปวีร์ กาญจนภิ ได้ใช้การคัด
ค้านการยื่นดังกล่าว เพื่อประโยชน์ทางวิชาการต่อไป ขอบคุณมาในโอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.อาชญญา รัตนอุบล)
รองคณบดี
ปฏิบัติการแทนคณบดี

สำนักงานวิชาการ หลักสูตรและการสอน

โทร. 0-2218-2680-2 ต่อ 612

ศูนย์วิจัยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ที่ ศธ 0512.6(2771)/53-0975

คณะกรรมการ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ถนนพญาไท กรุงเทพมหานคร 10330

12 มีนาคม 2553

เรื่อง ขออนุญาตตัดต่อการ์ตูนเพื่อใช้เป็นสื่อการสอน

เรียน ผู้อำนวยการสำนักสื่อสารองค์กร

ด้วย นางสาวปวีร์ กาญจนภิ นิสิตหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาการศึกษา ภาควิชาวิจัยและจิตวิทยาการศึกษา อยู่ระหว่างการดำเนินงานวิทยานิพนธ์เรื่อง “การพัฒนาความมีน้ำใจของนักเรียนประถมศึกษาโดยใช้การเรียนรู้จากตัวแบบมีชีวิตและตัวแบบสัญลักษณ์” โดยมี อาจารย์ ดร.วรรณิ เจตจำนงนุช เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ในกรณีนี้ดิฉันมีความประสงค์จะขออนุญาตตัดต่อการ์ตูนตอน น้ำเออ...น้ำใจ และตอนขี้เกียจตัวเป็นขน เพื่อใช้เป็นสื่อสอนนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ทั้งนี้ นิสิตผู้วิจัยจะได้ประสานงานในรายละเอียดต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อขออนุญาตและขอทราบ โปรดอนุญาตให้ นางสาวปวีร์ กาญจนภิ ได้ใช้การตัดต่อการ์ตูนดังกล่าว เพื่อประโยชน์ทางการต่อไป ขอขอบคุณในโอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.อาชญญา รัตนอุบล)

รองคณบดี

ปฏิบัติการแทนคณบดี

สำนักงานวิชาการ หลักสูตรและการสอน

โทร. 0-2218-2680-2 ต่อ 612

ศูนย์วิทยุทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ที่ ศธ 0512.6(2771)/53-0974

คณะกรรมการ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ถนนพญาไท กรุงเทพมหานคร 10330

12 มีนาคม 2553

เรื่อง ขอบความอนุญาตคัดต่อการ์ตูนเพื่อใช้เป็นสื่อการสอน

เรียน ผู้จัดการ โอม อนุมัติ

ด้วย นางสาวปวีร์ กาญจนภิ นิสิตหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาการศึกษา
ภาควิชาวิจัยและจิตวิทยาการศึกษา อยู่ระหว่างการดำเนินงานวิทยานิพนธ์เรื่อง “การพัฒนาความมี
น้ำใจของนักเรียนประถมศึกษาโดยใช้การเรียนรู้จากตัวแบบมีชีวิตและตัวแบบสัญลักษณ์” โดยมี อาจารย์
ดร.วรวิณี เจตจำนงนุช เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ในกรณีนี้ดิฉันมีความประสงค์จะขออนุญาตคัดต่อการ์ตูน
เรื่อง ทศชาติชาดก ตอนพระเวสสันดร เพื่อใช้เป็นสื่อสอนนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ทั้งนี้ดิฉัน
ผู้วิจัยจะได้ประสานงานในรายละเอียดต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่าน โปรดอนุญาตให้ นางสาวปวีร์ กาญจนภิ ได้ใช้การคัด
ต่อการ์ตูนดังกล่าว เพื่อประโยชน์ทางวิชาการต่อไป ขอบคุณมาในโอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.อาชญญา รัตนอุบล)

รองคณบดี

ปฏิบัติการแทนคณบดี

สำนักงานวิชาการ หลักสูตรและการสอน

โทร. 0-2218-2680-2 ต่อ 612

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บันทึกข้อความ

ส่วนงาน สำนักงานวิชาการ หลักสูตรและการสอน คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย โทร.82680-2 ต่อ 612

ที่ ศธ 0512.6(2771)/53-0967

วันที่ 12 มีนาคม 2553

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจเครื่องมือวิจัย

เรียน รองศาสตราจารย์ ดร.สมโภชน์ เอี่ยมสุภาษิต

ด้วย นางสาวปวีร์ กาญจนดี นิสิตหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาการศึกษา ภาควิชาวิจัยและจิตวิทยาการศึกษา อยู่ระหว่างการดำเนินงานวิจัยวิทยานิพนธ์เรื่อง “การพัฒนาความมีน้ำใจของนักเรียนประถมศึกษาโดยใช้การเรียนรู้จากตัวแบบมีชีวิตและตัวแบบสัญลักษณ์” โดยมี อาจารย์ ดร.วรรณิ เจตจันงนุช เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ในการนี้จึงขอเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจเครื่องมือวิจัย ทั้งนี้ นิสิตผู้วิจัยจะได้ประสานงานในรายละเอียดต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดเป็นผู้ทรงคุณวุฒิดังกล่าว เพื่อประโยชน์ทางวิชาการต่อไป และขอขอบคุณมาในโอกาสนี้

(รองศาสตราจารย์ ดร.อาชญญา รัตนอุบล)
รองคณบดีฝ่ายวิชาการ หลักสูตรและการสอน

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บันทึกข้อความ

ส่วนงาน สำนักงานวิชาการ หลักสูตรและการสอน คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย โทร.82680-2 ต่อ 612

ที่ ศธ 0512.6(2771)/53-0968

วันที่ 12 มีนาคม 2553

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจเครื่องมือวิจัย

เรียน ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ณัฐภรณ์ หลาวทอง

ด้วย นางสาวปวีร์ กาญจนภิ นิสิตหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาการศึกษา ภาควิชาวิจัยและจิตวิทยาการศึกษา อยู่ระหว่างการดำเนินงานวิจัยวิทยานิพนธ์เรื่อง “การพัฒนาความมีน้ำใจของนักเรียนประถมศึกษาโดยใช้การเรียนรู้จากตัวแบบมีชีวิตและตัวแบบสัญลักษณ์” โดยมี อาจารย์ ดร.วรณีย์ เจตจันทร์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ในการนี้จึงขอเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจเครื่องมือวิจัย ทั้งนี้ นิสิตผู้วิจัยจะได้ประสานงานในรายละเอียดต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่าน โปรดเป็นผู้ทรงคุณวุฒิดังกล่าว เพื่อประโยชน์ทางวิชาการต่อไป และขอขอบคุณมาในโอกาสนี้

(รองศาสตราจารย์ ดร.อาชญญา รัตนอุบล)

รองคณบดีฝ่ายวิชาการ หลักสูตรและการสอน

ศูนย์วิทยุทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ที่ ศธ 0512.6(2771)/53-0969

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ถนนพญาไท กรุงเทพมหานคร 10330

12 มีนาคม 2553

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจเครื่องมือวิจัย

เรียน ผู้ช่วยศาสตราจารย์กรกฏา นัคคิม

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ด้วย นางสาวปวีร์ กาญจนภิ นิสิตหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาการศึกษา ภาควิชาวิจัยและจิตวิทยาการศึกษา อยู่ระหว่างการดำเนินงานวิทยานิพนธ์เรื่อง “การทำ หนาความมีน้ำใจของนักเรียนประถมศึกษาโดยใช้การเรียนรู้จากตัวแบบมีชีวิตและตัวแบบสัญลักษณ์” โดยมี อาจารย์ ดร.วรณีย์ เจตจันทร์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ในการนี้จึงขอเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจเครื่องมือวิจัย ทั้งนี้ นิสิตผู้วิจัยจะได้ประสานงานในรายละเอียดต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่าน โปรดเป็นผู้ทรงคุณวุฒิดังกล่าว เพื่อประโยชน์ทางวิชาการต่อไป และขอขอบคุณมาในโอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.อาชญญา รัตนอุบล)

รองคณบดี

ปฏิบัติการแทนคณบดี

สำนักงานวิชาการ หลักสูตรและการสอน

โทร. 0-2218-2680-82 ต่อ 612

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ที่ ศธ 0512.6(2771)/53-0970

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ถนนพญาไท กรุงเทพมหานคร 10330

12 มีนาคม 2553

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจเครื่องมือวิจัย

เรียน อาจารย์ ดร.นันทวิทย์ เป้าพานาคะ

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ด้วย นางสาวปวีร์ กาญจนที นิสิตหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาการศึกษา
ภาควิชาวิจัยและจิตวิทยาการศึกษา อยู่ระหว่างการดำเนินงานวิจัยวิทยานิพนธ์เรื่อง “การพัฒนาความมี
น้ำใจของนักเรียนประถมศึกษาโดยใช้การเรียนรู้จากตัวแบบมีชีวิตและตัวแบบสัญลักษณ์” โดยมี อาจารย์
ดร.วรณี เจตจำนงบุษ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ในกรณีนี้จึงขอเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจเครื่องมือวิจัย
ทั้งนี้ นิสิตผู้วิจัยจะได้ประสานงานในรายละเอียดต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่าน โปรดเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตั้งกล่าว เพื่อประโยชน์ทาง
วิชาการต่อไป และขอขอบคุณมาในโอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.อาชญญา รัตนอุบล)

รองคณบดี

ปฏิบัติการแทนคณบดี

สำนักงานวิชาการ หลักสูตรและการสอน

โทร. 0-2218-2680-82 ต่อ 612

ศูนย์วิทยุทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ที่ ศธ 0512.6(2771)/53-0971

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ถนนพญาไท กรุงเทพมหานคร 10330

12 มีนาคม 2553

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจเครื่องมือวิจัย

เรียน อาจารย์รัชนิกร ณ าวะลี

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ด้วย นางสาวปวีร์ กาญจนภิ นิสิตหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาการศึกษา
ภาควิชาวิจัยและจิตวิทยาการศึกษา อยู่ระหว่างการดำเนินงานวิจัยวิทยานิพนธ์เรื่อง “การพัฒนาความมี
น้ำใจของนักเรียนประถมศึกษาโดยใช้การเรียนรู้จากตัวแบบมีชีวิตและตัวแบบสัญลักษณ์” โดยมี อาจารย์
ดร.วรรณิ เจตงานนุช เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ในการนี้จึงขอเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจเครื่องมือวิจัย
ทั้งนี้ นิสิตผู้วิจัยจะได้ประสานงานในรายละเอียดต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่าน โปรดเป็นผู้ทรงคุณวุฒิดังกล่าว เพื่อประโยชน์ทาง
วิชาการต่อไป และขอขอบคุณมาในโอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.อาชัญญา รัตน์อุบล)

รองคณบดี

ปฏิบัติกรแทนคณบดี

สำนักงานวิชาการ หลักสูตรและการสอน

โทร. 0-2218-2680-82 ต่อ 612

ศูนย์วิจัยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ที่ ศธ 0512.6(2771)/53-0972

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ถนนพญาไท กรุงเทพมหานคร 10330

9 มีนาคม 2553

เรื่อง ขออนุญาตทดลองใช้เครื่องมือวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการ โรงเรียนวัดสระบัว

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ด้วย นางสาวปวีร์ กาญจนภิ นิสิตหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาการศึกษา
ภาควิชาวิจัยและจิตวิทยาการศึกษา อยู่ระหว่างการค้าดำเนินงานวิจัยวิทยานิพนธ์เรื่อง “การพัฒนาความมี
น้ำใจของนักเรียนประถมศึกษาโดยใช้การเรียนรู้จากตัวแบบมีชีวิตและตัวแบบสัญลักษณ์” โดยมี อาจารย์
ดร.วรรณิ เจตจันทร์นุช เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ในการนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องทดลองใช้เครื่องมือ คือ
แบบวัดความมีน้ำใจ กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ทั้งนี้ นิสิตผู้วิจัยจะได้ประสานงานในรายละเอียด
ต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่าน โปรดอนุญาตให้ นางสาวปวีร์ กาญจนภิ ได้ทดลองใช้
เครื่องมือดังกล่าว เพื่อประโยชน์ทางวิชาการต่อไป และขอขอบคุณมาในโอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.อาชญญา รัตนอุบล)

รองคณบดี

ปฏิบัติราชการแทนคณบดี

สำนักงานวิชาการ หลักสูตรและการสอน

โทร. 0-2218-2680-2 ต่อ 612

ศูนย์วิจัยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ที่ ศธ 0512.6(2771)/53-0973

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ถนนพญาไท กรุงเทพมหานคร 10330

12 มีนาคม 2553

เรื่อง ขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูลวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการ โรงเรียนพิบูลอุปถัมภ์

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ด้วย นางสาวปวีร์ กาญจนภิ นิลิตหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาการศึกษา
ภาควิชาวิจัยและจิตวิทยาการศึกษา อยู่ระหว่างการดำเนินงานวิจัยวิทยานิพนธ์เรื่อง “การพัฒนาความมี
น้ำใจของนักเรียนประถมศึกษาโดยใช้การเรียนรู้จากตัวแบบมีชีวิตและตัวแบบสัญลักษณ์” โดยมี อาจารย์
ดร.วรรณิ เจตจันทร์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ในการนี้ นิลิตมีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลด้วยแบบวัดความมี
น้ำใจ กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ทั้งนี้ นิลิตผู้วิจัยจะได้ประสานงานในรายละเอียดต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดอนุญาตให้ นางสาวปวีร์ กาญจนภิ ได้ทำการเก็บ
ข้อมูลวิจัยดังกล่าว เพื่อประโยชน์ทางวิชาการต่อไป และขอขอบคุณมาในโอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.อาชญญา รัตนอุบล)

รองคณบดี

ปฏิบัติกรแทนคณบดี

สำนักงานวิชาการ หลักสูตรและการสอน

โทร. 0-2218-2680-2 ต่อ 612

ศูนย์วิทยุทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก ค
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

กิจกรรมการเรียนรู้จากตัวแบบมีชีวิต
เรื่อง **ความมีน้ำใจ**
ครั้งที่ 1

กิจกรรม ปฐมนิเทศ

ระยะเวลา 30 นาที

วัตถุประสงค์ เพื่อให้นักเรียนทราบวัตถุประสงค์ วิธีการ บทบาท หน้าที่ของผู้วิจัยและนักเรียนในการเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้จากตัวแบบมีชีวิต

วิธีดำเนินการ

ขั้นนำเข้าสู่กิจกรรม

ผู้วิจัยกล่าวเปิดการพัฒนาความมีน้ำใจโดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้จากตัวแบบมีชีวิต

ขั้นดำเนินกิจกรรม

1. ผู้วิจัยชี้แจงให้นักเรียนทราบวัตถุประสงค์ วิธีการ บทบาท หน้าที่ของผู้วิจัยและนักเรียนในการเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้จากตัวแบบมีชีวิต พร้อมเปิดโอกาสให้นักเรียนซักถามข้อสงสัยเกี่ยวกับการเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้จากตัวแบบมีชีวิต

2. ผู้วิจัยขออาสาสมัคร 4 คนให้ออกมาถือบัตรคำ จากนั้นผู้วิจัยอธิบายความหมายของความมีน้ำใจ โดยใช้บัตรคำ ความมีน้ำใจ หมายถึง การไม่เห็นแก่ตัว การช่วยเหลือผู้อื่น และการเห็นอกเห็นใจผู้อื่น โดยการไม่เห็นแก่ตัว คือ การไม่ละเลยหน้าที่ของตนเองในการทำงานกับเพื่อน ไม่แย่งที่คนอื่นในการเข้าแถว และการบริจาคเงินหรือสิ่งของให้แก่เพื่อน การช่วยเหลือผู้อื่น คือ การช่วยอธิบายเนื้อหาที่เพื่อนไม่เข้าใจ การช่วยเพื่อนถือของ และการให้เพื่อนยืมอุปกรณ์การเรียน การเห็นอกเห็นใจผู้อื่น คือ การปลอบใจให้กำลังใจเมื่อเพื่อนมีความทุกข์ การปลอบใจไม่ซ้ำเติมเมื่อเพื่อนสอบได้คะแนนไม่ดี และการตั้งใจฟังเมื่อเพื่อนเล่าปัญหาส่วนตัวให้ฟัง

3. ผู้วิจัยให้นักเรียนทำใบงานที่ 1 เรื่อง ความมีน้ำใจ

ขั้นสรุปกิจกรรม

ผู้วิจัยและนักเรียนร่วมกันสรุปกิจกรรมปฐมนิเทศ

การประเมินผล

การร่วมกิจกรรม

การแสดงความคิดเห็น

ใบงาน

วัสดุ-อุปกรณ์

บัตรคำ

ใบงานที่ 1 เรื่อง ความมีน้ำใจ

ชื่อ.....ชั้น.....เลขที่.....

ใบงานที่ 1
เรื่อง ความมีน้ำใจ

1. ให้นักเรียนอธิบายความหมายของคำว่าความมีน้ำใจ หมายความว่าอย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

2. ให้นักเรียนยกตัวอย่างพฤติกรรมของความมีน้ำใจ มาอย่างน้อย 3 พฤติกรรม

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

3. ให้นักเรียนบอกประโยชน์ของความมีน้ำใจ ว่ามีประโยชน์อย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

กิจกรรมการเรียนรู้จากตัวแบบมีชีวิต
เรื่อง การไม่ละเลยหน้าที่ของตนเองในการทำงานกับเพื่อน
ครั้งที่ 2

กิจกรรม ร่วมแรงแข่งขัน

ระยะเวลา 30 นาที

วัตถุประสงค์ เพื่อให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการไม่ละเลยหน้าที่ของตนเองในการทำงานกับเพื่อน

วิธีดำเนินการ

    ขั้นนำเข้าสู่กิจกรรม

    ผู้วิจัยและนักเรียนร่วมกันยกตัวอย่างเกี่ยวกับการไม่ละเลยหน้าที่ของตนเองในการทำงานกับเพื่อน

    ขั้นดำเนินกิจกรรม

    1. ผู้วิจัยให้นักเรียนพบตัวแบบมีชีวิต ได้แก่ ด.ญ.ศรัญญา แก้วมีศรี นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โดยขอความร่วมมือจากอาจารย์ประจำชั้นเป็นผู้คัดเลือกนักเรียนที่ไม่ละเลยหน้าที่ของตนเองในการทำงานกับเพื่อน เพื่อให้ตัวแบบมีชีวิตเล่าถึงประวัติส่วนตัว ประวัติการศึกษา และลักษณะต่างๆ ที่ตัวแบบมีชีวิตแสดงเกี่ยวกับการไม่ละเลยหน้าที่ของตนเองในการทำงานกับเพื่อน

    ด.ญ.ศรัญญา แก้วมีศรี กล่าวว่า สวัสดิ์คือเพื่อนๆ ทุกคน ก่อนอื่นต้องขอแนะนำตัวก่อนนะคะ ดิฉันชื่อ ด.ญ.ศรัญญา แก้วมีศรี ชื่อเล่นว่าชมพู เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 วันนี้จะมาเล่าเรื่องการไม่ละเลยหน้าที่ของตนเองในการทำงานกับเพื่อน ซึ่งการไม่ละเลยหน้าที่ของตนเองในการทำงานกับเพื่อนที่ดีฉันจะยกตัวอย่างให้ฟังก็จะเป็นการไม่ละเลยหน้าที่ของตนเองในการทำงานกับเพื่อนในชีวิตประจำวัน เช่น เมื่ออยู่ในห้องเรียนถ้าคุณครูให้นักเรียนทุกคนช่วยกันจัดห้องเรียน เราก็ไม่ควรที่จะละเลยหน้าที่ทำงานร่วมกับเพื่อนๆ หรือการทำงานเป็นกลุ่มกับเพื่อนเมื่อเราได้รับมอบหมายงานจากเพื่อนภายในกลุ่มแล้วเราก็ไม่ควรละเลยหน้าที่ของตนเอง เมื่อได้รับมอบหมายให้ทำงานอะไรก็ควรที่จะทำงานให้เสร็จเรียบร้อยก่อน

    2. ผู้วิจัยให้นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็นและซักถามข้อสงสัยเกี่ยวกับการไม่ละเลยหน้าที่ของตนเองในการทำงานกับเพื่อนจากตัวแบบมีชีวิต

    3. ผู้วิจัยให้นักเรียนทำใบงานที่ 2 เรื่อง การไม่ละเลยหน้าที่ของตนเองในการทำงานกับเพื่อน

    ขั้นสรุปกิจกรรม

    ผู้วิจัยและนักเรียนร่วมกันสรุปกิจกรรมร่วมแรงแข่งขัน

การประเมินผล

การร่วมกิจกรรม

การแสดงความคิดเห็น

ใบงาน

วัสดุ-อุปกรณ์

ใบงานที่ 2 เรื่อง การไม่ละเลยหน้าที่ของตนในการทำงานกับเพื่อน

ตัวแบบมีชีวิต ได้แก่ ด.ญ.ศรินญา แก้วมีศรี นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ชื่อ.....ชั้น.....เลขที่.....

ใบงานที่ 2

เรื่อง การไม่ละเลยหน้าที่ของตนในการทำงานกับเพื่อน

1. ให้นักเรียนยกตัวอย่างพฤติกรรมการไม่ละเลยหน้าที่ของตนในการทำงานกับเพื่อน มาอย่างน้อย 3 พฤติกรรม

.....

.....

.....

.....

.....

.....

2. ให้นักเรียนเล่าประสบการณ์การไม่ละเลยหน้าที่ของตนในการทำงานกับเพื่อน พร้อมยกตัวอย่างให้ชัดเจน

.....

.....

.....

.....

.....

.....

3. นักเรียนสามารถนำการไม่ละเลยหน้าที่ของตนในการทำงานกับเพื่อน ไปใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ศูนย์วิทย์ฯ ทรพภาค
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

กิจกรรมการเรียนรู้จากตัวแบบมีชีวิต
เรื่อง การไม่แย่งที่คนอื่นในการเข้าแถว
ครั้งที่ 3

กิจกรรม เข้าแถวแล้วเสร็จ

ระยะเวลา 30 นาที

วัตถุประสงค์ เพื่อให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการไม่แย่งที่คนอื่นในการเข้าแถว

วิธีดำเนินการ

 ช้่นนำเข้าสู่กิจกรรม

 ผู้วิจัยและนักเรียนร่วมกันยกตัวอย่างเกี่ยวกับการไม่แย่งที่คนอื่นในการเข้าแถว

 ช้่นดำเนินกิจกรรม

1. ผู้วิจัยให้นักเรียนจับฉลากเพื่อแบ่งกลุ่ม จำนวน 5 กลุ่ม โดยแบ่งตามสีที่นักเรียนจับฉลากได้ เมื่อแบ่งกลุ่มนักเรียนได้แล้ว

2. ผู้วิจัยให้นักเรียนพบตัวแบบมีชีวิต ได้แก่ ด.ญ.ธีรฉรธา พละชัย นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โดยขอความร่วมมือจากอาจารย์ประจำชั้นเป็นผู้คัดเลือกนักเรียนที่ไม่แย่งที่คนอื่นในการเข้าแถว เพื่อให้ตัวแบบมีชีวิตเล่าถึงประวัติส่วนตัว ประวัติการศึกษา และลักษณะต่างๆ ที่ตัวแบบมีชีวิตแสดงเกี่ยวกับการไม่แย่งที่คนอื่นในการเข้าแถว

 ด.ญ.ธีรฉรธา พละชัย กล่าวว่ สวัสดิ์ดีคะเพื่อนๆ ทุกคน ก่อนอื่นต้องขอแนะนำตัวก่อนนะคะ ดิฉันชื่อ ด.ญ.ธีรฉรธา พละชัย ชื่อเล่นว่าปาน เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 วันนี้จะมาเล่าเรื่องการไม่แย่งที่คนอื่นในการเข้าแถว ซึ่งการไม่แย่งที่คนอื่นในการเข้าแถวที่ดิฉันจะยกตัวอย่างให้ฟังก็จะเป็นการไม่แย่งที่คนอื่นในการเข้าแถวในชีวิตประจำวัน เช่น ถ้าเราเดินไปซื้อน้ำที่โรงอาหารแต่คนเยอะมาก เราก็ควรเข้าแถวซื้อน้ำไม่ควรแซงคิวคนอื่น ควรเข้าแถวตามลำดับก่อนหลัง หรือถ้าในห้องเรียนคุณครูให้นำสมุดแบบฝึกหัดไปส่ง เราก็จะต้องเข้าแถวส่งไม่ควรแซงคิวเพื่อนในการส่งงาน

3. ผู้วิจัยให้นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็นและซักถามข้อสงสัยเกี่ยวกับการไม่แย่งที่คนอื่นในการเข้าแถวจากตัวแบบมีชีวิต

4. ผู้วิจัยให้นักเรียนแต่ละกลุ่มแข่งขันตอบคำถามโดยตัวแบบมีชีวิตจะตั้งคำถาม ถ้ากลุ่มไหนตอบถูก จะเป็นฝ่ายชนะ

5. ผู้วิจัยให้นักเรียนทำใบงานที่ 3 เรื่อง การไม่แย่งที่คนอื่นในการเข้าแถว

 ช้่นสรุปกิจกรรม

 ผู้วิจัยและนักเรียนร่วมกันสรุปกิจกรรมเข้าแถวแล้วเสร็จ

การประเมินผล

การร่วมกิจกรรม

การแสดงความคิดเห็น

ใบงาน

วัสดุ-อุปกรณ์

ฉลาก

ใบงานที่ 3 เรื่อง การไม่แย่งที่คนอื่นในการเข้าแถว

ตัวแบบมีชีวิต ได้แก่ ด.ญ.ธีรัจฉา พละชัย นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ชื่อ.....ชั้น.....เลขที่.....

ใบงานที่ 3
เรื่อง การไม่แย่งที่คนอื่นในการเข้าแถว

1. ให้นักเรียนยกตัวอย่างพฤติกรรมการไม่แย่งที่คนอื่นในการเข้าแถว มาอย่างน้อย 3 พฤติกรรม

.....

.....

.....

.....

.....

2. ให้นักเรียนเล่าประสบการณ์การไม่แย่งที่คนอื่นในการเข้าแถว พร้อมยกตัวอย่างให้ชัดเจน

.....

.....

.....

.....

.....

3. นักเรียนสามารถนำการไม่แย่งที่คนอื่นในการเข้าแถว ไปใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

กิจกรรมการเรียนรู้จากตัวแบบมีชีวิต
เรื่อง การบริจาคเงินหรือสิ่งของให้แก่เพื่อน
ครั้งที่ 4

กิจกรรม บริจาคมากน้อย

ระยะเวลา 30 นาที

วัตถุประสงค์ เพื่อให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริจาคเงินหรือสิ่งของให้แก่เพื่อน

วิธีดำเนินการ

ขั้นนำเข้าสู่กิจกรรม

    ผู้วิจัยและนักเรียนร่วมกันยกตัวอย่างเกี่ยวกับการบริจาคเงินหรือสิ่งของให้แก่เพื่อน

ขั้นดำเนินการกิจกรรม

1. ผู้วิจัยให้นักเรียนยืนจับมือกันเป็นวงกลม 2 วงซ้อนกัน โดยให้ตัวแบบมีชีวิตยืนอยู่ตรงกลางของวงกลม

2. ผู้วิจัยให้นักเรียนพบตัวแบบมีชีวิต ได้แก่ ด.ช.กิจณพัฒน์ ไซติกายวงศ์ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โดยขอความร่วมมือจากอาจารย์ประจำชั้นเป็นผู้คัดเลือกนักเรียนที่บริจาคเงินหรือสิ่งของให้แก่เพื่อน เพื่อให้ตัวแบบมีชีวิตเล่าถึงประวัติส่วนตัว ประวัติการศึกษา และลักษณะต่างๆ ที่ตัวแบบมีชีวิตแสดงเกี่ยวกับการบริจาคเงินหรือสิ่งของให้แก่เพื่อน

    ด.ช.กิจณพัฒน์ ไซติกายวงศ์ กล่าวว่า สวัสดีครับเพื่อนๆ ทุกคน ก่อนอื่นต้องขอแนะนำตัวก่อนนะครับ ผมชื่อ ด.ช.กิจณพัฒน์ ไซติกายวงศ์ ชื่อเล่นว่าปอนด์ เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 วันนี้จะมาเล่าเรื่องการบริจาคเงินหรือสิ่งของให้แก่เพื่อน ซึ่งการบริจาคเงินหรือสิ่งของให้แก่เพื่อนที่ผมจะยกตัวอย่างให้ฟังก็จะเป็นการบริจาคเงินหรือสิ่งของให้แก่เพื่อนในชีวิตประจำวัน เช่น ถ้ามีการรับบริจาคเงินเพื่อนำไปช่วยเหลือเพื่อนที่บ้านถูกน้ำท่วม เราก็ควรร่วมบริจาคเงินเพื่อนำไปช่วยเหลือเพื่อนที่กำลังได้รับความเดือดร้อน หรือหากมีการขอความร่วมมือจากนักเรียนให้ช่วยกันบริจาคสิ่งของ ไม่ว่าจะเป็นสมุด หนังสือ เพื่อนำไปบริจาคให้ผู้เดือดร้อน เราก็ควรนำสิ่งของไปบริจาคโดยไม่คิดว่าเป็นเรื่องที่น่าอาย

3. ผู้วิจัยให้นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็นและซักถามข้อสงสัยเกี่ยวกับการบริจาคเงินหรือสิ่งของให้แก่เพื่อนจากตัวแบบมีชีวิต

4. ผู้วิจัยให้นักเรียนทำใบงานที่ 4 เรื่อง การบริจาคเงินหรือสิ่งของให้แก่เพื่อน

ขั้นสรุปกิจกรรม

    ผู้วิจัยและนักเรียนร่วมกันสรุปกิจกรรมบริจาคมากน้อย

การประเมินผล

การร่วมกิจกรรม

การแสดงความคิดเห็น

ใบงาน

วัสดุ-อุปกรณ์

ใบงานที่ 4 เรื่อง การบริจาคเงินหรือสิ่งของให้แก่เพื่อน

ตัวแบบมีชีวิต ได้แก่ ด.ช. กิจณพัฒน์ โชติกายวงศ์ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ชื่อ.....ชั้น.....เลขที่.....

ใบงานที่ 4
เรื่อง การบริจาคเงินหรือสิ่งของให้แก่เพื่อน

1. ให้นักเรียนยกตัวอย่างพฤติกรรมการบริจาคเงินหรือสิ่งของให้แก่เพื่อน มาอย่างน้อย 3 พฤติกรรม

.....

.....

.....

.....

.....

2. ให้นักเรียนเล่าประสบการณ์การบริจาคเงินหรือสิ่งของให้แก่เพื่อน พร้อมยกตัวอย่างให้ชัดเจน

.....

.....

.....

.....

.....

3. นักเรียนสามารถนำการบริจาคเงินหรือสิ่งของให้แก่เพื่อน ไปใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

กิจกรรมการเรียนรู้จากตัวแบบมีชีวิต
เรื่อง การช่วยอธิบายเนื้อหาที่เพื่อนไม่เข้าใจ
ครั้งที่ 5

กิจกรรม อธิบายให้เลย

ระยะเวลา 30 นาที

วัตถุประสงค์ เพื่อให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการช่วยอธิบายเนื้อหาที่เพื่อนไม่เข้าใจ

วิธีดำเนินการ

ขั้นนำเข้าสู่กิจกรรม

ผู้วิจัยและนักเรียนร่วมกันยกตัวอย่างเกี่ยวกับการช่วยอธิบายเนื้อหาที่เพื่อนไม่เข้าใจ

ขั้นดำเนินการกิจกรรม

1. ผู้วิจัยให้นักเรียนหยิบบัตรคำคนละ 1 บัตรเพื่อนำบัตรคำไปเข้าคู่กับเพื่อน เมื่อนักเรียนจับคู่กันได้แล้ว

2. ผู้วิจัยให้นักเรียนพบตัวแบบมีชีวิต ได้แก่ ด.ญ.เกื้อเวรณี มอบนวินทร์ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โดยขอความร่วมมือจากอาจารย์ประจำชั้นเป็นผู้คัดเลือกนักเรียนที่ช่วยอธิบายเนื้อหาที่เพื่อนไม่เข้าใจ เพื่อให้ตัวแบบมีชีวิตเล่าถึงประวัติส่วนตัว ประวัติการศึกษา และลักษณะต่างๆที่ตัวแบบมีชีวิตแสดงเกี่ยวกับการช่วยอธิบายเนื้อหาที่เพื่อนไม่เข้าใจ

ด.ญ.เกื้อเวรณี มอบนวินทร์ กล่าวว่า สวัสดิ์ค่ะเพื่อนๆ ทุกคน ก่อนอื่นต้องขอแนะนำตัวก่อนนะคะ ดิฉันชื่อ ด.ญ.เกื้อเวรณี มอบนวินทร์ ชื่อเล่นว่าไบทรี่ เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 วันนี้จะมาเล่าเรื่องการช่วยอธิบายเนื้อหาที่เพื่อนไม่เข้าใจ ซึ่งการช่วยอธิบายเนื้อหาที่เพื่อนไม่เข้าใจที่ดิฉันจะยกตัวอย่างให้ฟังก็จะเป็นการช่วยอธิบายเนื้อหาที่เพื่อนไม่เข้าใจในชีวิตประจำวัน เช่น ถ้าเพื่อนขอให้เราช่วยอธิบายเนื้อหาที่เพื่อนไม่เข้าใจให้ฟัง เราก็ควรที่จะช่วยอธิบายให้ฟัง ไม่ควรคิดว่าทำเพียงเพราะอยากได้ของตอบแทน แต่เป็นเพราะเราอยากจะช่วยให้เพื่อนเข้าใจเนื้อหาที่เพื่อนยังไม่เข้าใจจริงๆ หรือบางคนอาจจะคิดว่าไม่อธิบายให้เพื่อนฟังเพราะกลัวว่าเพื่อนจะได้คะแนนมากกว่าตนเอง

3. ผู้วิจัยให้นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็นและซักถามข้อสงสัยเกี่ยวกับการช่วยอธิบายเนื้อหาที่เพื่อนไม่เข้าใจจากตัวแบบมีชีวิต

4. ผู้วิจัยให้นักเรียนแต่ละคู่แข่งขันตอบคำถามทายใจตัวแบบมีชีวิต คู่ไหนที่ตอบถูกจะได้รับรางวัล

5. ผู้วิจัยให้นักเรียนทำใบงานที่ 5 เรื่อง การช่วยอธิบายเนื้อหาที่เพื่อนไม่เข้าใจ

ขั้นสรุปกิจกรรม

ผู้วิจัยและนักเรียนร่วมกันสรุปกิจกรรมอธิบายให้เลย

การประเมินผล

การร่วมกิจกรรม

การแสดงความคิดเห็น

ใบงาน

วัสดุ-อุปกรณ์

บัตรคำ

รางวัล ได้แก่ ดินสอ

ใบงานที่ 5 เรื่อง การช่วยอธิบายเนื้อหาที่เพื่อนไม่เข้าใจ

ตัวแบบมีชีวิต ได้แก่ ด.ญ.เกื้อเวรณี มอบนวินทร์ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ชื่อ.....ชั้น.....เลขที่.....

ใบงานที่ 5
เรื่อง การช่วยอธิบายเนื้อหาที่เพื่อนไม่เข้าใจ

1. ให้นักเรียนยกตัวอย่างพฤติกรรมกรการช่วยอธิบายเนื้อหาที่เพื่อนไม่เข้าใจ มาอย่างน้อย 3 พฤติกรรม

.....

.....

.....

.....

.....

.....

2. ให้นักเรียนเล่าประสบการณ์การช่วยอธิบายเนื้อหาที่เพื่อนไม่เข้าใจ พร้อมยกตัวอย่างให้ชัดเจน

.....

.....

.....

.....

.....

.....

3. นักเรียนสามารถนำการช่วยอธิบายเนื้อหาที่เพื่อนไม่เข้าใจ ไปใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

กิจกรรมการเรียนรู้จากตัวแบบมีชีวิต
เรื่อง การช่วยเพื่อนถือของ
ครั้งที่ 6

กิจกรรม ช่วยกันวันละนิด

ระยะเวลา 30 นาที

วัตถุประสงค์ เพื่อให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการช่วยเพื่อนถือของ

วิธีดำเนินการ

 ช้่นนำเข้าสู่กิจกรรม

 ผู้วิจัยและนักเรียนร่วมกันยกตัวอย่างเกี่ยวกับการช่วยเพื่อนถือของ

 ช้่นดำเนินกิจกรรม

1. ผู้วิจัยให้นักเรียนพบตัวแบบมีชีวิต ได้แก่ ด.ญ.ปนัดดา นามกาสา นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โดยขอความร่วมมือจากอาจารย์ประจำชั้นเป็นผู้คัดเลือกนักเรียนที่ช่วยเพื่อนถือของ เพื่อให้ตัวแบบมีชีวิตเล่าถึงประวัติส่วนตัว ประวัติการศึกษา และลักษณะต่างๆ ที่ตัวแบบมีชีวิตแสดงเกี่ยวกับการช่วยเพื่อนถือของ

    ด.ญ.ปนัดดา นามกาสา กล่าวว่า สวัสดิ์คือเพื่อนๆ ทุกคน ก่อนอื่นต้องขอแนะนำตัวก่อนนะคะ ดิฉันชื่อ ด.ญ.ปนัดดา นามกาสา ชื่อเล่นว่านัด เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 วันนี้จะมาเล่าเรื่องการช่วยเพื่อนถือของ ซึ่งการช่วยเพื่อนถือของ ที่ดิฉันจะยกตัวอย่างให้ฟังก็จะเป็นการช่วยเพื่อนถือของในชีวิตประจำวัน เช่น ถ้าเราเดินผ่านเห็นเพื่อนกำลังถือของหนักเราควรเข้าไปช่วยถือของ ไม่ต้องรอให้เพื่อนขอร้องแล้วค่อยเข้าไปช่วย หรือแก้มองไม่เห็นว่าเป็นเพื่อนกำลังถือของแล้วรีบเดินหนีไป หรือว่าถ้าเราเห็นเพื่อนกำลังยกสมุดการบ้านไปส่งคุณครูเราก็ควรเข้าไปช่วยยก ไม่ใช่คิดว่าไม่ใช่เวรของตนแล้วก็ไม่ช่วย หรือช่วยเพียงเพราะว่าอยากได้รับคำชมจากคุณครูเท่านั้น

2. ผู้วิจัยให้นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็นและซักถามข้อสงสัยเกี่ยวกับการช่วยเพื่อนถือของจากตัวแบบมีชีวิต

3. ผู้วิจัยขออาสาสมัคร 3 คน เพื่อออกมาแสดงเป็นคนถือของ เพื่อให้ตัวแบบมีชีวิตเข้าไปช่วยถือของจากอาสาสมัคร

4. ผู้วิจัยให้นักเรียนทำใบงานที่ 6 เรื่อง การช่วยเพื่อนถือของ

 ช้่นสรุปกิจกรรม

 ผู้วิจัยและนักเรียนร่วมกันสรุปกิจกรรมช่วยกันวันละนิด

การประเมินผล

การร่วมกิจกรรม

การแสดงความคิดเห็น

ใบงาน

วัสดุ-อุปกรณ์

ใบงานที่ 6 เรื่อง การช่วยเพื่อนถือของ

ตัวแบบมีชีวิต ได้แก่ ด.ญ.ปนัดดา นามกาสา นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ชื่อ.....ชั้น.....เลขที่.....

ใบงานที่ 6
เรื่อง การช่วยเพื่อนถือของ

1. ให้นักเรียนยกตัวอย่างพฤติกรรมกรรมการช่วยเพื่อนถือของ มาอย่างน้อย 3 พฤติกรรม

.....

.....

.....

.....

.....

2. ให้นักเรียนเล่าประสบการณ์การช่วยเพื่อนถือของ พร้อมยกตัวอย่างให้ชัดเจน

.....

.....

.....

.....

.....

3. นักเรียนสามารถนำการช่วยเพื่อนถือของ ไปใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

กิจกรรมการเรียนรู้จากตัวแบบมีชีวิต
เรื่อง การให้เพื่อนยืมอุปกรณ์การเรียน
ครั้งที่ 7

กิจกรรม อุปกรณ์สอนอะไร

ระยะเวลา 30 นาที

วัตถุประสงค์ เพื่อให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการให้เพื่อนยืมอุปกรณ์การเรียน

วิธีดำเนินการ

 ชุ้่นนำเข้าสู่กิจกรรม

 ผู้วิจัยและนักเรียนร่วมกันยกตัวอย่างเกี่ยวกับการให้เพื่อนยืมอุปกรณ์การเรียน

 ชุ้่นดำเนินกิจกรรม

1. ผู้วิจัยให้นักเรียนพบตัวแบบมีชีวิต ได้แก่ ด.ญ.สลามา เลาะผึ่ง นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โดยขอความร่วมมือจากอาจารย์ประจำชั้นเป็นผู้คัดเลือกนักเรียนที่ให้เพื่อนยืมอุปกรณ์การเรียน เพื่อให้ตัวแบบมีชีวิตเล่าถึงประวัติส่วนตัว ประวัติการศึกษา และลักษณะต่างๆ ที่ตัวแบบมีชีวิตแสดงเกี่ยวกับการให้เพื่อนยืมอุปกรณ์การเรียน

 ด.ญ.สลามา เลาะผึ่ง กล่าวว่า สวัสดิ์คือเพื่อนๆ ทุกคน ก่อนอื่นต้องขอแนะนำตัวก่อนนะคะ ดิฉันชื่อ ด.ญ.สลามา เลาะผึ่ง ชื่อเล่นว่าหมวย เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 วันนี้จะมาเล่าเรื่องการให้เพื่อนยืมอุปกรณ์การเรียน ซึ่งการให้เพื่อนยืมอุปกรณ์การเรียน ที่ดิฉันจะยกตัวอย่างให้ ฟังก็จะเป็นการให้เพื่อนยืมอุปกรณ์การเรียนในชีวิตประจำวัน เช่น ถ้าเพื่อนขอยืมยางลบจากเรา เพราะยางลบของเพื่อนหายไป เราก็ควรให้เพื่อนยืม ไม่ใช่กลัวว่าเพื่อนจะยืมยางลบเราไปแล้วจะไม่ยอมคืน หรือถ้าเพื่อนไม่มีหนังสือเรียนเราก็ควรให้เพื่อนยืมหนังสือไปใช้เพราะเพื่อนจะได้มีหนังสือเรียนใช้

2. ผู้วิจัยให้นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็นและซักถามข้อสงสัยเกี่ยวกับการให้เพื่อนยืมอุปกรณ์การเรียนจากตัวแบบมีชีวิต

3. ผู้วิจัยแจกกระดาษและซองจดหมายให้นักเรียนคนละ 1 ชุด เพื่อให้นักเรียนเขียนชื่อของตนเองหน้าซองจดหมายและเขียนคำถามเพื่อถามตัวแบบมีชีวิตเกี่ยวกับการให้เพื่อนยืมอุปกรณ์การเรียน

4. ผู้วิจัยให้นักเรียนนำซองจดหมายใส่ลงในกล่องเพื่อให้ตัวแบบมีชีวิตจับฉลากและตอบคำถามจากจดหมายของนักเรียน

5. ผู้วิจัยให้นักเรียนทำใบงานที่ 7 เรื่อง การให้เพื่อนยืมอุปกรณ์การเรียน

 ชุ้่นสรุปกิจกรรม

 ผู้วิจัยและนักเรียนร่วมกันสรุปกิจกรรมอุปกรณ์สอนอะไร

การประเมินผล

การร่วมกิจกรรม

การแสดงความคิดเห็น

ใบงาน

วัสดุ-อุปกรณ์

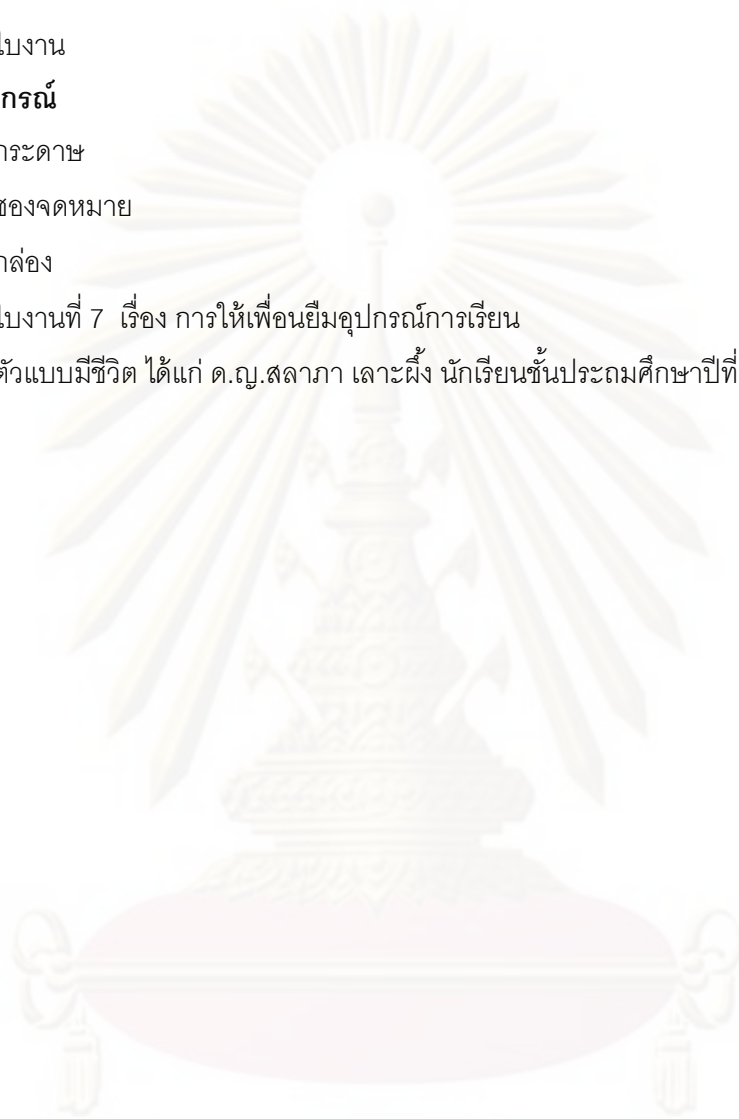
กระดาษ

ซองจดหมาย

กล่อง

ใบงานที่ 7 เรื่อง การให้เพื่อนเยี่ยมอุปกรณ์การเรียน

ตัวแบบมีชีวิต ได้แก่ ด.ญ.สลากา เลาะผิ้ง นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ชื่อ.....ชั้น.....เลขที่.....

ใบงานที่ 7
เรื่อง การให้เพื่อนยืมอุปกรณ์การเรียน

1. ให้นักเรียนยกตัวอย่างพฤติกรรมกรให้เพื่อนยืมอุปกรณ์การเรียน มาอย่างน้อย 3 พฤติกรรม

.....

.....

.....

.....

.....

2. ให้นักเรียนเล่าประสบการณ์การให้เพื่อนยืมอุปกรณ์การเรียน พร้อมยกตัวอย่างให้ชัดเจน

.....

.....

.....

.....

.....

3. นักเรียนสามารถนำการให้เพื่อนยืมอุปกรณ์การเรียน ไปใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

กิจกรรมการเรียนรู้จากตัวแบบมีชีวิต
เรื่อง การปลอบใจให้กำลังใจเมื่อเพื่อนมีความทุกข์
ครั้งที่ 8

กิจกรรม กำลังใจจากใครกัน

ระยะเวลา 30 นาที

วัตถุประสงค์ เพื่อให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการปลอบใจให้กำลังใจเมื่อเพื่อนมีความทุกข์

วิธีดำเนินการ

    ขั้นนำเข้าสู่กิจกรรม

    ผู้วิจัยและนักเรียนร่วมกันยกตัวอย่างเกี่ยวกับการปลอบใจให้กำลังใจเมื่อเพื่อนมีความทุกข์

    ขั้นดำเนินกิจกรรม

1. ผู้วิจัยให้นักเรียนพบตัวแบบมีชีวิต ได้แก่ ด.ญ.ภานุมาส อัสวเทิดทรัพย์ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โดยขอความร่วมมือจากอาจารย์ประจำชั้นเป็นผู้คัดเลือกนักเรียนที่ปลอบใจให้กำลังใจเมื่อเพื่อนมีความทุกข์เพื่อให้ตัวแบบมีชีวิตเล่าถึงประวัติส่วนตัว ประวัติการศึกษา และลักษณะต่างๆ ที่ตัวแบบมีชีวิตแสดงเกี่ยวกับการปลอบใจให้กำลังใจเมื่อเพื่อนมีความทุกข์

    ด.ญ.ภานุมาส อัสวเทิดทรัพย์ กล่าวว่า สวัสดิ์ค่ะเพื่อนๆ ทุกคน ก่อนอื่นต้องขอแนะนำตัวก่อนนะคะ ดิฉันชื่อ ด.ญ.ภานุมาส อัสวเทิดทรัพย์ ชื่อเล่นว่าภา เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 วันนี้จะมาเล่าเรื่องการปลอบใจให้กำลังใจเมื่อเพื่อนมีความทุกข์ ซึ่งการปลอบใจให้กำลังใจเมื่อเพื่อนมีความทุกข์ที่ดีฉันจะยกตัวอย่างให้ฟังก็จะเป็นการปลอบใจให้กำลังใจเมื่อเพื่อนมีความทุกข์ในชีวิตประจำวัน เช่น ถ้าเราเห็นเพื่อนไม่สบายใจเราก็ควรเข้าไปปลอบใจให้กำลังใจเพื่อน ไม่ใช่คิดว่าไม่ใช่เรื่องของตนเองก็เลยไม่อยากเข้าไปยุ่ง หรือถ้าเพื่อนไม่สบายเราก็ควรไปเยี่ยม เพื่อที่เพื่อนจะได้มีกำลังใจทำให้หายดีเร็วขึ้น

2. ผู้วิจัยให้นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็นและซักถามข้อสงสัยเกี่ยวกับการปลอบใจให้กำลังใจเมื่อเพื่อนมีความทุกข์จากตัวแบบมีชีวิต

3. ผู้วิจัยแจกกระดาษให้นักเรียนคนละ 1 แผ่น เพื่อให้นักเรียนเขียนชื่อของตนเองใส่ลงในกล่อง

4. ผู้วิจัยให้ตัวแบบมีชีวิตจับฉลากจากกล่อง ถ้าจับได้ชื่อนักเรียนคนใด นักเรียนคนนั้นจะต้องตอบคำถามของตัวแบบมีชีวิต ถ้าตอบถูกจะได้รับรางวัล

5. ผู้วิจัยให้นักเรียนทำใบงานที่ 8 เรื่อง การปลอบใจให้กำลังใจเมื่อเพื่อนมีความทุกข์

ชั้นสรุปกิจกรรม

ผู้วิจัยและนักเรียนร่วมกันสรุปกิจกรรมกำลังใจจากใครกัน

การประเมินผล

การร่วมกิจกรรม

การแสดงความคิดเห็น

ใบงาน

วัสดุ-อุปกรณ์

กระดาษ

กล่อง

รางวัล ได้แก่ ยางลบ

ใบงานที่ 8 เรื่อง การปลอบใจให้กำลังใจเมื่อเพื่อนมีความทุกข์

ตัวแบบมีชีวิต ได้แก่ ด.ญ.ภาณุมาศ อัครเวทิตทรัพย์ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ชื่อ.....ชั้น.....เลขที่.....

ใบงานที่ 8

เรื่อง การปลอบใจให้กำลังใจเมื่อเพื่อนมีความทุกข์

1. ให้นักเรียนยกตัวอย่างพฤติกรรมกรรมการปลอบใจให้กำลังใจเมื่อเพื่อนมีความทุกข์ มาอย่างน้อย 3 พฤติกรรม

.....

.....

.....

.....

.....

.....

2. ให้นักเรียนเล่าประสบการณ์การปลอบใจให้กำลังใจเมื่อเพื่อนมีความทุกข์ พร้อมยกตัวอย่างให้ชัดเจน

.....

.....

.....

.....

.....

.....

3. นักเรียนสามารถนำการปลอบใจให้กำลังใจเมื่อเพื่อนมีความทุกข์ ไปใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

.....

กิจกรรมการเรียนรู้จากตัวแบบมีชีวิต
เรื่อง การปลอบใจไม่ซ้ำเติมเมื่อเพื่อนสอบได้คะแนนไม่ดี
ครั้งที่ 9

กิจกรรม ปลอดภัยออนไลน์ก่อน

ระยะเวลา 30 นาที

วัตถุประสงค์ เพื่อให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการปลอบใจไม่ซ้ำเติมเมื่อเพื่อนสอบได้คะแนนไม่ดี

วิธีดำเนินการ

    ขั้นนำเข้าสู่กิจกรรม

    ผู้วิจัยและนักเรียนร่วมกันยกตัวอย่างเกี่ยวกับการปลอบใจไม่ซ้ำเติมเมื่อเพื่อนสอบได้คะแนนไม่ดี

    ขั้นดำเนินกิจกรรม

    1. ผู้วิจัยแจกกระดาษให้นักเรียนทุกคน เขียนชื่อตนเองแล้วใส่ไว้ในกล่อง

    2. ผู้วิจัยให้นักเรียนพบตัวแบบมีชีวิต ได้แก่ ด.ญ. สโรชา พรหมพินิจ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โดยขอความร่วมมือจากอาจารย์ประจำชั้นเป็นผู้คัดเลือกนักเรียนที่ปลอบใจไม่ซ้ำเติมเมื่อเพื่อนสอบได้คะแนนไม่ดี เพื่อให้ตัวแบบมีชีวิตเล่าถึงประวัติส่วนตัว ประวัติการศึกษา และลักษณะต่างๆที่ตัวแบบมีชีวิตแสดงเกี่ยวกับการปลอบใจไม่ซ้ำเติมเมื่อเพื่อนสอบได้คะแนนไม่ดี

    ด.ญ. สโรชา พรหมพินิจ กล่าวว่า สวัสดิ์คือเพื่อนๆ ทุกคน ก่อนอื่นต้องขอแนะนำตัวก่อนนะคะ ดิฉันชื่อ ด.ญ. สโรชา พรหมพินิจ ชื่อเล่นว่าเมย์ เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 วันนี้จะมาเล่าเรื่องการปลอบใจไม่ซ้ำเติมเมื่อเพื่อนสอบได้คะแนนไม่ดี ซึ่งการปลอบใจไม่ซ้ำเติมเมื่อเพื่อนสอบได้คะแนนไม่ดี ที่ดิฉันจะยกตัวอย่างให้ฟังก็จะเป็นการปลอบใจไม่ซ้ำเติมเมื่อเพื่อนสอบได้คะแนนไม่ดีในชีวิตประจำวัน เช่น ถ้าเราเห็นเพื่อนโดนคุณครูดุเรื่องที่เพื่อนคุยกันเสียงดังในห้องเรียน เราก็ไม่ควรหัวเราะเยาะเพื่อน เราควรปลอบใจไม่ซ้ำเติมเพื่อน หรือถ้าเพื่อนสอบได้คะแนนไม่ดี เราก็ไม่ควรดูถูกเพื่อน แต่เราควรปลอบใจให้กำลังใจแก่เพื่อน เพื่อที่เพื่อนจะได้รู้สึกดีขึ้น

    3. ผู้วิจัยให้นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็นและซักถามข้อสงสัยเกี่ยวกับการปลอบใจไม่ซ้ำเติมเมื่อเพื่อนสอบได้คะแนนไม่ดีจากตัวแบบมีชีวิต

    4. ผู้วิจัยให้ตัวแบบมีชีวิตจับฉลากจากกล่อง ถ้าจับได้ชื่อนักเรียนคนใด นักเรียนคนนั้น ต้องเล่าประสบการณ์การปลอบใจไม่ซ้ำเติมเมื่อเพื่อนสอบได้คะแนนไม่ดี

    5. ผู้วิจัยให้นักเรียนทำใบงานที่ 9 เรื่อง การปลอบใจไม่ซ้ำเติมเมื่อเพื่อนสอบได้คะแนนไม่ดี

    ขั้นสรุปกิจกรรม

    ผู้วิจัยและนักเรียนร่วมกันสรุปกิจกรรมปลอดภัยออนไลน์ก่อน

การประเมินผล

การร่วมกิจกรรม

การแสดงความคิดเห็น

ใบงาน

วัสดุ-อุปกรณ์

กระดาษ

กล่อง

ใบงานที่ 9 เรื่อง การปลอบใจไม่ซ้ำเติมเมื่อเพื่อนสอบได้คะแนนไม่ดี

ตัวแบบมีชีวิต ได้แก่ ด.ญ.สุโรชา พรหมพินิจ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ชื่อ.....ชั้น.....เลขที่.....

ใบงานที่ 9

เรื่อง การปลอบใจไม่ซ้ำเติมเมื่อเพื่อนสอบได้คะแนนไม่ดี

1. ให้นักเรียนยกตัวอย่างพฤติกรรมการปลอบใจไม่ซ้ำเติมเมื่อเพื่อนสอบได้คะแนนไม่ดี มาอย่างน้อย 3 พฤติกรรม

.....

.....

.....

.....

.....

.....

2. ให้นักเรียนเล่าประสบการณ์การปลอบใจไม่ซ้ำเติมเมื่อเพื่อนสอบได้คะแนนไม่ดี พร้อมยกตัวอย่างให้ชัดเจน

.....

.....

.....

.....

.....

.....

3. นักเรียนสามารถนำการปลอบใจไม่ซ้ำเติมเมื่อเพื่อนสอบได้คะแนนไม่ดี ไปใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

.....

กิจกรรมการเรียนรู้จากตัวแบบมีชีวิต
เรื่อง การตั้งใจฟังเมื่อเพื่อนเล่าปัญหาส่วนตัวให้ฟัง
ครั้งที่ 10

กิจกรรม เข้าใจในความรู้สึก

ระยะเวลา 30 นาที

วัตถุประสงค์ เพื่อให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการตั้งใจฟังเมื่อเพื่อนเล่าปัญหาส่วนตัวให้ฟัง

วิธีดำเนินการ

ขั้นนำเข้าสู่กิจกรรม

ผู้วิจัยและนักเรียนร่วมกันยกตัวอย่างเกี่ยวกับการตั้งใจฟังเมื่อเพื่อนเล่าปัญหาส่วนตัวให้ฟัง

ขั้นดำเนินการกิจกรรม

1. ผู้วิจัยให้นักเรียนพบตัวแบบมีชีวิต ได้แก่ ด.ญ.ปิยะธิดา จารุโรจน์เนาวรัตน์ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โดยขอความร่วมมือจากอาจารย์ประจำชั้นเป็นผู้คัดเลือกนักเรียนที่ตั้งใจฟังเมื่อเพื่อนเล่าปัญหาส่วนตัวให้ฟัง เพื่อให้ตัวแบบมีชีวิตเล่าถึงประวัติส่วนตัว ประวัติการศึกษา และลักษณะต่างๆ ที่ตัวแบบมีชีวิตแสดงเกี่ยวกับการตั้งใจฟังเมื่อเพื่อนเล่าปัญหาส่วนตัวให้ฟัง

ด.ญ.ปิยะธิดา จารุโรจน์เนาวรัตน์ กล่าวว่า สวัสดิ์ดีค่ะเพื่อนๆ ทุกคน ก่อนอื่นต้องขอแนะนำตัวก่อนนะคะ ดิฉันชื่อ ด.ญ.ปิยะธิดา จารุโรจน์เนาวรัตน์ ชื่อเล่นว่าแตงกวา เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 วันนี้จะมาเล่าเรื่องการตั้งใจฟังเมื่อเพื่อนเล่าปัญหาส่วนตัวให้ฟัง ซึ่งการตั้งใจฟังเมื่อเพื่อนเล่าปัญหาส่วนตัวให้ฟัง ที่ดิฉันจะยกตัวอย่างให้ฟังก็จะเป็นการตั้งใจฟังเมื่อเพื่อนเล่าปัญหาส่วนตัวให้ฟังในชีวิตประจำวัน เช่น ถ้าเพื่อนมีปัญหาแล้วมาเล่าให้เราฟัง เราก็ควรตั้งใจฟังเผื่อจะมีอะไรที่พอจะช่วยเพื่อนได้บ้าง ไม่ใช่คิดว่าไม่ใช่ปัญหาของตนเองแล้วก็ไม่ตั้งใจฟัง หรือถ้าเพื่อนมีปัญหาเข้าใจผิดกันเราก็ควรเข้าไปช่วยแก้ไข ไม่ใช่คิดว่าไม่ใช่เพื่อนสนิทของตนเองก็เลยไม่ยอมเข้ายุ่ง

2. ผู้วิจัยให้นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็นและซักถามข้อสงสัยเกี่ยวกับการตั้งใจฟังเมื่อเพื่อนเล่าปัญหาส่วนตัวให้ฟังจากตัวแบบมีชีวิต

3. ผู้วิจัยให้ตัวแบบมีชีวิตเลือกนักเรียนจำนวน 5 คน เพื่อให้นักเรียนหยิบบัตรคำ และตอบคำถามจากบัตรคำ ถ้าตอบคำถามถูก จะได้รับรางวัล

4. ผู้วิจัยให้นักเรียนทำใบงานที่ 10 เรื่อง การตั้งใจฟังเมื่อเพื่อนเล่าปัญหาส่วนตัวให้ฟัง
 ขั้นสรุปกิจกรรม

ผู้วิจัยและนักเรียนร่วมกันสรุปกิจกรรมเข้าใจในความรู้สึก

การประเมินผล

การร่วมกิจกรรม

การแสดงความคิดเห็น

ใบงาน

วัสดุ-อุปกรณ์

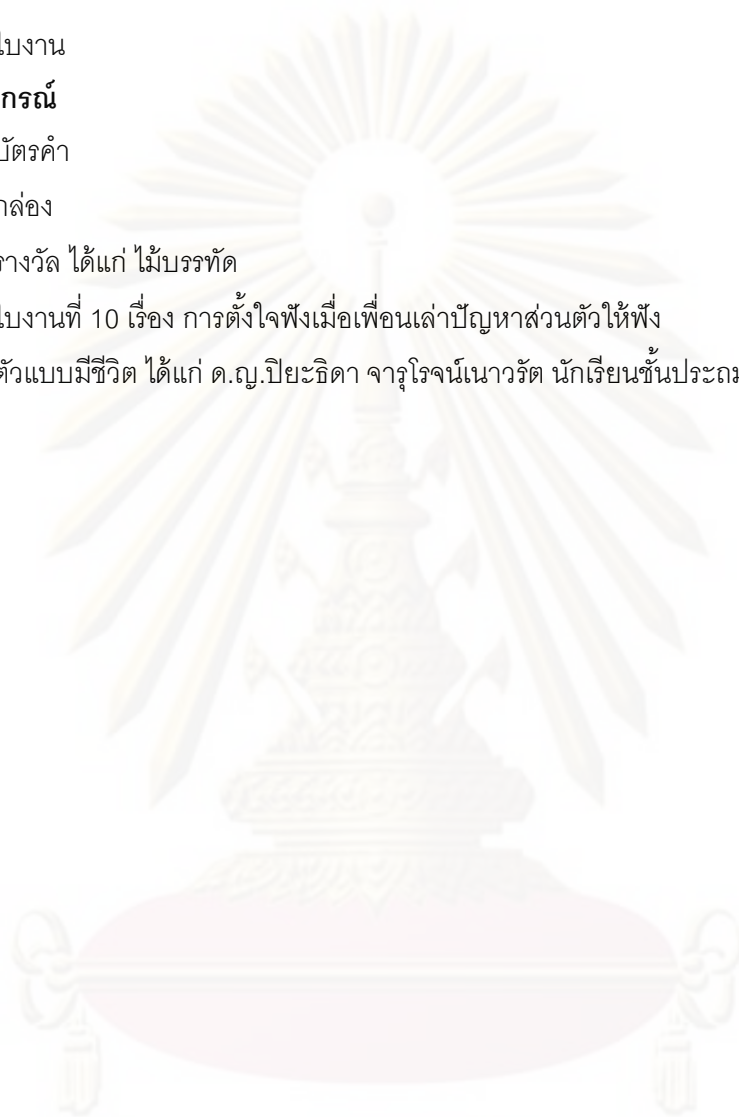
บัตรคำ

กล่อง

รางวัล ได้แก่ ไม้บรรทัด

ใบงานที่ 10 เรื่อง การตั้งใจฟังเมื่อเพื่อนเล่าปัญหาส่วนตัวให้ฟัง

ตัวแบบมีชีวิต ได้แก่ ด.ญ.ปิยะธิดา จาสุโรจน์เนาวรัตน์ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ชื่อ.....ชั้น.....เลขที่.....

ใบงานที่ 10

เรื่อง การตั้งใจฟังเมื่อเพื่อนเล่าปัญหาส่วนตัวให้ฟัง

1. ให้นักเรียนยกตัวอย่างพฤติกรรม การตั้งใจฟังเมื่อเพื่อนเล่าปัญหาส่วนตัวให้ฟัง มาอย่างน้อย 3 พฤติกรรม

.....

.....

.....

.....

.....

2. ให้นักเรียนเล่าประสบการณ์การตั้งใจฟังเมื่อเพื่อนเล่าปัญหาส่วนตัวให้ฟัง พร้อมยกตัวอย่างให้ชัดเจน

.....

.....

.....

.....

.....

3. นักเรียนสามารถนำการตั้งใจฟังเมื่อเพื่อนเล่าปัญหาส่วนตัวให้ฟัง ไปใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

กิจกรรมการเรียนรู้จากตัวแบบมีชีวิต
เรื่อง การไม่เห็นแก่ตัว การช่วยเหลือผู้อื่น และการเห็นอกเห็นใจผู้อื่น
ครั้งที่ 11

กิจกรรม ปัจฉิมนิเทศ

ระยะเวลา 30 นาที

วัตถุประสงค์ เพื่อให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้จากตัวแบบมีชีวิต

วิธีดำเนินการ

ขั้นนำเข้าสู่กิจกรรมการ

ผู้วิจัยกล่าวปิดการพัฒนาความมีน้ำใจโดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้จากตัวแบบมีชีวิต

ขั้นดำเนินกิจกรรม

1. ผู้วิจัยนำต้นคริสต์มาสที่มีฉลากติดอยู่ โดยในฉลากนั้นมีคำถามเกี่ยวกับการไม่เห็นแก่ตัว การช่วยเหลือผู้อื่น และการเห็นอกเห็นใจผู้อื่น ซ่อนอยู่ จากนั้นให้นักเรียนออกมาจับฉลากและตอบคำถาม ถ้านักเรียนตอบถูกก็จะได้รับรางวัลตามที่ระบุในฉลากที่ตนจับได้

2. ผู้วิจัยให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นจากการเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้จากตัวแบบมีชีวิต เช่น ความรู้สึก ข้อคิดหรือประโยชน์ที่ได้จากการเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้จากตัวแบบมีชีวิต

3. ผู้วิจัยให้นักเรียนทำใบงาน ที่ 11 เรื่อง การไม่เห็นแก่ตัว การช่วยเหลือผู้อื่น และการเห็นอกเห็นใจผู้อื่น

ขั้นสรุปกิจกรรม

ผู้วิจัยและนักเรียนร่วมกันสรุปกิจกรรมปัจฉิมนิเทศ

การประเมินผล

การร่วมกิจกรรม

การแสดงความคิดเห็น

ใบงาน

วัสดุ-อุปกรณ์

ต้นคริสต์มาส

ฉลาก

รางวัล ได้แก่ สมุด ดินสอ ยางลบ ไม้บรรทัด

ใบงานที่ 11 เรื่อง การไม่เห็นแก่ตัว การช่วยเหลือผู้อื่น และการเห็นอกเห็นใจผู้อื่น

ชื่อ.....ชั้น.....เลขที่.....

ใบงานที่ 11

เรื่อง การไม่เห็นแก่ตัว การช่วยเหลือผู้อื่น และการเห็นอกเห็นใจผู้อื่น

1. ให้นักเรียนสรุปการไม่เห็นแก่ตัว การช่วยเหลือผู้อื่น และการเห็นอกเห็นใจผู้อื่น โดยใช้แผนผังความคิด

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

กิจกรรมการเรียนรู้จากตัวแบบสัญลักษณ์
เรื่อง ความมีน้ำใจ
ครั้งที่ 1

กิจกรรม ปฐมนิเทศ

ระยะเวลา 30 นาที

วัตถุประสงค์ เพื่อให้นักเรียนทราบวัตถุประสงค์ วิธีการ บทบาท หน้าที่ของผู้วิจัยและนักเรียนในการเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้จากตัวแบบสัญลักษณ์

วิธีดำเนินการ

    ขั้นนำเข้าสู่กิจกรรมการ

    ผู้วิจัยกล่าวเปิดการพัฒนาความมีน้ำใจโดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้จากตัวแบบสัญลักษณ์

    ขั้นดำเนินกิจกรรม

1. ผู้วิจัยชี้แจงให้นักเรียนทราบวัตถุประสงค์ วิธีการ บทบาท หน้าที่ของผู้วิจัยและนักเรียนในการเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้จากตัวแบบสัญลักษณ์ พร้อมเปิดโอกาสให้นักเรียนซักถามข้อสงสัยเกี่ยวกับการเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้จากตัวแบบสัญลักษณ์

2. ผู้วิจัยขออาสาสมัคร 4 คนให้ออกมาถือบัตรคำ จากนั้นผู้วิจัยอธิบายความหมายของความมีน้ำใจ โดยใช้บัตรคำ ความมีน้ำใจ หมายถึง การไม่เห็นแก่ตัว การช่วยเหลือผู้อื่น และการเห็นอกเห็นใจผู้อื่น โดยการไม่เห็นแก่ตัว คือ การไม่ละเลยหน้าที่ของตนในการทำงานกับเพื่อน ไม่แย่งที่คนอื่นในการเข้าแถว และการบริจาคเงินหรือสิ่งของให้แก่เพื่อน การช่วยเหลือผู้อื่น คือ การช่วยอธิบายเนื้อหาที่เพื่อนไม่เข้าใจ การช่วยเพื่อนถือของ และการให้เพื่อนยืมอุปกรณ์การเรียน การเห็นอกเห็นใจผู้อื่น คือ การปลอบใจให้กำลังใจเมื่อเพื่อนมีความทุกข์ การปลอบใจไม่ซ้ำเติมเมื่อเพื่อนสอบได้คะแนนไม่ดี และการตั้งใจฟังเมื่อเพื่อนเล่าปัญหาส่วนตัวให้ฟัง

3. ผู้วิจัยให้นักเรียนทำใบงานที่ 1 เรื่อง ความมีน้ำใจ

    ขั้นสรุปกิจกรรม

    ผู้วิจัยและนักเรียนร่วมกันสรุปกิจกรรมปฐมนิเทศ

การประเมินผล

    การร่วมกิจกรรม

    การแสดงความคิดเห็น

    ใบงาน

วัสดุ-อุปกรณ์

    บัตรคำ

    ใบงานที่ 1 เรื่อง ความมีน้ำใจ

ชื่อ.....ชั้น.....เลขที่.....

ใบงานที่ 1

เรื่อง ความมีน้ำใจ

1. ให้นักเรียนอธิบายความหมายของคำว่าความมีน้ำใจ หมายความว่าอย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

2. ให้นักเรียนยกตัวอย่างพฤติกรรมของความมีน้ำใจ มาอย่างน้อย 3 พฤติกรรม

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

3. ให้นักเรียนบอกประโยชน์ของความมีน้ำใจ ว่ามีประโยชน์อย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

กิจกรรมการเรียนรู้จากตัวแบบสัญลักษณ์
เรื่อง การไม่ละเลยหน้าที่ของตนเองในการทำงานกับเพื่อน
ครั้งที่ 2

กิจกรรม ร่วมแรงแข่งขัน

ระยะเวลา 30 นาที

วัตถุประสงค์ เพื่อให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการไม่ละเลยหน้าที่ของตนเองในการทำงานกับเพื่อน

วิธีดำเนินการ

ขั้นนำเข้าสู่กิจกรรม

ผู้วิจัยและนักเรียนร่วมกันยกตัวอย่างเกี่ยวกับการไม่ละเลยหน้าที่ของตนเองในการทำงานกับเพื่อน

ขั้นดำเนินกิจกรรม

1. ผู้วิจัยให้นักเรียนชมการ์ตูนตอนร่วมแรงแข่งขัน

2. ผู้วิจัยให้นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็นและซักถามข้อสงสัยเกี่ยวกับการไม่ละเลย

หน้าที่ของตนเองในการทำงานกับเพื่อนจากการ์ตูนที่ชมไป

3. ผู้วิจัยให้นักเรียนทำใบงานที่ 2 เรื่อง การไม่ละเลยหน้าที่ของตนเองในการทำงานกับเพื่อน

ขั้นสรุปกิจกรรม

ผู้วิจัยและนักเรียนร่วมกันสรุปกิจกรรมร่วมแรงแข่งขัน

การประเมินผล

การร่วมกิจกรรม

การแสดงความคิดเห็น

ใบงาน

วัสดุ-อุปกรณ์

ใบงานที่ 2 เรื่อง การไม่ละเลยหน้าที่ของตนเองในการทำงานกับเพื่อน

ตัวแบบสัญลักษณ์ ได้แก่ การ์ตูนตอนร่วมแรงแข่งขัน

ชื่อ.....ชั้น.....เลขที่.....

ใบงานที่ 2

เรื่อง การไม่ละเลยหน้าที่ของตนในการทำงานกับเพื่อน

1. ให้นักเรียนยกตัวอย่างพฤติกรรมการไม่ละเลยหน้าที่ของตนในการทำงานกับเพื่อน มาอย่างน้อย 3 พฤติกรรม

.....

.....

.....

.....

.....

.....

2. ให้นักเรียนเล่าประสบการณ์การไม่ละเลยหน้าที่ของตนในการทำงานกับเพื่อน พร้อมยกตัวอย่างให้ชัดเจน

.....

.....

.....

.....

.....

.....

3. นักเรียนสามารถนำการไม่ละเลยหน้าที่ของตนในการทำงานกับเพื่อน ไปใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

.....

กิจกรรมการเรียนรู้จากตัวแบบสัญลักษณ์
เรื่อง การไม่แย่งที่คนอื่นในการเข้าแถว
ครั้งที่ 3

กิจกรรม เข้าแถวแล้วเสร็จ

ระยะเวลา 30 นาที

วัตถุประสงค์ เพื่อให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการไม่แย่งที่คนอื่นในการเข้าแถว

วิธีดำเนินการ

ขั้นนำเข้าสู่กิจกรรม

ผู้วิจัยและนักเรียนร่วมกันยกตัวอย่างเกี่ยวกับการไม่แย่งที่คนอื่นในการเข้าแถว

ขั้นดำเนินการกิจกรรม

1. ผู้วิจัยให้นักเรียนชมการ์ตูนตอนเข้าแถวแล้วเสร็จ

2. ผู้วิจัยให้นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็นและซักถามข้อสงสัยเกี่ยวกับการไม่แย่งที่คน

อื่นในการเข้าแถวจากการ์ตูนที่ชมไป

3. ผู้วิจัยให้นักเรียนทำใบงานที่ 3 เรื่อง การไม่แย่งที่คนอื่นในการเข้าแถว

ขั้นสรุปกิจกรรม

ผู้วิจัยและนักเรียนร่วมกันสรุปกิจกรรมเข้าแถวแล้วเสร็จ

การประเมินผล

การร่วมกิจกรรม

การแสดงความคิดเห็น

ใบงาน

วัสดุ-อุปกรณ์

ใบงานที่ 3 เรื่อง การไม่แย่งที่คนอื่นในการเข้าแถว

ตัวแบบสัญลักษณ์ ได้แก่ การ์ตูนตอนเข้าแถวแล้วเสร็จ

ชื่อ.....ชั้น.....เลขที่.....

ใบงานที่ 3
เรื่อง การไม่แย่งที่คนอื่นในการเข้าแถว

1. ให้นักเรียนยกตัวอย่างพฤติกรรมการไม่แย่งที่คนอื่นในการเข้าแถว มาอย่างน้อย 3 พฤติกรรม

.....

.....

.....

.....

.....

2. ให้นักเรียนเล่าประสบการณ์การไม่แย่งที่คนอื่นในการเข้าแถว พร้อมยกตัวอย่างให้ชัดเจน

.....

.....

.....

.....

.....

3. นักเรียนสามารถนำการไม่แย่งที่คนอื่นในการเข้าแถว ไปใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

กิจกรรมการเรียนรู้จากตัวแบบสัญลักษณ์
เรื่อง การบริจาคเงินหรือสิ่งของให้แก่เพื่อน
ครั้งที่ 4

กิจกรรม บริจาคมากน้อย

ระยะเวลา 30 นาที

วัตถุประสงค์ เพื่อให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริจาคเงินหรือสิ่งของให้แก่เพื่อน

วิธีดำเนินการ

ชั้นนำเข้าสู่กิจกรรม

ผู้วิจัยและนักเรียนร่วมกันยกตัวอย่างเกี่ยวกับการบริจาคเงินหรือสิ่งของให้แก่เพื่อน

ขั้นตอนกิจกรรม

1. ผู้วิจัยให้นักเรียนชมการ์ตูนตอนบริจาคมากน้อย
2. ผู้วิจัยให้นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็นและซักถามข้อสงสัยเกี่ยวกับการบริจาคเงิน

หรือสิ่งของให้แก่เพื่อนจากการ์ตูนที่ชมไป

3. ผู้วิจัยให้นักเรียนทำใบงานที่ 4 เรื่อง การบริจาคเงินหรือสิ่งของให้แก่เพื่อน

ขั้นสรุปกิจกรรม

ผู้วิจัยและนักเรียนร่วมกันสรุปกิจกรรมบริจาคมากน้อย

การประเมินผล

การร่วมกิจกรรม

การแสดงความคิดเห็น

ใบงาน

วัสดุ-อุปกรณ์

ใบงานที่ 4 เรื่อง การบริจาคเงินหรือสิ่งของให้แก่เพื่อน

ตัวแบบสัญลักษณ์ ได้แก่ การ์ตูนตอนบริจาคมากน้อย

ชื่อ.....ชั้น.....เลขที่.....

ใบงานที่ 4
เรื่อง การบริจาคเงินหรือสิ่งของให้แก่เพื่อน

1. ให้นักเรียนยกตัวอย่างพฤติกรรมการบริจาคเงินหรือสิ่งของให้แก่เพื่อน มาอย่างน้อย 3 พฤติกรรม

.....

.....

.....

.....

.....

2. ให้นักเรียนเล่าประสบการณ์การบริจาคเงินหรือสิ่งของให้แก่เพื่อน พร้อมยกตัวอย่างให้ชัดเจน

.....

.....

.....

.....

.....

3. นักเรียนสามารถนำการบริจาคเงินหรือสิ่งของให้แก่เพื่อน ไปใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

กิจกรรมการเรียนรู้จากตัวแบบสัญลักษณ์
เรื่อง การช่วยอธิบายเนื้อหาที่เพื่อนไม่เข้าใจ
ครั้งที่ 5

กิจกรรม อธิบายไฉไล

ระยะเวลา 30 นาที

วัตถุประสงค์ เพื่อให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการช่วยอธิบายเนื้อหาที่เพื่อนไม่เข้าใจ

วิธีดำเนินการ

ชั้นนำเข้าสู่กิจกรรม

ผู้วิจัยและนักเรียนร่วมกันยกตัวอย่างเกี่ยวกับการช่วยอธิบายเนื้อหาที่เพื่อนไม่เข้าใจ

ขั้นตอนกิจกรรม

1. ผู้วิจัยให้นักเรียนชมการ์ตูนตอนอธิบายไฉไล
2. ผู้วิจัยให้นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็นและซักถามข้อสงสัยเกี่ยวกับการช่วยอธิบาย

เนื้อหาที่เพื่อนไม่เข้าใจจากการ์ตูนที่ชมไป

3. ผู้วิจัยให้นักเรียนทำใบงานที่ 5 เรื่อง การช่วยอธิบายเนื้อหาที่เพื่อนไม่เข้าใจ

ขั้นสรุปกิจกรรม

ผู้วิจัยและนักเรียนร่วมกันสรุปกิจกรรมอธิบายไฉไล

การประเมินผล

การร่วมกิจกรรม

การแสดงความคิดเห็น

ใบงาน

วัสดุ-อุปกรณ์

ใบงานที่ 5 เรื่อง การช่วยอธิบายเนื้อหาที่เพื่อนไม่เข้าใจ

ตัวแบบสัญลักษณ์ ได้แก่ การ์ตูนตอนอธิบายไฉไล

ชื่อ.....ชั้น.....เลขที่.....

ใบงานที่ 5
เรื่อง การช่วยอธิบายเนื้อหาที่เพื่อนไม่เข้าใจ

1. ให้นักเรียนยกตัวอย่างพฤติกรรมกรการช่วยอธิบายเนื้อหาที่เพื่อนไม่เข้าใจ มาอย่างน้อย 3 พฤติกรรม

.....

.....

.....

.....

.....

.....

2. ให้นักเรียนเล่าประสบการณ์การช่วยอธิบายเนื้อหาที่เพื่อนไม่เข้าใจ พร้อมยกตัวอย่างให้ชัดเจน

.....

.....

.....

.....

.....

.....

3. นักเรียนสามารถนำการช่วยอธิบายเนื้อหาที่เพื่อนไม่เข้าใจ ไปใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

กิจกรรมการเรียนรู้จากตัวแบบสัญลักษณ์
เรื่อง การช่วยเพื่อนถือของ
ครั้งที่ 6

กิจกรรม ช่วยกันวันละนิด

ระยะเวลา 30 นาที

วัตถุประสงค์ เพื่อให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการช่วยเพื่อนถือของ

วิธีดำเนินการ

ชั้นนำเข้าสู่กิจกรรม

ผู้วิจัยและนักเรียนร่วมกันยกตัวอย่างเกี่ยวกับการช่วยเพื่อนถือของ

ขั้นตอนกิจกรรม

1. ผู้วิจัยให้นักเรียนชมการ์ตูนตอนช่วยกันวันละนิด
2. ผู้วิจัยให้นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็นและซักถามข้อสงสัยเกี่ยวกับการช่วยเพื่อน

ถือของจากการ์ตูนที่ชมไป

3. ผู้วิจัยให้นักเรียนทำใบงานที่ 6 เรื่อง การช่วยเพื่อนถือของ

ขั้นสรุปกิจกรรม

ผู้วิจัยและนักเรียนร่วมกันสรุปกิจกรรมช่วยกันวันละนิด

การประเมินผล

การร่วมกิจกรรม

การแสดงความคิดเห็น

ใบงาน

วัสดุ-อุปกรณ์

ใบงานที่ 6 เรื่อง การช่วยเพื่อนถือของ

ตัวแบบสัญลักษณ์ ได้แก่ การ์ตูนตอนช่วยกันวันละนิด

ชื่อ.....ชั้น.....เลขที่.....

ใบงานที่ 6
เรื่อง การช่วยเพื่อนถือของ

1. ให้นักเรียนยกตัวอย่างพฤติกรรมกรรมการช่วยเพื่อนถือของ มาอย่างน้อย 3 พฤติกรรม

.....

.....

.....

.....

.....

2. ให้นักเรียนเล่าประสบการณ์การช่วยเพื่อนถือของ พร้อมยกตัวอย่างให้ชัดเจน

.....

.....

.....

.....

.....

3. นักเรียนสามารถนำการช่วยเพื่อนถือของ ไปใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

กิจกรรมการเรียนรู้จากตัวแบบสัญลักษณ์
เรื่อง การให้เพื่อนยืมอุปกรณ์การเรียน
ครั้งที่ 7

กิจกรรม อุปกรณ์สอนอะไร

ระยะเวลา 30 นาที

วัตถุประสงค์ เพื่อให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการให้เพื่อนยืมอุปกรณ์การเรียน

วิธีดำเนินการ

ขั้นนำเข้าสู่กิจกรรม

ผู้วิจัยและนักเรียนร่วมกันยกตัวอย่างเกี่ยวกับการให้เพื่อนยืมอุปกรณ์การเรียน

ขั้นดำเนินการกิจกรรม

1. ผู้วิจัยให้นักเรียนชมการ์ตูนตอนอุปกรณ์สอนอะไร
2. ผู้วิจัยให้นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็นและซักถามข้อสงสัยเกี่ยวกับการให้เพื่อนยืม

อุปกรณ์การเรียนจากการ์ตูนที่ชมไป

3. ผู้วิจัยให้นักเรียนทำใบงานที่ 7 เรื่อง การให้เพื่อนยืมอุปกรณ์การเรียน

ขั้นสรุปกิจกรรม

ผู้วิจัยและนักเรียนร่วมกันสรุปกิจกรรมอุปกรณ์สอนอะไร

การประเมินผล

การร่วมกิจกรรม

การแสดงความคิดเห็น

ใบงาน

วัสดุ-อุปกรณ์

ใบงานที่ 7 เรื่อง การให้เพื่อนยืมอุปกรณ์การเรียน

ตัวแบบสัญลักษณ์ ได้แก่ การ์ตูนตอนอุปกรณ์สอนอะไร

ชื่อ.....ชั้น.....เลขที่.....

ใบงานที่ 7
เรื่อง การให้เพื่อนยืมอุปกรณ์การเรียน

1. ให้นักเรียนยกตัวอย่างพฤติกรรมกรให้เพื่อนยืมอุปกรณ์การเรียน มาอย่างน้อย 3 พฤติกรรม

.....

.....

.....

.....

.....

2. ให้นักเรียนเล่าประสบการณ์การให้เพื่อนยืมอุปกรณ์การเรียน พร้อมยกตัวอย่างให้ชัดเจน

.....

.....

.....

.....

.....

3. นักเรียนสามารถนำการให้เพื่อนยืมอุปกรณ์การเรียน ไปใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

กิจกรรมการเรียนรู้จากตัวแบบสัญลักษณ์
เรื่อง การปลอบใจให้กำลังใจเมื่อเพื่อนมีความทุกข์
ครั้งที่ 8

กิจกรรม กำลังใจจากใครกัน

ระยะเวลา 30 นาที

วัตถุประสงค์ เพื่อให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการปลอบใจให้กำลังใจเมื่อเพื่อนมีความทุกข์

วิธีดำเนินการ

ขั้นนำเข้าสู่กิจกรรม

ผู้วิจัยและนักเรียนร่วมกันยกตัวอย่างเกี่ยวกับการปลอบใจให้กำลังใจเมื่อเพื่อนมีความ

ทุกข์

ขั้นดำเนินกิจกรรม

1. ผู้วิจัยให้นักเรียนชมการ์ตูนตอนกำลังใจจากใครกัน

2. ผู้วิจัยให้นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็นและซักถามข้อสงสัยเกี่ยวกับการปลอบใจให้

กำลังใจเมื่อเพื่อนมีความทุกข์จากการ์ตูนที่ชมไป

3. ผู้วิจัยให้นักเรียนทำใบงานที่ 8 เรื่อง การปลอบใจให้กำลังใจเมื่อเพื่อนมีความทุกข์

ขั้นสรุปกิจกรรม

ผู้วิจัยและนักเรียนร่วมกันสรุปกิจกรรมกำลังใจจากใครกัน

การประเมินผล

การร่วมกิจกรรม

การแสดงความคิดเห็น

ใบงาน

วัสดุ-อุปกรณ์

ใบงานที่ 8 เรื่อง การปลอบใจให้กำลังใจเมื่อเพื่อนมีความทุกข์

ตัวแบบสัญลักษณ์ ได้แก่ การ์ตูนตอนกำลังใจจากใครกัน

ชื่อ.....ชั้น.....เลขที่.....

ใบงานที่ 8

เรื่อง การปลอบใจให้กำลังใจเมื่อเพื่อนมีความทุกข์

1. ให้นักเรียนยกตัวอย่างพฤติกรรมกรปลอบใจให้กำลังใจเมื่อเพื่อนมีความทุกข์ มาอย่างน้อย 3 พฤติกรรม

.....

.....

.....

.....

.....

.....

2. ให้นักเรียนเล่าประสบการณ์การปลอบใจให้กำลังใจเมื่อเพื่อนมีความทุกข์ พร้อมยกตัวอย่างให้ชัดเจน

.....

.....

.....

.....

.....

.....

3. นักเรียนสามารถนำการปลอบใจให้กำลังใจเมื่อเพื่อนมีความทุกข์ ไปใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

.....

กิจกรรมการเรียนรู้จากตัวแบบสัญลักษณ์
เรื่อง การปลอบใจไม่ซ้ำเติมเมื่อเพื่อนสอบได้คะแนนไม่ดี
ครั้งที่ 9

กิจกรรม ปลอบโยนโอบอ้อม

ระยะเวลา 30 นาที

วัตถุประสงค์ เพื่อให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการปลอบใจไม่ซ้ำเติมเมื่อเพื่อนสอบได้คะแนนไม่ดี

วิธีดำเนินการ

    ขั้นนำเข้าสู่กิจกรรม

    ผู้วิจัยและนักเรียนร่วมกันยกตัวอย่างเกี่ยวกับการปลอบใจไม่ซ้ำเติมเมื่อเพื่อนสอบได้

คะแนนไม่ดี

    ขั้นดำเนินการกิจกรรม

1. ผู้วิจัยให้นักเรียนชมการ์ตูนตอนปลอบโยนโอบอ้อม

2. ผู้วิจัยให้นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็นและซักถามข้อสงสัยเกี่ยวกับการปลอบใจไม่ซ้ำเติมเมื่อเพื่อนสอบได้คะแนนไม่ดีจากการ์ตูนที่ชมไป

3. ผู้วิจัยให้นักเรียนทำใบงานที่ 9 เรื่อง การปลอบใจไม่ซ้ำเติมเมื่อเพื่อนสอบได้คะแนนไม่ดี

    ขั้นสรุปกิจกรรม

    ผู้วิจัยและนักเรียนร่วมกันสรุปกิจกรรมปลอบโยนโอบอ้อม

การประเมินผล

    การร่วมกิจกรรม

    การแสดงความคิดเห็น

    ใบงาน

วัสดุ-อุปกรณ์

    ใบงานที่ 9 เรื่อง การปลอบใจไม่ซ้ำเติมเมื่อเพื่อนสอบได้คะแนนไม่ดี

    ตัวแบบสัญลักษณ์ ได้แก่ การ์ตูนตอนปลอบโยนโอบอ้อม

ชื่อ.....ชั้น.....เลขที่.....

ใบงานที่ 9

เรื่อง การปลอบใจไม่ซ้ำเติมเมื่อเพื่อนสอบได้คะแนนไม่ดี

1. ให้นักเรียนยกตัวอย่างพฤติกรรมการปลอบใจไม่ซ้ำเติมเมื่อเพื่อนสอบได้คะแนนไม่ดี มาอย่างน้อย 3 พฤติกรรม

.....

.....

.....

.....

.....

.....

2. ให้นักเรียนเล่าประสบการณ์การปลอบใจไม่ซ้ำเติมเมื่อเพื่อนสอบได้คะแนนไม่ดี พร้อมยกตัวอย่างให้ชัดเจน

.....

.....

.....

.....

.....

.....

3. นักเรียนสามารถนำการปลอบใจไม่ซ้ำเติมเมื่อเพื่อนสอบได้คะแนนไม่ดี ไปใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

.....

กิจกรรมการเรียนรู้จากตัวแบบสัญลักษณ์
เรื่อง การตั้งใจฟังเมื่อเพื่อนเล่าปัญหาส่วนตัวให้ฟัง
ครั้งที่ 10

กิจกรรม เข้าใจในความรู้สึก

ระยะเวลา 30 นาที

วัตถุประสงค์ เพื่อให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการตั้งใจฟังเมื่อเพื่อนเล่าปัญหาส่วนตัวให้ฟัง

วิธีดำเนินการ

    ขั้นนำเข้าสู่กิจกรรม

    ผู้วิจัยและนักเรียนร่วมกันยกตัวอย่างเกี่ยวกับการตั้งใจฟังเมื่อเพื่อนเล่าปัญหาส่วนตัวให้ฟัง

    ขั้นดำเนินการกิจกรรม

    1. ผู้วิจัยให้นักเรียนชมการ์ตูนตอนเข้าใจในความรู้สึก

    2. ผู้วิจัยให้นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็นและซักถามข้อสงสัยเกี่ยวกับการตั้งใจฟังเมื่อเพื่อนเล่าปัญหาส่วนตัวให้ฟังจากการ์ตูนที่ชมไป

    3. ผู้วิจัยให้นักเรียนทำใบงานที่ 10 เรื่อง การตั้งใจฟังเมื่อเพื่อนเล่าปัญหาส่วนตัวให้ฟัง

    ขั้นสรุปกิจกรรม

    ผู้วิจัยและนักเรียนร่วมกันสรุปกิจกรรมเข้าใจในความรู้สึก

การประเมินผล

    การร่วมกิจกรรม

    การแสดงความคิดเห็น

    ใบงาน

วัสดุ-อุปกรณ์

    ใบงานที่ 10 เรื่อง การตั้งใจฟังเมื่อเพื่อนเล่าปัญหาส่วนตัวให้ฟัง

    ตัวแบบสัญลักษณ์ ได้แก่ การ์ตูนตอนเข้าใจในความรู้สึก

ชื่อ.....ชั้น.....เลขที่.....

ใบงานที่ 10

เรื่อง การตั้งใจฟังเมื่อเพื่อนเล่าปัญหาส่วนตัวให้ฟัง

1. ให้นักเรียนยกตัวอย่างพฤติกรรม การตั้งใจฟังเมื่อเพื่อนเล่าปัญหาส่วนตัวให้ฟัง มาอย่างน้อย 3 พฤติกรรม

.....

.....

.....

.....

.....

2. ให้นักเรียนเล่าประสบการณ์การตั้งใจฟังเมื่อเพื่อนเล่าปัญหาส่วนตัวให้ฟัง พร้อมยกตัวอย่างให้ชัดเจน

.....

.....

.....

.....

.....

3. นักเรียนสามารถนำการตั้งใจฟังเมื่อเพื่อนเล่าปัญหาส่วนตัวให้ฟัง ไปใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

กิจกรรมการเรียนรู้จากตัวแบบสัญลักษณ์
เรื่อง การไม่เห็นแก่ตัว การช่วยเหลือผู้อื่น และการเห็นอกเห็นใจผู้อื่น
ครั้งที่ 11

กิจกรรม ปัจฉิมนิเทศ

ระยะเวลา 30 นาที

วัตถุประสงค์ เพื่อให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้จากตัวแบบสัญลักษณ์

วิธีดำเนินการ

    ขั้นนำเข้าสู่กิจกรรมการ

    ผู้วิจัยกล่าวปิดการพัฒนาความมีน้ำใจโดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้จากตัวแบบสัญลักษณ์

    ขั้นดำเนินกิจกรรม

1. ผู้วิจัยนำต้นคริสต์มาสที่มีฉลากติดอยู่ โดยในฉลากนั้นมีคำถามเกี่ยวกับการไม่เห็นแก่ตัว การช่วยเหลือผู้อื่น และการเห็นอกเห็นใจผู้อื่น ซ่อนอยู่ จากนั้นให้นักเรียนออกมาจับฉลากและตอบคำถาม ถ้านักเรียนตอบถูกก็จะได้รับรางวัลตามที่ระบุในฉลากที่ตนจับได้

2. ผู้วิจัยให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นจากการเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้จากตัวแบบสัญลักษณ์ เช่น ความรู้สึก ข้อคิดหรือประโยชน์ที่ได้จากการเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้จากตัวแบบสัญลักษณ์

3. ผู้วิจัยให้นักเรียนทำใบงาน ที่ 11 เรื่อง การไม่เห็นแก่ตัว การช่วยเหลือผู้อื่น และการเห็นอกเห็นใจผู้อื่น

    ขั้นสรุปกิจกรรม

    ผู้วิจัยและนักเรียนร่วมกันสรุปกิจกรรมปัจฉิมนิเทศ

การประเมินผล

    การร่วมกิจกรรม

    การแสดงความคิดเห็น

    ใบงาน

วัสดุ-อุปกรณ์

    ต้นคริสต์มาส

    ฉลาก

    รางวัล ได้แก่ สมุด ดินสอ ยางลบ ไม้บรรทัด

    ใบงานที่ 11 เรื่อง การไม่เห็นแก่ตัว การช่วยเหลือผู้อื่น และการเห็นอกเห็นใจผู้อื่น

ชื่อ.....ชั้น.....เลขที่.....

ใบงานที่ 11

เรื่อง การไม่เห็นแก่ตัว การช่วยเหลือผู้อื่น และการเห็นอกเห็นใจผู้อื่น

1. ให้นักเรียนสรุปการไม่เห็นแก่ตัว การช่วยเหลือผู้อื่น และการเห็นอกเห็นใจผู้อื่น โดยใช้แผนผังความคิด

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แบบวัดความมีน้ำใจ

คำชี้แจง

1. แบบวัดฉบับนี้ ต้องการทราบความรู้สึกที่มีต่อสถานการณ์ต่างๆ ที่กำหนดให้โดย คำตอบแต่ละข้อไม่มีข้อถูกผิด ให้นักเรียนเลือกตอบตรงกับความรู้สึกของตนเองและตอบตามความจริงมากที่สุด

2. แบบวัดนี้มีทั้งหมด 30 ข้อ ใช้เวลาทำ 30 นาที

3. ห้ามขีดเขียนข้อความใดๆ ลงในแบบวัดฉบับนี้

คำสั่ง ให้ทำเครื่องหมาย X ลงในกระดาษคำตอบ ให้ตรงกับตัวเลือกที่นักเรียนตัดสินใจแล้วว่าเป็น คำตอบที่ตรงกับความรู้สึกของนักเรียนมากที่สุด

ตัวอย่าง

ข้อ 0 นุ่นและก๊วกกำลังนั่งทำโจทย์ปัญหาวิชาคณิตศาสตร์ เป้เดินมาบอกว่าตนไม่เข้าใจ โจทย์ปัญหาวิชาคณิตศาสตร์ ปรากฏว่าข้อนั้นนุ่นเพิ่งทำเสร็จไป นุ่นควรทำอย่างไร

- ก. ไม่อธิบายให้ฟังเพราะไม่ใช่เพื่อนสนิทของตน
- ข. ไม่อธิบายให้ฟังเพราะเป้ไม่ได้ขอร้องให้ช่วยอธิบาย
- ค. อธิบายให้ฟังเพราะคิดว่าเป็นเพื่อนห้องเดียวกัน
- ง. อธิบายให้ฟังเพราะอยากให้เป้ทำโจทย์ปัญหาได้

ในข้อ 0 ถ้านักเรียนเลือกคำตอบ ก. ให้ทำเครื่องหมาย X ลงช่อง ก.

ข้อ	ก.	ข.	ค.	ง.
1	X			
2				

หมายเหตุ ถ้านักเรียนต้องการเปลี่ยนคำตอบจาก ก. เป็น ค. ให้ทำดังนี้

ข้อ	ก.	ข.	ค.	ง.
1	X		X	
2				

ข้อ 1 วันนี้อ้อมและดาวชวนกันไปเดินตลาดนัดหลังโรงเรียนเลิก แต่คุณครูประจำชั้นให้นักเรียนทุกคนช่วยกันจัดห้องเรียนเพื่อใช้เป็นห้องสอบในวันรุ่งขึ้น นักเรียนคิดว่าอ้อมและดาวจะทำอย่างไร

- ก. ไม่จัดห้องเรียนเพราะไม่ได้คะแนนเพิ่ม
- ข. ไม่จัดห้องเรียนเพราะอยากไปเดินดูสินค้าใหม่ๆ
- ค. จัดห้องเรียนเพราะอยากให้ห้องเรียนเป็นระเบียบ
- ง. จัดห้องเรียนเพราะทำตามคำสั่งของคุณครู

ข้อ 2 ในช่วงโมงวิชาวิทยาศาสตร์ ขณะที่คุณครูกำลังสอนอยู่หน้าห้อง กอล์ฟและบอลคุยกันทำให้ไม่เข้าใจเนื้อหาที่คุณครูสอน กอล์ฟจึงขอให้ช่วยอธิบายเนื้อหาที่ตนไม่เข้าใจให้ฟังอีกครั้ง นู๋จะทำเช่นไร

- ก. อธิบายให้ฟังเพราะอยากให้กอล์ฟเข้าใจเนื้อหา
- ข. ไม่อธิบายให้ฟังเพราะกอล์ฟไม่ตั้งใจฟังคุณครูสอน
- ค. อธิบายให้ฟังเพราะอยากให้กอล์ฟชมว่าตนเรียนเก่ง
- ง. ไม่อธิบายให้ฟังเพราะเกรงว่ากอล์ฟจะได้คะแนนสูงกว่า

ข้อ 3 กายและรุจเรียนอยู่ห้องเดียวกัน กายโดนคุณครูดุเนื่องจากไม่ส่งการบ้านและคุยเสียงดังในห้อง นักเรียนคิดว่ารุจจะทำอย่างไร

- ก. ไม่พูดปลอบใจเพราะตนไม่ถูกกับกายอยู่แล้ว
- ข. พูดปลอบใจเพราะเห็นว่าเป็นเพื่อนห้องเรียนเดียวกัน
- ค. พูดปลอบใจเพราะไม่อยากให้กายท้อแท้
- ง. ไม่พูดปลอบใจเพราะไม่อยากยุ่งเรื่องของคนอื่น

ข้อ 4 ช่วงพักกลางวัน นักเรียนทุกคนต้องเข้าแถวซื้ออาหาร ได้รู้สึกริษยาเพราะเพิ่งทำงานเสร็จจึงรีบไปที่โรงอาหารปรากฏว่าแถวยาวมาก ได้ตั้งควรทำอย่างไร

- ก. แฉงคิวซื้ออาหารเพราะตนริษยา
- ข. เข้าแถวซื้ออาหารเพราะปฏิบัติตามกฎของโรงเรียน
- ค. แฉงคิวซื้ออาหารเพราะกลัวข้าวจะหมด
- ง. เข้าแถวซื้ออาหารเพราะคนอื่นก็เข้าแถวเหมือนกัน

ข้อ 5 เพื่อนในห้องเรียนเห็นว่าปิ่นเรียนวิชาภาษาอังกฤษได้คะแนนดี จึงอยากให้ช่วยสอนให้ก่อนสอบปลายภาค ปิ่นจะทำอย่างไร

- ก. ไม่ช่วยสอนให้เพราะคิดว่าไม่ใช่หน้าที่ของตน
- ข. ไม่ช่วยสอนให้เพราะกลัวเพื่อนได้คะแนนมากกว่าตน
- ค. ช่วยสอนให้เพราะอยากเป็นที่รักของเพื่อนๆ
- ง. ช่วยสอนให้เพราะอยากให้เพื่อนเข้าใจเนื้อหามากขึ้น

ข้อ 6 ในช่วงโมฆะวิชาวิทยาศาสตร์ คุณครูให้นักเรียนทุกคนทำแบบฝึกหัดมาส่ง พอหมดชั่วโมง นักเรียนควรปฏิบัติตนอย่างไร

- ก. เข้าแถวส่งงานเพราะคุณครูนั่งอยู่ที่โต๊ะครู
- ข. แฉงคิวส่งงานเพราะตนอยากรีบกลับบ้าน
- ค. แฉงคิวส่งงานเพราะจะได้รีบกลับมาคุยกับเพื่อน
- ง. เข้าแถวส่งงานเพราะคนอื่นก็รอเหมือนกัน

ข้อ 7 ตี้ก ปี่ และเนย นัดกันทำรายงานวิชาภาษาไทยหลังเลิกเรียน ที่ห้องสมุด ปรางภาวว่าเนยมาช้า 30 นาที เพราะไปซื้อน้ำหวานที่ห้องสหกรณ์โรงเรียน เนยจะทำอย่างไร

- ก. ไม่ขอโทษเพื่อนๆเพราะอยากไปซื้อน้ำหวานมากกว่า
- ข. ไม่ขอโทษเพื่อนๆเพราะคนอื่นก็เคยมาช้าเหมือนกัน
- ค. ขอโทษเพื่อนๆเพราะรู้ว่าตนละเลยหน้าที่
- ง. ขอโทษเพื่อนๆเพราะเพื่อนแสดงความไม่พอใจ

ข้อ 8 ช่วงพักกลางวัน ส้มกำลังนั่งอ่านหนังสือการ์ตูนอยู่กับเพื่อน น้ำเดินมาขอให้ส้มช่วยอธิบายวิธีการปลูกผักสวนครัว เพราะตนเองไม่เข้าใจที่คุณครูสอน ส้มจะทำอย่างไร

- ก. ไม่อธิบายให้ฟังเพราะไม่ใช่เพื่อนสนิทของตน
- ข. อธิบายให้ฟังเพราะคิดว่าเป็นเพื่อนห้องเรียนเดียวกัน
- ค. อธิบายให้ฟังเพราะอยากให้นำเข้าใจวิธีการปลูกผัก
- ง. ไม่อธิบายให้ฟังเพราะตนกำลังนั่งอ่านหนังสือการ์ตูน

ข้อ 9 วันนี้คุณครูประจำชั้นพานักเรียนไปเยี่ยมแอนที่โรงพยาบาล เนื่องจาก ประสบอุบัติเหตุจึงหยุดเรียนไปหลายวัน แอนและปึกเป็นเพื่อนสนิทกัน ปึกจะทำอย่างไร

- ก. ไม่ไปเยี่ยมเพราะไม่อยากกลับบ้านดึก
- ข. ไม่ไปเยี่ยมเพราะกลัวโรงพยาบาล
- ค. ไปเยี่ยมเพราะทำตามที่คุณครูบอก
- ง. ไปเยี่ยมเพราะอยากให้แอนหายเร็วๆ

ข้อ 10 หลังหมดชั่วโมงเรียนวิชาวิทยาศาสตร์ คุณครูให้นักเรียนรวบรวมสมุดการบ้านเพื่อ
ยกไปไว้ที่ห้องพัสดุ ขณะที่นักเรียนยกสมุดการบ้านไป เอสเดินผ่านมาพบเข้า เอสจะทำอย่างไร

- ก. ไม่ช่วยยกสมุดการบ้านเพราะรีบไปซื้อขนม
- ข. ไม่ช่วยยกสมุดการบ้านเพราะไม่ใช่เวรของตน
- ค. ช่วยยกสมุดการบ้านเพราะอยากให้คุณครูชมเชย
- ง. ช่วยยกสมุดการบ้านเพราะอยากช่วยเพื่อน

ข้อ 11 ขวัญและเมย์เป็นคู่แข่งชั้นในเรื่องการเรียนมาตลอด ในการสอบกลางภาควิชา
คณิตศาสตร์ ปรากฏว่าขวัญได้คะแนนน้อยกว่าเมย์ เมย์ควรปฏิบัติตนต่อขวัญอย่างไร

- ก. พุดปลอบใจเพราะเห็นแก่ความเป็นเพื่อน
- ข. ไม่พุดปลอบใจเพราะตนก็ไม่ชอบขวัญอยู่แล้ว
- ค. ไม่พุดปลอบใจเพราะคิดว่าตนไม่ได้ทำอะไรผิด
- ง. พุดปลอบใจเพราะไม่อยากให้ขวัญเสียใจ

ข้อ 12 เดชเป็นประธานนักเรียนจึงเดินมาบอกกับเอกว่าหลังเลิกเรียนให้มาประชุมเรื่องการ
จัดงานแข่งขันกีฬาภายใน แต่เอกจะรีบกลับบ้านเพื่อไปดูการ์ตูนตอนจบ นักเรียนคิดว่าเอกจะทำ
อย่างไร

- ก. เข้าประชุมเพราะอยากให้งานเสร็จเรียบร้อย
- ข. ไม่เข้าประชุมเพราะจะรีบกลับบ้านไปดูการ์ตูนตอนจบ
- ค. ไม่เข้าประชุมเพราะไม่มีขนมแจกในที่ประชุม
- ง. เข้าประชุมเพราะตนเป็นคณะกรรมการจัดงาน

ข้อ 13 คุณครูประจำชั้นแจ้งว่ามีรุ่นน้องหลายคนที่ยังรับบริจาคหนังสือ เนื่องจากทางบ้าน
ยากจน ส่วนต่ายก็มีหนังสือที่ไม่ใช้แล้วจำนวนมาก ต่ายควรทำอย่างไร

- ก. ไม่นำหนังสือมาบริจาคเพราะคิดว่าเป็นเรื่องยุ่งยาก
- ข. นำหนังสือมาบริจาคเพราะคิดว่าตนต้องทำหน้าที่ที่ดีของรุ่นพี่
- ค. ไม่นำหนังสือมาบริจาคเพราะเพื่อนคนอื่นก็ไม่บริจาคเหมือนกัน
- ง. นำหนังสือมาบริจาคเพราะเข้าใจความเดือดร้อนของรุ่นน้อง

ข้อ 14 นนท์และนิดเป็นเพื่อนร่วมห้องเรียนเดียวกัน ขณะนั่งทำการบ้านในห้องสมุดปากกา
นนท์หมึกหมด แต่นิดมีปากกาหลายด้าม นิดควรทำอย่างไร

- ก. ไม่ให้ยืมปากกาเพราะกลัวเพื่อนไม่ส่งคืน
- ข. ให้ยืมปากกาเพราะอยากให้นนท์ทำการบ้านให้เสร็จ
- ค. ไม่ให้ยืมปากกาเพราะนนท์ไม่ได้มาขอยืมจากตน
- ง. ให้ยืมปากกาเพราะเห็นว่านนท์ไม่มีปากกาใช้

ข้อ 15 คุณครูให้นักเรียนในห้องแบ่งกลุ่มเพื่อจัดนิทรรศการในวันวิสาขบูชา หน้อยฟ้า และกึ่งอยู่กลุ่มเดียวกัน แต่ฟ้าไม่ยอมจัดนิทรรศการเพราะอยากกลับบ้านไปรับของฝากที่พ่อกับแม่ซื้อมาจากต่างจังหวัด ฟ้าจะทำอย่างไร

- ก. ไม่อยู่จัดนิทรรศการเพราะไม่ได้มีการส่งเข้าประกวด
- ข. อยู่จัดนิทรรศการเพราะตนเป็นสมาชิกในกลุ่ม
- ค. อยู่จัดนิทรรศการเพราะควรทำงานให้เสร็จก่อน
- ง. ไม่อยู่จัดนิทรรศการเพราะอยากกลับบ้านไปรับของฝาก

ข้อ 16 เปิ้ลและนุชเป็นเพื่อนห้องเรียนเดียวกัน ปรากฏว่านุชไม่สบายจึงหยุดเรียนไปหลายวัน ทำให้เรียนไม่ทันเพื่อน เปิ้ลควรทำอย่างไร

- ก. ไม่ช่วยอธิบายบทเรียนให้ฟังเพราะนุชไม่ได้ขอร้องตน
- ข. ไม่ช่วยอธิบายบทเรียนให้ฟังเพราะนุชน่าจะอ่านเองได้
- ค. ช่วยอธิบายบทเรียนให้ฟังเพราะอยากให้นุชเลี้ยงขนม
- ง. ช่วยอธิบายบทเรียนให้ฟังเพราะอยากให้นุชเรียนทันเพื่อน

ข้อ 17 วันเด็กแห่งชาติปีนี้ครูแจ้งให้นักเรียนทุกคนมารอรับแจกสมุดคนละ 1 เล่มที่หน้าห้องสหกรณ์ ปรากฏว่ามีนักเรียนมาเข้าแถวจำนวนมาก แต่อยากได้สมุดแจก แต่จะทำอย่างไร

- ก. แชนคิวรับแจกสมุดเพราะจะรีบไปเล่นกับเพื่อนๆ
- ข. เข้าแถวรับแจกสมุดเพราะกลัวคุณครูดุ
- ค. เข้าแถวรับแจกสมุดเพราะคนอื่นก็รอเหมือนกัน
- ง. แชนคิวรับแจกสมุดเพราะกลัวสมุดจะหมด

ข้อ 18 อีฟขอรับบริจาคเงินจากเพื่อนๆในห้องเรียน เพื่อนำไปมอบให้ไอซ์เพราะบ้านถูกไฟไหม้ แต่ไอซ์กำลังเก็บเงินเพื่อจะซื้อรองเท้าคู่มือ ไอซ์ควรทำอย่างไร

- ก. ไม่บริจาคเงินเพราะไอซ์ไม่ได้มาขอร้องด้วยตนเอง
- ข. ไม่บริจาคเงินเพราะจะเก็บไว้ซื้อรองเท้าคู่มือ
- ค. บริจาคเงินเพราะสงสารที่ไอซ์เดือดร้อน
- ง. บริจาคเงินเพราะทุกคนในห้องเรียนร่วมกันบริจาค

ข้อ 19 มายด์เป็นเพื่อนสนิทกับเอ จึงเล่าปัญหาครอบครัวให้เอฟังว่าช่วงนี้ที่บ้านของตนมีปัญหา พ่อกับแม่ชอบทะเลาะกันบ่อยๆ ทำให้ตนกลุ่มใจมาก นักเรียนคิดว่าเอจะทำอย่างไร

- ก. ไม่ตั้งใจฟังเพราะคิดว่าเป็นปัญหาของผู้ใหญ่
- ข. ตั้งใจฟังเพราะอยากให้มายด์สบายใจขึ้น
- ค. ไม่ตั้งใจฟังเพราะคิดว่าตนคงช่วยอะไรไม่ได้
- ง. ตั้งใจฟังเพราะมายด์เป็นเพื่อนสนิทกับตน

ข้อ 20 ทางโรงเรียนประชาสัมพันธ์ขอรับบริจาคสิ่งของเครื่องใช้ต่างๆ จากผู้มีจิตศรัทธา เพื่อนำไปบริจาคให้กับครูและนักเรียนที่อยู่ในถิ่นทุรกันดาร ข้อใดที่ยินดีดังกล่าว ข้อใดจะทำอย่างไร

- ก. นำสิ่งของไปบริจาคเพราะเห็นถึงความเดือดร้อนของผู้อื่น
- ข. นำสิ่งของไปบริจาคเพราะให้ความร่วมมือกับทางโรงเรียน
- ค. ไม่นำสิ่งของไปบริจาคเพราะคิดว่าไม่ใช่เรื่องของตนเอง
- ง. ไม่นำสิ่งของไปบริจาคเพราะไม่ได้มีการประกาศชื่อผู้บริจาค

ข้อ 21 อารมณ์ให้บักฟังเรื่องที่พ่อกับแม่จะให้ออกจากโรงเรียน มาช่วยทำงานเนื่องจากที่บ้านไม่มีเงินส่งให้เรียน นักเรียนคิดว่าบักจะทำอย่างไร

- ก. ไม่ตั้งใจฟังเพราะไม่ใช่เพื่อนสนิทของตน
- ข. ตั้งใจฟังเพราะอยากให้อารมณ์สบายใจขึ้น
- ค. ไม่ตั้งใจฟังเพราะตนเองคงช่วยอะไรไม่ได้
- ง. ตั้งใจฟังเพราะเห็นแก่ความเป็นเพื่อน

ข้อ 22 ที่โรงเรียนเพาะชำ มดและอ้อมกำลังยกบัวรดน้ำ ดิวเดินมาพบเข้าพอดี นักเรียนคิดว่าดิ้วจะปฏิบัติตนอย่างไร

- ก. ไม่เข้าไปช่วยยกบัวรดน้ำเพราะไม่ใช่เรื่องของตน
- ข. เข้าไปช่วยยกบัวรดน้ำเพราะเดินมาพบเข้าพอดี
- ค. เข้าไปช่วยยกบัวรดน้ำเพราะอยากช่วยตามกำลังของตน
- ง. ไม่เข้าไปช่วยยกบัวรดน้ำเพราะมดและอ้อมไม่ได้ขอร้อง

ข้อ 23 ในการแข่งขันกีฬา ในโรงเรียนรอบชิงชนะเลิศ มีผู้เข้าร่วมแข่งขันทั้งหมด 6 คน ปรากฏว่านิค วิ่งเข้าเส้นชัยเป็นคนสุดท้าย นัทและเพื่อนๆ มาเชียร์นิกในการแข่งขันครั้งนี้ด้วย นักเรียนคิดว่านัทและเพื่อนๆ จะทำอย่างไร

- ก. ไม่พูดปลอบใจเพราะไม่อยากให้คนอื่นรู้ว่าตนเองรู้จักกับนิก
- ข. พูดปลอบใจเพราะอยากให้นิกรู้จักการแพ้ ชนะ
- ค. ไม่พูดปลอบใจเพราะตนไม่อยากให้นิคชนะอยู่แล้ว
- ง. พูดปลอบใจเพราะอยากให้นิกมีกำลังใจในการแข่งขันครั้งต่อไป

ข้อ 24 ในชั่วโมงวิชาภาษาไทย คุณครูให้นักเรียนท่องกลอนสุนทรภู่ แต่ก็ยืมไม่ได้ นำหนังสือเรียนมา ปรากฏว่าแก้วท่องกลอนสุนทรภู่เสร็จแล้ว แก้วจะทำอย่างไร

- ก. ไม่ให้ก้อยยืมหนังสือเพราะไม่อยากยุ่งเรื่องของคนอื่น
- ข. ไม่ให้ก้อยยืมหนังสือเพราะกลัวหนังสือของตนจะเสียหาย
- ค. ให้ก้อยยืมหนังสือเพราะเห็นว่าก้อยลืมนำหนังสือเรียนมา
- ง. ให้ก้อยยืมหนังสือเพราะอยากช่วยให้ท่องกลอนได้

ข้อ 25 เอมไม่สบายใจที่ทะเลาะกับพี่สาวเมื่อวานนี้ แหม่มเดินผ่านมาเห็นเอมนั่งซึมเศร้าไม่สดใสร่าเริงเหมือนเดิม แหม่มจะทำอย่างไร

- ก. เดินเข้าไปถามเพราะอาจช่วยอะไรได้บ้าง
- ข. เดินเข้าไปถามเพราะเห็นเอมไม่สดใสเหมือนเดิม
- ค. ไม่เดินเข้าไปถามเพราะไม่ได้เป็นเพื่อนสนิทของตน
- ง. ไม่เดินเข้าไปถามเพราะไม่อยากรู้อะไรของคนอื่น

ข้อ 26 ย้อยหยุดเรียนไป 2 อาทิตย์ เนื่องจากไปงานศพคุณตาที่ต่างจังหวัด เมื่อกลับมาทำให้ย้อยเศร้าโศกเสียใจ เพราะรักคุณตามาก กีบซึ่งเป็นเพื่อนสนิทกับย้อย จะทำอย่างไร

- ก. ไม่พูดปลอบใจเพราะคิดว่าย้อยคงทำใจได้แล้ว
- ข. ไม่พูดปลอบใจเพราะย้อยไม่ได้ชื่อของมาฝากตน
- ค. พูดปลอบใจเพราะอยากให้ย้อยคลายความเศร้าโศก
- ง. พูดปลอบใจเพราะคิดว่าย้อยเป็นเพื่อนสนิทกัน

ข้อ 27 ในช่วงโม่งศิลปะ คุณครูให้นักเรียนทุกคนเตรียมกระดาษวาดรูปเพื่อนำมาวาดรูปตามแบบที่เรียน ออมและแจนนั่งโต๊ะใกล้กัน ปรากฏว่าออมลืมเตรียมกระดาษวาดรูปมา แจนจะทำอย่างไร

- ก. แบ่งกระดาษวาดรูปให้เพราะออมนั่งโต๊ะใกล้กับตน
- ข. ไม่แบ่งกระดาษวาดรูปให้เพราะกลัวกระดาษวาดรูปจะไม่พอ
- ค. ไม่แบ่งกระดาษวาดรูปให้เพราะออมไม่ได้ขอกระดาษวาดรูปจากตน
- ง. แบ่งกระดาษวาดรูปให้เพราะอยากให้ออมมีกระดาษวาดรูปส่งครู

ข้อ 28 เอ็มและฟลุคเป็นเพื่อนสนิทกัน แต่เอมมักขาดเรียนบ่อยและนั่งหลับในห้องเรียนเป็นประจำ จนคุณครูประจำชั้นเรียกเอมไปตักเตือน ฟลุคควรทำอย่างไร

- ก. ไม่พูดให้กำลังใจเอ็มเพราะกลัวคุณครูประจำชั้นเรียกไปตักเตือน
- ข. พูดให้กำลังใจเอ็มเพราะเห็นว่าเป็นเพื่อนสนิทกัน
- ค. ไม่พูดให้กำลังใจเอ็มเพราะไม่มีเพื่อนคนอื่นสนใจ
- ง. พูดให้กำลังใจเอ็มเพราะอยากให้เอ็มผ่านพ้นปัญหาไปได้

ข้อ 29 ขณะที่โหม่งกำลังนั่งทำการบ้านที่ต้องส่งวันพรุ่งนี้ บุ่มเข้ามาเล่าเรื่องที่เข้าใจผิดกับเพื่อนในห้องเรียนให้ฟัง เพราะเห็นว่าโหม่งเป็นหัวหน้าห้องน่าจะพอช่วยอะไรได้บ้าง โหม่งจะทำอย่างไร

- ก. ตั้งใจฟังเพราะอยากแก้ไขเรื่องที่เพื่อนเข้าใจผิดกัน
- ข. ตั้งใจฟังเพราะอยากให้เพื่อนเลือกตนเป็นหัวหน้าห้องอีก
- ค. ไม่ตั้งใจฟังเพราะตนจะทำการบ้านที่ต้องส่งวันพรุ่งนี้
- ง. ไม่ตั้งใจฟังเพราะไม่อยากเข้าไปยุ่งกับเรื่องของคนอื่น

ข้อ 30 ขณะเล่นฟุตบอลใจ้แขนหักต้องเข้าเฝือก ใจ้จับถือของไม้ถนัด ต้นซึ่งเป็นเพื่อนร่วมห้องเรียนเดียวกัน เห็นใจ้ถือกระเป๋าไม้ถนัด ต้นจะทำอย่างไร

- ก. ช่วยถือกระเป๋าเพราะอยากช่วยให้ใจ้เดินสะดวก
- ข. ไม่ช่วยถือกระเป๋าเพราะใจ้ไม่ได้ขอร้องให้ตนช่วย
- ค. ไม่ช่วยถือกระเป๋าเพราะกระเป๋าของตนก็หนักอยู่แล้ว
- ง. เข้าไปช่วยถือกระเป๋าเพราะถ้าตนไม่สบายใจจะได้อะไรบ้าง

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รายละเอียดแบบวัดความมีน้ำใจ

1. แบบวัดความมีน้ำใจ ประกอบด้วย 3 ด้าน ได้แก่

การไม่เห็นแก่ตัว ประกอบด้วย

การไม่ละเลยหน้าที่ของตนในการทำงานกับเพื่อน ได้แก่ ข้อ 1 7 12 15

การไม่แย่งที่คนอื่นในการเข้าแถว ได้แก่ ข้อ 4 6 17

การบริจาคเงินหรือสิ่งของให้แก่เพื่อน ได้แก่ ข้อ 13 18 20

การช่วยเหลือผู้อื่น ประกอบด้วย

การช่วยอธิบายเนื้อหาที่เพื่อนไม่เข้าใจ ได้แก่ ข้อ 2 5 8 16

การช่วยเพื่อนถือของ ได้แก่ ข้อ 10 22 30

การให้เพื่อนยืมอุปกรณ์การเรียน ได้แก่ ข้อ 14 24 27

การเห็นอกเห็นใจผู้อื่น ประกอบด้วย

การปลอบใจให้กำลังใจเมื่อเพื่อนมีความทุกข์ ได้แก่ ข้อ 9 25 26 28

การปลอบใจไม่ซ้ำเติมเมื่อเพื่อนสอบได้ไม่ดี ได้แก่ ข้อ 3 11 23

การตั้งใจฟังเมื่อเพื่อนเล่าปัญหาส่วนตัวให้ฟัง ได้แก่ ข้อ 19 21 29

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

2. เกณฑ์การให้คะแนนแบบวัดความมีน้ำใจ

ข้อ	ก. (คะแนน)	ข. (คะแนน)	ค. (คะแนน)	ง. (คะแนน)	ข้อ	ก. (คะแนน)	ข. (คะแนน)	ค. (คะแนน)	ง. (คะแนน)
1	2	1	4	3	16	2	1	3	4
2	4	1	3	2	17	2	3	4	1
3	1	3	4	2	18	2	1	4	3
4	1	3	2	4	19	1	4	2	3
5	2	1	3	4	20	4	3	1	2
6	3	1	2	4	21	1	4	2	3
7	1	2	4	3	22	1	3	4	2
8	2	3	4	1	23	2	3	1	4
9	3	1	2	4	24	1	2	3	4
10	1	2	3	4	25	4	3	2	1
11	3	1	2	4	26	1	2	4	3
12	4	1	2	3	27	3	1	2	4
13	1	3	2	4	28	1	3	2	4
14	1	4	2	3	29	4	3	1	2
15	2	3	4	1	30	4	2	1	3

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ชื่อ.....ชั้น.....เลขที่.....

กระดาษคำตอบ

ข้อ	ก.	ข.	ค.	ง.	ข้อ	ก.	ข.	ค.	ง.	ข้อ	ก.	ข.	ค.	ง.
1					11					21				
2					12					22				
3					13					23				
4					14					24				
5					15					25				
6					16					26				
7					17					27				
8					18					28				
9					19					29				
10					20					30				

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก ง
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

Oneway

Descriptives

	N	Mean	Std. Deviation	Std. Error	95% Confidence Interval for Mean		Minimu m	Maximu m
					Lower	Upper		
					Bound	Bound		
pretest live model	38	1.0764E2	7.67336	1.24478	105.1144	110.1587	83.00	116.00
symbolic model	38	1.0805E2	7.79617	1.26471	105.4892	110.6143	91.00	118.00
control group	38	1.0692E2	8.91213	1.44574	103.9917	109.8504	75.00	119.00
Total	114	1.0754E2	8.08750	.75746	106.0358	109.0371	75.00	119.00
posttest live model	38	1.0843E2	12.21729	1.98191	104.4103	112.4417	79.00	120.00
symbolic model	38	1.1157E2	9.91646	1.60866	108.3102	114.8291	73.00	120.00
control group	38	1.1037E2	9.48449	1.53859	107.2488	113.4838	69.00	119.00
Total	114	1.1012E2	10.59333	.99216	108.1550	112.0863	69.00	120.00
delayed posttest live model	38	1.0981E2	12.31372	1.99755	105.7613	113.8561	67.00	120.00
symbolic model	38	1.1290E2	8.07620	1.31013	110.2451	115.5543	82.00	119.00
control group	38	1.0789E2	10.71698	1.73852	104.3678	111.4130	73.00	120.00
Total	114	1.1020E2	10.62582	.99520	108.2279	112.1713	67.00	120.00

Test of Homogeneity of Variances

	Levene Statistic	df1	df2	Sig.
pretest	.615	2	111	.543
posttest	2.061	2	111	.132
delayedposttest	1.168	2	111	.315

ANOVA

		Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
pretest	Between Groups	24.863	2	12.431	.187	.829
	Within Groups	7366.211	111	66.362		
	Total	7391.074	113			
posttest	Between Groups	191.209	2	95.604	.850	.430
	Within Groups	12489.498	111	112.518		
	Total	12680.706	113			
delayedposttest	Between Groups	485.485	2	242.743	2.195	.116
	Within Groups	12273.130	111	110.569		
	Total	12758.615	113			

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

General Linear Model

Within-Subjects Factors

Measure: MEASURE_1

test	Dependent Variable
1	pretest
2	posttest
3	delayedposttest

group = live model

Descriptive Statistics^a

	Mean	Std. Deviation	N
pretest	1.0764E2	7.67336	38
posttest	1.0843E2	12.21729	38
delayedposttest	1.0981E2	12.31372	38

a. group = live model

Multivariate Tests^{b,c}

Effect	Value	F	Hypothesis df	Error df	Sig.
test Pillai's Trace	.052	.984 ^a	2.000	36.000	.384
Wilks' Lambda	.948	.984 ^a	2.000	36.000	.384
Hotelling's Trace	.055	.984 ^a	2.000	36.000	.384
Roy's Largest Root	.055	.984 ^a	2.000	36.000	.384

a. Exact statistic

b. group = live model

c. Design: Intercept

Within Subjects Design: test

Mauchly's Test of Sphericity^{b,c}

Measure:MEASURE_1

Within Subjects Effect	Mauchly's W	Approx. Chi-Square	df	Sig.	Epsilon ^a		
					Greenhouse-Geisser	Huynh-Feldt	Lower-bound
test	.923	2.900	2	.235	.928	.975	.500

Tests the null hypothesis that the error covariance matrix of the orthonormalized transformed dependent variables is proportional to an identity matrix.

a. May be used to adjust the degrees of freedom for the averaged tests of significance.

Corrected tests are displayed in the Tests of Within-Subjects Effects table.

b. group = live model

c. Design: Intercept

Within Subjects Design: test

Tests of Within-Subjects Effects^a

Measure:MEASURE_1

Source		Type III Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
test	Sphericity Assumed	91.873	2	45.936	1.018	.366
	Greenhouse-Geisser	91.873	1.856	49.491	1.018	.362
	Huynh-Feldt	91.873	1.950	47.107	1.018	.365
	Lower-bound	91.873	1.000	91.873	1.018	.320
Error(test)	Sphericity Assumed	3339.514	74	45.129		
	Greenhouse-Geisser	3339.514	68.685	48.621		
	Huynh-Feldt	3339.514	72.162	46.278		
	Lower-bound	3339.514	37.000	90.257		

a. group = live model

Tests of Within-Subjects Contrasts^a

Measure:MEASURE_1

Source	test	Type III Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
test	Linear	89.644	1	89.644	1.992	.167
	Quadratic	2.228	1	2.228	.049	.826
Error(test)	Linear	1665.417	37	45.011		
	Quadratic	1674.097	37	45.246		

a. group = live model

Tests of Between-Subjects Effects^a

Measure:MEASURE_1

Transformed Variable:Average

Source	Type III Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
Intercept	1345099.558	1	1345099.558	4.991E3	.000
Error	9971.987	37	269.513		

a. group = live model

group = symbolic model

Descriptive Statistics^a

	Mean	Std. Deviation	N
pretest	1.0805E2	7.79617	38
posttest	1.1157E2	9.91646	38
delayedposttest	1.1290E2	8.07620	38

a. group = symbolic model

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

Multivariate Tests^{b,c}

Effect		Value	F	Hypothesis df	Error df	Sig.
test	Pillai's Trace	.277	6.896 ^a	2.000	36.000	.003
	Wilks' Lambda	.723	6.896 ^a	2.000	36.000	.003
	Hotelling's Trace	.383	6.896 ^a	2.000	36.000	.003
	Roy's Largest Root	.383	6.896 ^a	2.000	36.000	.003

a. Exact statistic

b. group = symbolic model

c. Design: Intercept

Within Subjects Design: test

Mauchly's Test of Sphericity^{b,c}

Measure: MEASURE_1

Within Subje cts Effect	Mauchly's W	Approx. Chi- Square	df	Sig.	Epsilon ^a		
					Greenhouse- Geisser	Huynh- Feldt	Lower- bound
test	.890	4.189	2	.123	.901	.944	.500

Tests the null hypothesis that the error covariance matrix of the orthonormalized transformed dependent variables is proportional to an identity matrix.

a. May be used to adjust the degrees of freedom for the averaged tests of significance.

Corrected tests are displayed in the Tests of Within-Subjects Effects table.

b. group = symbolic model

c. Design: Intercept

Within Subjects Design: test

Tests of Within-Subjects Effects^a

Measure:MEASURE_1

Source		Type III Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
test	Sphericity Assumed	476.866	2	238.433	6.487	.003
	Greenhouse-Geisser	476.866	1.802	264.623	6.487	.004
	Huynh-Feldt	476.866	1.889	252.484	6.487	.003
	Lower-bound	476.866	1.000	476.866	6.487	.015
Error(test)	Sphericity Assumed	2720.016	74	36.757		
	Greenhouse-Geisser	2720.016	66.676	40.794		
	Huynh-Feldt	2720.016	69.882	38.923		
	Lower-bound	2720.016	37.000	73.514		

a. group = symbolic model

Tests of Within-Subjects Contrasts^a

Measure:MEASURE_1

Source		test	Type III Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
test	Linear		446.549	1	446.549	14.081	.001
	Quadratic		30.317	1	30.317	.725	.400
Error(test)	Linear		1173.337	37	31.712		
	Quadratic		1546.679	37	41.802		

a. group = symbolic model

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

Tests of Between-Subjects Effects^a

Measure:MEASURE_1

Transformed Variable:Average

Source	Type III Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
Intercept	1400557.400	1	1400557.400	9.286E3	.000
Error	5580.620	37	150.828		

a. group = symbolic model

Estimated Marginal Means

test

Estimates^a

Measure:MEASURE_1

test	Mean	Std. Error	95% Confidence Interval	
			Lower Bound	Upper Bound
1	108.052	1.265	105.489	110.614
2	111.570	1.609	108.310	114.829
3	112.900	1.310	110.245	115.554

a. group = symbolic model

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

Pairwise Comparisons^b

Measure: MEASURE_1

(I) test	(J) test	Mean Difference (I-J)	Std. Error	Sig. ^a	95% Confidence Interval for Difference ^a	
					Lower Bound	Upper Bound
1	2	-3.518	1.604	.104	-7.540	.504
	3	-4.848*	1.292	.002	-8.088	-1.608
2	1	3.518	1.604	.104	-.504	7.540
	3	-1.330	1.250	.882	-4.464	1.804
3	1	4.848*	1.292	.002	1.608	8.088
	2	1.330	1.250	.882	-1.804	4.464

Based on estimated marginal means

a. Adjustment for multiple comparisons: Bonferroni.

*. The mean difference is significant at the .05 level.

b. group = symbolic model

Multivariate Tests^b

	Value	F	Hypothesis df	Error df	Sig.
Pillai's trace	.277	6.896 ^a	2.000	36.000	.003
Wilks' lambda	.723	6.896 ^a	2.000	36.000	.003
Hotelling's trace	.383	6.896 ^a	2.000	36.000	.003
Roy's largest root	.383	6.896 ^a	2.000	36.000	.003

Each F tests the multivariate effect of test. These tests are based on the linearly independent pairwise comparisons among the estimated marginal means.

a. Exact statistic

b. group = symbolic model

group = control group

Descriptive Statistics^a

	Mean	Std. Deviation	N
pretest	1.0692E2	8.91213	38
posttest	1.1037E2	9.48449	38
delayedposttest	1.0789E2	10.71698	38

a. group = control group

Multivariate Tests^{b,c}

Effect	Value	F	Hypothesis df	Error df	Sig.
test Pillai's Trace	.272	6.719 ^a	2.000	36.000	.003
Wilks' Lambda	.728	6.719 ^a	2.000	36.000	.003
Hotelling's Trace	.373	6.719 ^a	2.000	36.000	.003
Roy's Largest Root	.373	6.719 ^a	2.000	36.000	.003

a. Exact statistic

b. group = control group

c. Design: Intercept

Within Subjects Design: test

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

Mauchly's Test of Sphericity^{b,c}

Measure: MEASURE_1

Within Subje cts Effect	Mauchly's W	Approx. Chi- Square	df	Sig.	Epsilon ^a		
					Greenhouse- Geisser	Huynh- Feldt	Lower- bound
test	.911	3.353	2	.187	.918	.964	.500

Tests the null hypothesis that the error covariance matrix of the orthonormalized transformed dependent variables is proportional to an identity matrix.

a. May be used to adjust the degrees of freedom for the averaged tests of significance.

Corrected tests are displayed in the Tests of Within-Subjects Effects table.

b. group = control group

c. Design: Intercept

Within Subjects Design: test

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

Tests of Within-Subjects Effects^a

Measure:MEASURE_1

Source		Type III Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
test	Sphericity Assumed	239.897	2	119.949	5.127	.008
	Greenhouse-Geisser	239.897	1.837	130.616	5.127	.010
	Huynh-Feldt	239.897	1.928	124.432	5.127	.009
	Lower-bound	239.897	1.000	239.897	5.127	.030
Error(test)	Sphericity Assumed	1731.320	74	23.396		
	Greenhouse-Geisser	1731.320	67.956	25.477		
	Huynh-Feldt	1731.320	71.334	24.271		
	Lower-bound	1731.320	37.000	46.792		

a. group = control group

Tests of Within-Subjects Contrasts^a

Measure:MEASURE_1

Source	test	Type III Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
test	Linear	17.852	1	17.852	.699	.409
	Quadratic	222.045	1	222.045	10.453	.003
Error(test)	Linear	945.330	37	25.549		
	Quadratic	785.990	37	21.243		

a. group = control group

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

Tests of Between-Subjects Effects^a

Measure:MEASURE_1

Transformed Variable:Average

Source	Type III Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
Intercept	1339380.164	1	1339380.164	5.641E3	.000
Error	8785.382	37	237.443		

a. group = control group

Estimated Marginal Means

test

Estimates^a

Measure:MEASURE_1

test	Mean	Std. Error	95% Confidence Interval	
			Lower Bound	Upper Bound
1	106.921	1.446	103.992	109.850
2	110.366	1.539	107.249	113.484
3	107.890	1.739	104.368	111.413

a. group = control group

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

Pairwise Comparisons^b

Measure: MEASURE_1

(I) test	(J) test	Mean Difference (I-J)	Std. Error	Sig. ^a	95% Confidence Interval for Difference ^a	
					Lower Bound	Upper Bound
1	2	-3.445*	.934	.002	-5.787	-1.103
	3	-.969	1.160	1.000	-3.877	1.939
2	1	3.445*	.934	.002	1.103	5.787
	3	2.476	1.215	.147	-.572	5.524
3	1	.969	1.160	1.000	-1.939	3.877
	2	-2.476	1.215	.147	-5.524	.572

Based on estimated marginal means

*. The mean difference is significant at the .05 level.

a. Adjustment for multiple comparisons: Bonferroni.

b. group = control group

Multivariate Tests^b

	Value	F	Hypothesis df	Error df	Sig.
Pillai's trace	.272	6.719 ^a	2.000	36.000	.003
Wilks' lambda	.728	6.719 ^a	2.000	36.000	.003
Hotelling's trace	.373	6.719 ^a	2.000	36.000	.003
Roy's largest root	.373	6.719 ^a	2.000	36.000	.003

Each F tests the multivariate effect of test. These tests are based on the linearly independent pairwise comparisons among the estimated marginal means.

a. Exact statistic

b. group = control group

ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์

นางสาวปวีร์ กาญจนภี เกิดวันที่ 7 พฤษภาคม พ.ศ.2528 สำเร็จการศึกษาปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต (เกียรตินิยมอันดับ 2) สาขาวิชาศึกษาศาสตร์-เกษตร คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ในปีการศึกษา 2549 และเข้าศึกษาต่อในหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาการศึกษา ภาควิชาวิจัยและจิตวิทยาการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ในปีการศึกษา 2551

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย